

V TOMTO ČÍSLE NÁJDETE

Mafia v čiernom	3
<i>(P. Hrabovecký)</i>	
Letom (naším) svetom 2	4
<i>(L. Durkaj)</i>	
Štyridsať rokov po...	6
<i>(S. Engel)</i>	
Tí, ktorí prichádzajú 2	10
<i>(L. Durkaj)</i>	
Bol som flegmatik, pokiaľ som sa neoženil	14
<i>(J. Kadlic, P. Hrabovecký)</i>	
Kristus v detskom domove	17
<i>(F. Telvák)</i>	
SDM 2008	18
<i>(J. Grešnerová, P. Jano)</i>	
Tí, ktorí odchádzajú	20
Oltár kríža	26
<i>(P. Kacvinský)</i>	
Téma: Kňazstvo	27-40
Ľudská tvár kňazskej služby	28
<i>(M. Forgáč)</i>	
Kňaz očami pápeža	30
<i>(Š. Novotný)</i>	
„Vyvolení“	32
<i>(P. Broschová)</i>	
Kňaz musí byť hrdinom	33
<i>(P. Hrabovecký)</i>	

Kňazom každým pádom	36
<i>(P. Zubko)</i>	
Moja cesta ku kňazstvu	36
<i>(J. Voskár)</i>	
Kňaz - druhý Kristus	38
<i>(Sestra bosá karmelitánka)</i>	
Hraná krížová cesta	41
<i>(P. Kacvinský)</i>	
Karolko	45
<i>(L. Jeremiáš)</i>	
Príbeh nedel'ného rána	46
<i>(P. Kacvinský)</i>	
Dobrovoľník Božského Srdca Ježišovho	48
<i>(J. Kulan)</i>	
Cigara a knihy	50
<i>(P. Kacvinský)</i>	
Našiel si už to, čo hľadáš?	52
<i>(M. Hrebík)</i>	
Aj v beznádeji srdcom pri Bohu	54
<i>(M. Pančíšin)</i>	
Ja ako superhrdina a nijako ináč	56
<i>(L. Durkaj)</i>	
O cestách	57
<i>(Ľ. Miškovič)</i>	
Deň spásy	58
<i>(D. Ondrej)</i>	
Vnútrotná obnova a novosť ohlasovania	60
<i>(P. Hrabovecký)</i>	
Recenzie a Humor	63-67

BOROMEO (<http://boromeo.kske.sk>) - **Šéfredaktor:** Pavol Hrabovecký - **Zástupca šéfredaktora:** Dalibor Ondrej - **Redakčná rada:** Jozef Barláš, Lukáš Durkaj, Slavomír Engel, Ladislav Jeremiáš, Pavol Kacvinský - **Grafická úprava:** Peter Jano - **Jazyková úprava:** Jana Grešnerová - **Vydáva:** Kňazský seminár sv. Karola Boromejského - **Adresa:** Hlavná 91, 042 03 Košice - **E-mail:** casopisboromeo@gmail.com - Vychádza dvakrát do roka - **Tlač:** Vydavateľstvo Michala Vaška, Námestie Kráľovnej Pokoja 3, 080 01 Prešov - **Predná obálka:** Ilustračné foto: Pavol Hrabovecký

Mafia v ČIERNOM

Farári, čiernokabátnici. Muži v čiernom. Takéto a rôzne iné prívlastky sa zvyknú dávať kňazom. Kto vlastne sú tí kňazi? Načo sú tu?

Niektorí si myslia, že to oni sú „tá“ Cirkev, ktorá „nám“ znepríjemňuje život svojimi nariadeniami a zákazmi. Vraj vodu kážu, víno pijú. Iní ich zasa pokladajú za desiaty anjelský zbor, ktorý je tak vysoko, že nepotrebuje vykonávať potreby prirodzené ostatným smrteľníkom. Pravda je niekde uprostred. Ona tam vlastne aj musí byť.

Aj kňazi sú len ľudia. Ak vám táto veta znie príliš otrepane, ľutujem, ale je to základná pravda o kňazoch. Kňazi sú tí, ktorí sa snažia vo svojom živote plniť Božiu vôľu rovnako ako manželia či iné povolania. Treba si to uvedomiť a pripomenúť obzvlášť vo veľkonočnom období, keďže na Zelený štvrtok si pripomíname ustanovenie sviatosti „služobníkov radosti“, ako kňazov nazýva pápež Benedikt.

Pozrime sa na kňazstvo otvorene, ale úprimne a uvidíme, že Boh v ňom zanechal veľký dar nielen pre tých, ktorí ho prijímajú, ale aj pre tých, ktorým kňazi slúžia.

PAVOL HRABOVECKÝ

LETOM (NAŠÍM) SVETOM 2

22. 01. 2008 - V tento požehnaný utorok nastala pre náš seminár historická udalosť. Po viac ako 13-ročnom obnovenom pôsobení dostal seminár plnohodnotné duchovné srdce celej budovy i spoločenstva. Práve v deň svätého mučeníka a diakona Vincenta bola slávnostne konsekrovaná seminárna kaplnka zasvätená sv. Karolovi Boromejskému. Slávnosť chvíle potvrdila aj účasť všetkých troch košických biskupov. Úlohy slávnostného svätiteľa sa ujal arcibiskup Mons. Alojz Tkáč. V homílii pripomenul bohoslovcem dôležitosť posvätného miesta, na ktorom sa nachádzajú. Ako povedal, kaplnka by sa mala nachádzať na všetkých biskupských úradoch a vo všetkých seminároch, lebo sa jedná o najdôležitejšiu a nevyhnutnú súčasť miesta, kde sa formujú povolania. Tu sa v rozjímaní rozpoznáva pravosť Kristovho kňazstva v mladom človekovi. Iba ten, kto využije čas na duchovný vzrast, môže s istotou vkročiť do pastoračnej služby.

Kaplnka prešla dodnes viacerými obnovami a postupne boli pridané všetky potrebné časti liturgického zariadenia. Stenu okolo centrálne umiestneného bohostánku zdobí veľká mozaika Ježiša so svojimi apoštolmi. Atmosféru posvätna umocňujú aj vitráže v oknách so symbolmi Panny Márie.

V závere sv. omše prečítal vicerektor seminára Bartolomej Salanci nasledujúci dekrét:

Vo veľkej túžbe splniť nariadenia Tridentského koncilu zriadil ctihodný jágerský biskup Tomáš Pálffy v roku 1664 v Košiciach Kňazský seminár pre výchovu diecézneho kleru a zveril ho pod ochranu sv. Ladislava. Požehnaná činnosť tohto kňazského seminára trvala až do roku 1760. V roku 1804 bola zriadená Košická diecéza. Ctihodný biskup Ondrej Sabo založil aj kňazský seminár, ktorý dostal patróna sv. Karola Boromejského. Výchova v tomto seminári prebiehala až do roku 1950, kedy ho komunistická diktatúra násilne zlikvidovala. K jeho znovuoťvoreniu došlo až v októbri 1994, kedy jeho činnosť obnovil diecézny košický biskup Mons. Alojz Tkáč. Otvorenie seminára si vyžadovalo aj rozsiahlu generálnu opravu.

Srdcom tohto Kňazského seminára je znova-zriadená kaplnka, ktorú sme zverili pod ochranu sv. Karola Boromejského. V duchu želaní svätej Matky Cirkvi a v duchu Druhého vatikánskeho koncilu sme postavili kamenný oltár a celý priestor sakrálny a umelecky upravili na väčšiu česť a slávu Božiu.

Za účasti predstavených Kňazského seminára, Teologickej fakulty, kňazov, diakonov, bohoslovcov, rehoľných sestier a veriaceho ľudu konsekroval podľa rímskych zvyklostí a príslušných predpisov kaplnku s kamenným oltárom J. E. Mons. Alojz Tkáč, prvý košický arcibiskup-metropolita, O tejto historickej udalosti, ako to žiadajú kánony Kódexu kanonického práva, sme vyhotovili listinu a opatрили aj podpismi na trvalú pamiatku.

Dané v Kňazskom seminári sv. Karola Boromejského v Košiciach, v 3. roku pontifikátu pápeža Benedikta XVI., v 18. roku episkopátu košického diecézneho biskupa Mons. Alojza Tkáča, na sviatok sv. Vincenta, mučeníka a diakona, 22. dňa mesiaca januára, v roku Pána 2008.

25. – 27. 01. 2008 - Počas tohto víkendu sa konalo vikendové stretnutie nultého ročníka pre chlapcov, ktorí uvažujú nad kňazským povoláním. Tento rok sa zúčastnilo jedenásť chlapcov. Počas nabitého dvojdnového programu mohli „nultáci“ zakúsiť „seminárny chliebík“ (čiže náš denný program), rôzne pohovory a prednášky o povolani a živote v seminári, ktoré mali s otcami predstavenými, návštevu geriatrického zariadenia sv. Lukáša, prehliadku dómu sv. Alžbety, posedenie v cukrárni alebo šport v našej telocvični.

11. 02. 2008 - Aj tohto roku sme si pripomenuli patróna kresťanskej vzdelanosti a učnosti sv. Tomáša Akvinského. Hlavným bodom programu bola prednáška otca Leščinského. V nej vyjadril radosť z toho, že môže stáť na pôde Katolíckej univerzity na Slovensku, o ktorej snívajú dávne generácie pred nami.

15. 02. 2008 - V tento deň (deň po historickom vyhlásení územnej reorganizácie Rímskokatolíckej cirkvi na Slovensku) nastala historická udalosť aj pre náš časopis. Pozvali sme k nám otca Jozefa Kováčíka, hovorcu Konferencie biskupov Slovenska (KBS), aby nám požehnal priestory redakcie. Hovoril s nami o vystupovaní

kňazov v médiách. Boli sme potešení, že aj naša Cirkev je v tejto sfére moderná a že aj na takom dôležitom mieste má človeka, ktorý sa problematike rozumie a robí dobrú robotu. Najdôležitejšie však bolo povzbudenie a uistenie, že práca kresťanského novinára má význam a zmysel pre spoločnosť a ostatných kresťanov.

Po diskusii sme sa my, členovia redakcie, a predstavení presunuli spolu s otcom Jozefom do redakcie. Tu nastal samotný akt požehnania. Následne sme otcovi Kováčíkovi predstavili časopis a požiadali sme ho o slávnostné spustenie internetovej stránky časopisu boromeo.kske.sk. (viac v recenzii na str. 65)

15. – 17. 02. 2008 - Februárovú duchovnú obnovu pre bohoslovcov viedol trebišovský dekan otec Jozef Dronzek. Témy *Modlitba, Pravdivosť v reči a Božie skutky v živote človeka* (magalia dei) podložil skúsenosťami z pastoračnej činnosti, čím sa stali jeho prednášky živými a pôsobivými. Dúfame, že jeho slová prinesú bohatú úrodu.

LUKÁŠ DURKAJ
FOTO: STANISLAV VINTER

kapitulný vikár Štefan Onderko

ŠTYRIDAŤ ROKOV po...

Tento rok si pripomínáme 40. výročie tzv. „Pražskej jari“ – obdobia, kedy v bývalom Československu nastali výrazné zmeny v politickom, spoločenskom i náboženskom živote. Obrodný prúd, ktorého cieľom bola demokratizácia života, priniesol nádej na lepšie časy aj pre Cirkev.

BOLO TO LEN KRÁTKE NADÝCHNUTIE

Ako svedka pohnutých čias sme oslovili košického pomocného biskupa Mons. Bernarda Bobera, ktorý sa v období „Pražskej jari“ pripravoval na vstup do kňazského seminára v Bratislave.

Otec biskup, ako ste sa ako mladý študent pripravovali na vstup do kňazského seminára? Ako ste vnímali atmosféru „Pražskej jari“ a inváziu vojsk Varšavskej zmluvy (VZ)?

Invázia vojsk VZ v auguste '68 spôsobila obrovské vzrušenie, odpor a ľútosť za tým, čo tak sľubne započalo v Československu. Do seminára som

nastúpil až po normalizácii v roku 1969 v Bratislave, takže som patril medzi „podubčevských“ seminaristov. Bohoslovci z diecézy na východe mali nastúpiť do pripravovaného kňazského seminára v Spišskej Kapitule, ale práve normalizácia to prekazila.

Čo sa dialo po vstupe do seminára? Aké boli Vaše pocity a dojmy?

„Pražská jar“ ako aj „zamätová revolúcia“ priniesli nielen nadšenie po zmenách, ale predovšetkým vzbudzovali túžbu po demokracii a slobode v občianskom i cirkevnom živote. Počas prvého ročníka sme sa cez starších spolubratov bohoslovcov postupne dozvedeli o zmenách, ktoré nastávali normalizáciou. Študenti z iných fakúlt predtým mohli navštevovať seminár, aj boho-

Obdobie „Pražskej jari“ sa začalo v januári 1968. Generálnym tajomníkom KSČ sa stal Alexander Dubček, ktorý chcel presadiť myšlienku socializmu s ľudskou tvárou, teda socializmu s demokraciou vo všetkých sférach života. Už na januárovom pléne Ústredného výboru KSČ bola zrušená cenzúra. V predošlých rokoch utrpela najmä Cirkev, preto bolo pochopiteľné, že sa začala domáhať svojich práv. V marci rokovali cirkevní predstavitelia v Trnave o kritike mierového hnutia katolíckeho duchovenstva „Pacem in terris“, žiadali obnovu katolíckej tlače, personálne zmeny na Teologickej fakulte a v seminári, obnovu rehoľného života v štáte a slobodné vyučovanie náboženstva na školách. O týždeň neskôr sa na Teologickej fakulte v Bratislave stretli profesori a poslucháči na schôdzi, kde chceli skončiť so situáciou na fakulte. Na miesta profesorov, ktorí boli lojálni voči režimu, nastúpili noví pedagógovia. Prihlásilo sa 120 záujemcov o štúdium teológie a pre nedostatok miesta ich bolo prijatých 80.

V týchto mesiacoch sa už otvorene vyjadrovali aj traja slovenskí biskupi: nitriansky biskup Mons. Eduard Nécsey, trnavský biskup Mons. Ambróz Lazík a rožňavský biskup Mons. Róbert Pobožný. Vláde poslali memorandum, v ktorom žiadali, aby boli obnovené rokovania so Svätou stolicou, aby kňazi podliehali iba svojim ordinárom a aby boli obnovené rehole. K rokovaniam došlo 16. apríla a Cirkvi sa podarilo vymôcť

niektoré práva. Biskupské stolce však obsadené neboli. V 50-tych rokoch zrušená Gréckokatolícka cirkev sa dostávala pomaly na povrch a oficiálne bola vládny nariadením obnovená 13. júna 1968.

Dielo koncilovej obnovy

Dôležitým medzníkom v procese obrody bola celoštátna púť na Velehrade v polovici mája, ktorá mala manifestačný charakter. Zúčastnili sa na nej všetci českí aj slovenskí biskupi. Katolícke hnutie za obnovu práv a slobody Cirkvi v ČSSR sa transformovalo do organizácie Dielo koncilovej obnovy (DKO). Predsedom ústredného výboru sa stal pražský arcibiskup Mons. František kardinál Tomášek, za predsedu slovenského DKO bol zvolený Mons. Ambróz Lazík. Košickú diecézu zastupoval v ústrednom výbore Mons. Anton Harčar. DKO hneď vydalo svoje vyhlásenie s podrobnými požiadavkami kompletnej katolíckej obnovy a slobody pre Cirkev.

Po rýchlom a dynamickom rozbehu sa však obroda spomalila. V júni zomrel biskup Eduard Nécsey a Cirkev na Slovensku tak stratila svojho azda najväčšieho ochrancu. Katolícke noviny z júla 1968 píšu o tom, že sa neuskutočnilo takmer nič z hlavných požiadaviek DKO. Na československú vládu neustále rástol politický tlak zo strany Sovietskeho zväzu. Tento tlak sa vystupňoval najmä po rokovaníach v Čiernej nad Tisou 29. júla – 1. augusta 1968 medzi Alexandrom Dubčekom

slovci mohli prichádzať zase k nim, usporadúvali sa tematické besedy, športové turnaje. Toto všetko sa postupne zakázalo a sledovalo.

Po uvoľnení atmosféry v roku 1968 sa zrejme prihlásilo aj veľa uchádzačov o štúdium teológie. Koľko bohoslovcov nastúpilo v tomto roku do prvého ročníka?

„Podubčekovský“ ročník bol najpočetnejší – 110 bohoslovcov zo všetkých diecéz Slovenska. Seminár v Bratislave praskal vo švíkoch, bolo nás vtedy spolu vyše 300. Aj keď to boli stiesnené podmienky a

bývali sme na izbe i dvadsiati, život bol rušný a veselý. Bola to pestrá mozaika nielen pováh, ale aj veku. Prišli si dokončiť štúdiá i bývalí bohoslovci spred 50. roku, boli medzi nami doktori, inžinieri, učitelia. Bolo to pestré, náročné, ale zároveň bratské.

Keď sa k moci dostal Gustáv Husák, nastali tvrdé roky normalizácie. Pociťovali ste nejako priamo ako bohoslovci normalizačný proces a jeho obmedzenia?

Všetky zmeny po Dubčekovi prichádzali k nám cez rektora, vicerektora, prefektov i profeso-

rov. Teologická fakulta sv. Cyrila a Metoda nepatrila pod Univerzitu Komenského, ale bola riadená Ministerstvom kultúry. Na fakulte sa zaviedol predmet Spoločenské vedy a museli sme absolvovať skúšky z marxizmu. Študovali sme ho s nevôľou, ale viem, že tento predmet nemali radi ani študenti iných fakúlt. Niektorí profesori museli ukončiť svoju činnosť a nastala i výmena predstavených seminára.

Aké zmeny nastali po auguste 1968 pre Cirkev?

Keďže sa normalizáciou všetko vracalo do obdobia pred 68. rok, na všetko bol

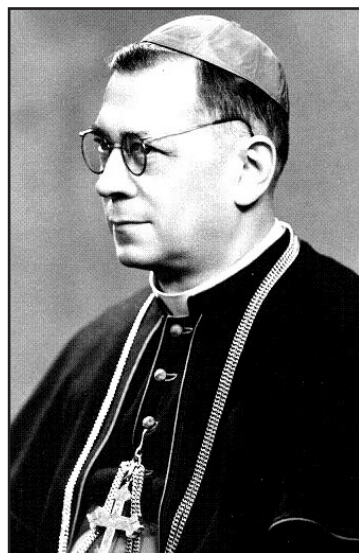
a Leonidom Brežnevom, kde delegácia KS ZSSR naliehala na vedenie KSČ, aby potlačilo rastúce „revolučné nebezpečenstvo“ v ČSSR. K rozvinutiu činnosti DKO teda nedošlo, a to pre politické zmeny, ktoré nastali po 21. auguste 1968.

Invázia vojsk Varšavskej zmluvy

Celý obrodný proces zastavila invázia vojsk Varšavskej zmluvy 21. augusta 1968. Vojská ZSSR, NDR, Maďarska, Poľska a Bulharska (celkovo asi pol milióna vojakov, 6000 tankov a 1000 lietadiel) obsadili republiku a zmocnili sa kontroly štátu. Vedúci politici boli odvlečení do Poľska a následne do Moskvy, kde boli 27. augusta prinútení podpísať tzv. Moskovský protokol – cenzúru tlače, osobné zmeny vo vedení strany a štátu, prítomnosť sovietskych „poradcov“ v krajine, priame podriadenie Československej armády veleniu vojsk Varšavskej zmluvy a pod. Až potom sa smeli vrátiť do Prahy. Hneď po invázii nastalo obdobie normalizácie. Bolo jasné, že pôjde o proces návratu k politike pred roka 1968. V októbri bola podpísaná zmluva o dočasnom pobyte sovietskych vojsk na našom území. Tento dočasný pobyt sa predlžil na 23 rokov a poslední sovietski vojaci opustili našu krajinu až v roku 1991. V ten istý deň nastalo zamietnutie pripravených stanov DKO ministerstvom vnútra a vláda ukončila rokovania s biskupmi.

Napriek veľkej nádeji a následnému sklamaniu, ktoré rok 1968 priniesol, slovenskí ordinári sa

do budúcnosti pozerali s optimizmom. V roku 1969 pripravovali slovenskí biskupi a kňazi v Ríme veľké oslavy pri príležitosti 1100. výročie smrti sv. Konštantína-Cyrila. Na tejto púti sa zúčastnili aj slovenskí biskupi

Mons. Ambróz Lazík

Mons. Ambróz Lazík a Mons. Róbert Pobožný a asi 1000 pútnikov zo Slovenska. Pápež Pavol VI. povzbudil Slovákov vo vytrvalosti v boji za slobodu. Začiatkom apríla 1969 začala na území Slovenska menovaním Jána Hirku za kapitulného vikára Prešovskej eparchie plnohodnotne fungovať aj Gréckokatolícka cirkev. I keď ešte žil gréckokatolícky biskup (dnes už blahoslavený) Vasil' Hopko, z nariadenia vlády zastával funkciu svätiačeho biskupa a eparchiu priamo nespravoval.

potrebný štátny súhlas. Cirkev „strážili“ krajskí i okresní cirkevní tajomníci. Do seminára a na TF bol daný numerus clausus – Ministerstvom kultúry určený počet prijatých uchádzačov o kňazstvo na každý rok. Náboženská literatúra sa temer ani nevďávala, študovať v zahraničí bolo len snom a kontakty so Západom boli nebezpečné a silne sledované. Napriek tomu vždy sa dalo prísť k nejakej knihe a samizdatom. Cenili sme si každú „klepanicu“ na stroji. Vo farnostiach bolo toľko iniciatív, koľko bolo nielen odvahy, ale aj ochoty.

V období „Pražskej jari“ prebehol na východnom Slovensku, tu v našej diecéze, obrovský obrodný proces. Začalo sa s výstavbou nových kostolov a farských budov. Čo znamenala „Pražská jar“ pre Košickú diecézu?

V krátkom období slobody sa pre Cirkev vybudovalo dosť nových kostolov a fár, niektoré ostali len v plánoch a projektoch. Pár stavieb sa podarilo dokončiť s kompromismi i po normalizácii. Bolo to len krátke nadýchnutie, ale túžba po slobode ostala a bola našou dennou modlitbou. Neboli sme vo všetkom a všetci hrdinovia,

ale skúsenosť z tohto obdobia bola dobrou školou. V malom a obmedzenom priestore slobody, ktorý komunizmus vymedzoval, sa Božia moc prejavila. Ďakujeme za to Trojjedinému Bohu, ktorý sa ukázal, že je verný, mocný, láskavý a spravodlivý.

Za čas a podelenie sa o zážitky ďakuje za redakciu Boromea

SLAVOMÍR ENGEL

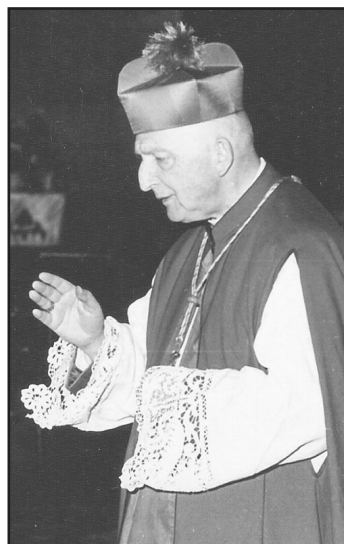
V apríli predsedníctvo ÚV KSČ odvolalo z funkcie prvého tajomníka Alexandra Dubčeka a za jeho nástupcu zvolilo Gustáva Husáka, ktorý bol známy ostrými zásahmi proti Katolíckej cirkvi na začiatku 50-tych rokov. V tomto období dostala Cirkev druhú ranu v podobe smrti biskupa Mons. Ambróza Lazíka. Na jeho miesto nastúpil kapitulný vikár Július Gábriš a na Slovensku tak zostal iba jediný biskup – 80-ročný Mons. Róbert Pobožný. Koncom mája 1969 boli schválené smernice normalizácie. Napriek tomu však ešte pretrvávali niektoré „výdobytky“ z roku 1968 a náboženský život veriacich neupadol. Dokonca sa ešte viac pozdvihol. Oslavy 1100. výročia smrti sv. Konštantína-Cyrila priniesli veľa duchovného ovocia. Nové opatrenia štátnej moci ale pomaly prinášali so sebou situáciu hlbokého zatmenia nad Slovenskom, keď vláda začala neúprosne zasahovať do všetkých sfér náboženského života.

Košická diecéza

Situácia v Košickej diecéze nebola jednoduchá. Po smrti biskupa Jozefa Čárskeho v roku 1962 bol košický biskupský stolec neobsadený. I keď prebiehali rokovania medzi vládou ČSSR a Svätou stolicou o jeho nástupcovi, obidve strany navrhovali odlišných kandidátov a na nástupcovi sa nedohodli. Diecézu tak spravoval kapitulný vikár Štefan Onderko, ktorý zároveň zastával aj post dekana-farára vo farnosti Košice-Dóm. Košický biskupský stolec zostal neobsadený 28 rokov, teda až do roku 1990, kedy bol za košického diecézneho biskupa menovaný Mons. Alojz Tkáč.

Diecéza bola v roku 1968 rozdelená na dekanáty: Bardejov, Humenné, Košice, Michalovce, Prešov, Trebišov a Vranov nad Topľou. Diecéza mala

180 kňazov a približne 60 bohoslovcov vo všetkých ročníkoch v kňazskom seminári v Bratislave. Rok 1968 priniesol viac slobody vo vybavovaní stavebných povolení pre kostoly a iné cirkevné stavby, čo bolo príčinou obrovskej stavebnej činnosti, ktorá

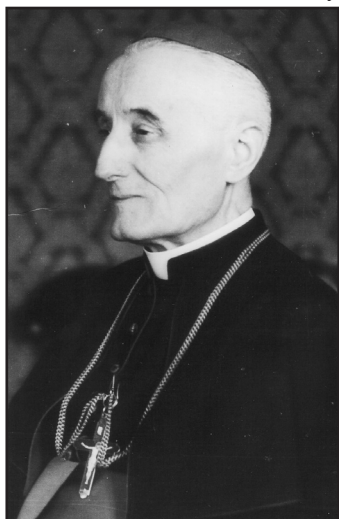
Mons. Robert Pobožný

sa v tomto období rozbehla v Košickej diecéze. Začalo sa s výstavbou viac ako 70-tich kostolov a 50-tich nových farských budov. Pre porovnanie: v rokoch 1948 – 1967 bolo v diecéze postavených 18 kostolov a v rokoch tvrdej normalizácie iba 5 kostolov. Najviac „dubčekovských“ kostolov sa postavilo v Humenskom dekanáte, a to celkovo 15.

„Pražská jar“ zasiahla našu diecézu aj v duchovnom a kultúrnom živote. Veriaci sa vo väčších počtoch zúčastňovali na rôznych akciách, či už odpustoch, birmovkách, alebo na exercíciách pre laikov, ktoré sa v tom čase rozbehli. Bolo by určite zaujímavé sledovať vývoj udalostí, keby nenastala normalizácia. Hoci počas nej Cirkev žila v obmedzení a neslobode, rok 1968 jej zanechal nádej, že raz bude na Slovensku pôsobiť slobodne. Táto nádej pretrvala do novembra 1989, kedy prerástla do „nežnej revolúcie“ a následne pádu komunizmu v bývalom Československu.

SLAVOMÍR ENGEL

Mons. Eduard Nécsey

Tí, ktorí prichádzajú 2

Ak ste v minulom čísle nenašli človeka, o ktorom viete, že je prvák v košickom seminári, nebojte sa. Bola to iba polovica tohtoročnej „úrody“ povolání. V tomto čísle vám teda predstavujeme druhú, o nič horšiu, polovicu nováčikov bohoslovcov.

ZOZBIERAL LUKÁŠ DURKAJ

1. Ktorá seminárna cnosť je tvojmu srdcu najbližšia a prečo?
2. Ktorá časť denného programu v seminári sa ti páči najviac?
3. Ktorý je tvoj najobľúbenejší citát? Prečo?
4. Čo by si ako kňaz v novej farnosti zaviedol ako prvé? Prečo?

Martin Rečlo, 20 rokov, Svinica

1. Radosť, veselosť. Sú znakom pokoja v srdci. Aj Don Bosko hovorieval svojim chlapcom: „*Budte veselí!*“

2. Ranný budiček. Vyjdem na chodbu, stretám polozaspaté tváre... Možno sa to niekomu bude zdať smiešne, ale práve vtedy to všetko začína.

3. „*Nik nemá väčšiu lásku ako ten, kto položí svoj život za svojich priateľov*“ (Jn 15, 13). Povzbudzuje ma to v službe a v obete z lásky k blížnemu a ku Kristovi v ňom.

4. Snažil by som sa dať ľuďom možnosť adorácie. Poklona sviatostnému Ježišovi pomáha utvoriť si s ním osobný vzťah.

Ľuboš Juraško, 19 rokov, Prešov – Solivar

1. Presnosť – lebo tak sa naučíme poriadku aj v budúcom živote.

2. Adorácia – človek môže úplne vypnúť a sústrediť sa iba na Krista.

3. „*Ja som s vami po všetky dni až do skončenia sveta!*“ Je to veľké prisľúbenie Ježiša pre nás. Máme istotu, že ak nás všetci opustia, on bude stále s nami, ani na chvíľu nás neopustí.

4. Pokúšal by som sa zaviesť pobožnosti a adorácie, lebo ľudia postupne zabúdajú, že aj to patrí ku prejavu modlitby. Je smutné, ak niektorí položia otázku: „*A čo je to vlastne adorácia?*“

Ján Čop, 19 rokov, farnosť Povýšenia sv. Kríža v Snine

1. Dochvilnosť. S tým som mal vždy problém a tu sa v tom môžem pekne cvičiť.

2. Najviac sa mi páči vychádzka a večerné osobné voľno, kedy môžem trochu vypnúť, zašportovať si, zahrať na gitare alebo inými spôsobmi tráviť čas s ostatnými chlapcami. Iste, najdôležitejšie body programu sú modlitba a štúdium, ale bez „vypnutia“ by bolo veľmi ťažké, dokonca nemožné vydržať byť vždy sústredený.

3. Mám viacero obľúbených citátov. V poslednej dobe ma zaujal jeden od Carla Carretta z jeho knižky Listy z púšte: „V Starom zákone sa pri prvej príležitosti zjavenia sa Boha človeku hovorí: ‚Miluj Boha nadovšetko a blížneho svojho ako seba samého.‘ V Novom zákone sa s príchodom Ježiša veci komplikujú. ‚Milujte sa navzájom, ako som ja miloval vás.‘ Ako ja! Tu už ide o život. Pretože schopnosť vykonať skutok dokonalej lásky znamená ochotu urobiť v každej chvíli to, čo urobil Ježiš, keď zomrel za nás.“

4. Ak raz Pán Boh dá, že sa stanem kňazom, tak určite ako prvé vo farnosti zavediem vlastnú poslušnosť farárovi a od toho by som ďalej odvíjal svoju činnosť. Lebo ak by tam chýbala poslušnosť, tak by som mohol robiť všetko možné aj nemožné, ale myslím si, že by tomu chýbalo Božie požehnanie a to by bolo viac než zlé.

Lukáš Grobár, 19 rokov, Stebnická Huta, farnosť Zborov

1. Starší Bohoslovci hovorili: „...keď ti v seminári chutí jesť, spať a modliť sa, máš povolanie...“ Nie len toto treba mať, ale aj dobré vzťahy medzi sebou, tvoriť spoločenstvo a jednotu.

2. Moderovaná adorácia. Človek vtedy cíti blízkosť Boha.

3. V blahej pamäti Svätý Otec Ján Pavol II. povedal nádherné slová: „Mladí sú nádejou a budúcnosťou Cirkvi.“ Aj vo Svätom písme je jeden nádherný citát o povolaní a nasledovaní Krista: „Kto chce ísť za mnou, nech zaprie sám seba, vezme svoj kríž a nasleduje ma.“ (Mk 8,34)

4. Ak Pán dá a stanem sa kňazom, prvé, čo vo farnosti urobím, je, že čo najlepšie spoznám tamojšie pomery. Vybudujem si vzťah s mladými a ostatnými farníkmi a budem sa snažiť viesť ich tou správnou cestou za Kristom.

**Jozef Mačejovský, 19 rokov, Bardejovská Nová Ves,
farnosť Bardejov-mesto**

1. Jeden múdry človek raz povedal: „*Dobre jest, spať a byť normálny.*“ Asi tak, ako som to čítal na liste odkazov od novokňazov: „*Buď normálny!*“

2. Počas štúdia na ZŠ a gymnáziu som mal vždy najradšej prestávky. Netvrdím, že to nie je tak aj teraz, no pýtate sa na časť seminárneho programu. Je to adorácia a nočný odpočinok. Pri jednom naberá silu duch a pri druhom telo.

3. Mám viacero obľúbených citátov, ale jeden z nich, ktorý mi často prichádza na myseľ pred skúškou, je z knihy žalmov: „*Aj keby som šiel tmavou dolinou, nebudem sa báť zlého/Zlého*“, (aj s veľkým Z) „*lebo Pán je so mnou.*“

4. Je ťažko hovoriť o niečom, čo je ešte dosť ďaleko. Najprv by som sa oboznámil so životom vo farnosti. Samozrejme, nemali by chýbať stretnutia s deťmi a mládežou, tiež stretnutia so skôr narodenými, jednoducho by nemal chýbať kontakt s ľuďmi. Ale určite by som nevynechal adoráciu, presnejšie moderovanú adoráciu.

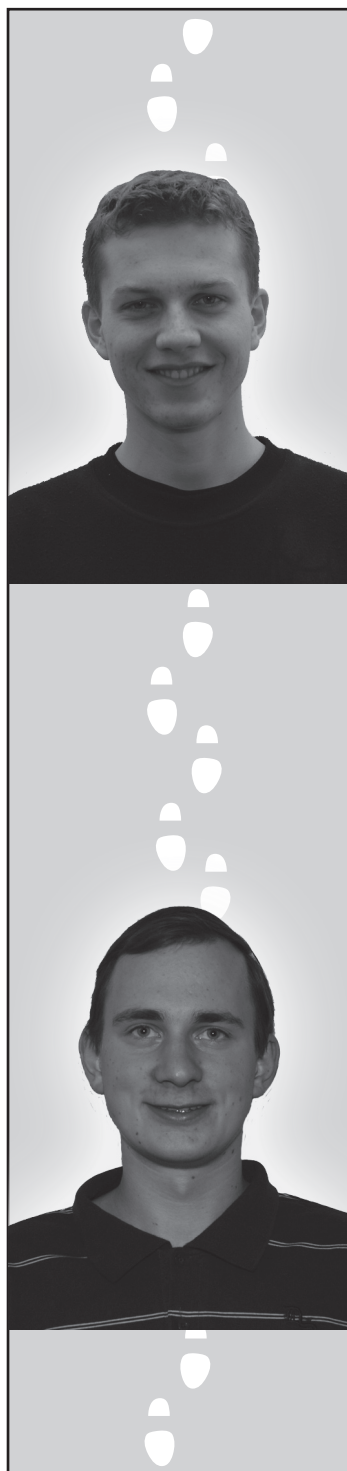
Jozef Kacvinský, 21 rokov, Svinica

1. Najviac sa mi páči ochota a záujem bratov z vyšších ročníkov o nás mladších. Snažia sa nám poradiť, pomôcť, vysvetliť, ak niečo nevieme. Robia to s ochotou. Je to pre nás pomoc na ceste za spoločným cieľom.

2. Najviac sa mi páči ranná svätá omša. Je to milosť, lebo práve z nej môžem čerpať posilu do nového dňa, či už v škole, alebo k jednotlivým povinnostiam a službám. Aj sv. Pavol hovorí: „*Všetko môžem v tom, ktorý ma posilňuje.*“ Ak mám v srdci Krista, tak aj deň je radostnejší a plnší.

3. Citát od sv. Pavla: „*Lebo nás ženie Kristova láska.*“ Táto láska Krista ku mne má ženie k tomu, aby som sa snažil čím lepšie využiť čas, ktorý mám v príprave na kňazstvo. Lebo Pán mi dáva dosť času na všetko. Záleží odo mňa, či ho dobre využijem, či nepremárnim túto vzácnu možnosť.

4. Snažil by som sa poskytnúť veriacim pravidelnú možnosť pristupovať k sviatosti zmierenia. Predovšetkým preto, že človek, ktorý žije v ťažkom hriechu, ohrozuje si spásu a preto je potrebné dať mu stále možnosť, aby sa zmieril s Bohom. A toto zmierenie môže sprostredkovať práve kňaz. Je to „prvá pomoc“ pre toho človeka, keď ide o jeho večný život.

Lukáš Onduško, 19 rokov, farnosť Svätých Košických mučeníkov v Humennom

1. Dochvilnosť, pretože je problém stihnúť vyučovanie, keď máte službu v kuchyni.
2. Skriptúra. V tejto časti programu sa môžeme hlbšie zamýšľať nad čítaniami zo Svätého písma.
3. „Ak chceš Boha rozosmiať, povedz mu svoje plány.“ Tento citát vyjadruje, že pri všetkom, čo robíme, máme pamätať a nezabúdať na Boha, lebo všetko, čo sme si bez Boha plánovali, sa môže v jedinom okamihu zmeniť. Neviem, kto povedal tento citát, podstatné je, že som si ho zapamätal.
4. Na túto otázku neviem odpovedať, skúste sa ma na to opýtať o 7 rokov...

Tomáš Tupta, 19 rokov, farnosť Kráľovnej Pokoja v Prešove – Sídliisko III

1. Dochvilnosť, lebo dnešná doba je dosť uponáhľaná a každý má čo robiť, aby bol v pravom čase na pravom mieste.
2. Pre mňa osobne je to časť nazvaná „osobné organizovanie času“. Ako prvák som prišiel s rôznymi záľubami, koníčkami a nápadmi a myslím si, že je dobre nájsť si čas aj na ne. Človek sa musí vedieť aj odreagovať, aby mohol potom o to plnšie prežívať duchovný život s Kristom.
3. Pravdu povediac, veľa kníh som neprečítal. No oslovil ma citát resp. heslo, ktoré povedal pápež Ján Pavol II. na začiatku svojho pontifikátu. Slová NEBOJTE SA pre mňa veľmi veľa znamenajú. Neboj sa ísť za Mnou, neboj sa zanechať všetko, neboj sa, že nebude každá tvoja prosba ihneď vypočutá, neboj sa zobrať na svoje plecia kríž, lebo JA som s tebou.
4. Snažil by som sa o hlbšie prežívanie duchovného života v celej farnosti. Dnes je viera prežívaná dosť povrchne, a to najmä medzi mládežou. Veriaci potrebujú cítiť, že kňaz je tu s nimi a pre nich. Preto by som zaviedol stretnutia s veriacimi – určil by sa čas venovaný pre mládež, deti, dospelých i starších ľudí, kde by sa preosiali problémy, ktoré tú-ktorú skupinu sužujú.

Bol som flegmatik, pokiaľ som sa NEOŽENIL

Mnohým meno Gabriel Špilár nehovorí nič. Nie, nie je to kňaz. Predstavíme vám hokejistu, ktorý v súčasnosti oblieka dres HC Košice. Prečo práve hokejistu? Chceme ukázať, že aj medzi športovcami sú ľudia, ktorí vedia vo svojom živote nájsť miesto pre Boha. Gabriel Špilár.

Kto a kedy vás priviedol k hokeju?

Boli to, samozrejme, rodičia, hlavne otec. Keď som mal osem rokov, rozhodoval som sa medzi futbalom a hokejom. Neskôr, asi v štvrtom ročníku, predsa len padlo konečné rozhodnutie, že zostanem pri hokeji. Už aj kvôli tomu, že k futbalu sa možno vrátiť aj v staršom veku.

Mali ste v detstve nejaký vzor, ktorý vás motivoval?

Mojím vzorom bol jednoznačne Peter Bondra, ktorý práve v Košiciach začínal s veľkým hokejom. I keď sa mi páčili aj ďalší, on bol pre mňa vždy naj.

Spomínate si na svoj prvý gól?

Na vôbec prvý gól sa určite nepamätám, ale na prvý

extraligový áno, pretože som ho dal Mirovi Lipovskému, ktorý v súčasnosti chytá práve za HC Košice. Stále, keď spoločne vyrazíme niekam na pivo, mu to rád pripomeniem. I keď je to už stará pesnička, ale dobrá. (smiech)

Mohli by ste nám aspoň stručne predstaviť, ako vyzerá program profesionálneho

hokejistu?

Keďže hráme trikrát do týždňa, jediným dňom, kedy sa trénuje, je štvrtok, pretože vždy nasledujúci deň po zápase slúži na regeneráciu. Dopoludnia zhruba o 10.00 prideme na štadión, oblečieme sa, nasleduje asi hodinový tréning a potom regenerácia. Každý si môže vybrať buď posilňovňu, alebo bicykel. V deň zápasu program pozostáva z tréningu, obeda, oddychu a nakoniec hráme samotný zápas.

Aké sú vaše osobné ambície s pohľadom do budúcnosti? Mali ste alebo máte túžbu zahrať si v NHL?

Nad NHL som rozmýšľal ako každý malý chlapec, ale pravdupovediac som už na to starý. I keď človek nikdy nevie. (smiech) Mám svoje krajiny ako Rusko či Švajčiarsko. Viac sa mi ale pozdáva to Švajčiarsko, človek tam môže vycestovať aj s rodinou. To je asi môj najväčší sen po NHL.

Prišli už chvíle, keď ste chceli s hokejom prestať?

Samozrejme, každý športovec prežíva chvíle, keď mu to nejde a keď je nazlostný či už na seba, alebo na trénerov, alebo na niekoho iného a najradšej by so všetkým skončil. Ale čo sa týka mňa, musím povedať, že neviem okrem hokeja nič iné robiť, možno ešte tak futbal, ale aj na to som už dosť starý. Po daždi však vždy vyjde slniečko, tak aj po sérii neúspešných zápasov sa potom všetko vráti do starých koláží.

Láska k hokeju u vás časom vyrástla alebo už stihla aj vyvrátnúť?

To všetko závisí od úspechov, ale určite človek začína hrať s láskou. Potom neskôr, keď sa hokej stáva jeho zamestnaním, pozerá aj na to, ako užiť rodinu. Ak by však človek nemal tento šport rád, nemohol by ho hrať.

Aké sú vaše plány po skončení aktívnej činnosti? Chcete sa aj naďalej venovať hokeju ako tréner alebo manažér?

Ak by som zostal pri hokeji, chcel by som trénovať v prvom rade malé detičky, pretože tie chcú, snažia sa, jednoducho je radosť sa na ne pozerieť. Uvažoval som taktiež aj nad nejakou

Gabriel Špilár

Narodil sa 15.12.1980. Po juniorskom pôsobení v HC Košice nejaký čas pôsobil v HKM Zvolen, HC Sparta Praha, HC Slovan Bratislava, HC Zlín a MsHK Žilina, ale nakoniec sa opäť vrátil do Košíc, kde v súčasnosti patrí k najproduktívnejším hráčom.

reštauráciou či kaviarňou, na ktorú musím, samozrejme, najprv zarobiť. Je možno dobré ostať bez práce mesiac, ale potom prichádza nuda, a to nie je dobré. Predovšetkým sa chcem ale venovať rodinke.

Ste ženatý. Ako sa na vašu športovú kariéru pozerá manželka? Nemrzí ju občas, že trávite veľa času mimo rodiny?

Podľa mňa s tým nemá žiaden problém. Naopak, myslím, že je rada. I keď je pravda, že počas sezóny sa občas stane, že nie som doma niekoľko dní. Na

jar a v lete ale trávime čas spoločne. Zatiaľ si ešte nestážovala. (smiech)

A teraz trochu z iného súdka. Ste veriaci?

Áno, som veriaci. I keď sa musím priznať, že by to mohlo byť z mojej strany aj trochu lepšie. Občas vynechávam sv. omše, ale snažím sa aspoň o pravidelnú modlitbu, čo však zo mňa ešte nerobí top kresťana, toho som si vedomý. Jednoducho On a ja vieme, aká je pravda.

Pomáha vám viera aj vo vašej kariére?

Určite áno. Nie je to o tom, že ak sa nedarí, tak sa modlím, a ak sa darí, tak už modlitbu nepotrebujem. V prvom rade je pre mňa dôležité, aby bola zdravá moja rodina, aby v nej bola pohoda, a ak sa k tomu pridajú ešte aj osobné úspechy, tak som len rád. Takýmto spôsobom sa prihovám Bohu, i keď viem, že nie je možné, aby vždy všetko vychádzalo podľa mojich predstáv.

Čo pre vás znamená úspech?

Popularitu, nové a lepšie zmluvy, a napokon aj také zadostučinenie, že to stálo za to. Ide jednoducho o to, aby mal človek dobrý pocit, niekedy až taký, že nemôže zaspáť. (smiech)

Môže športovec žiť dlhšiu dobu bez úspechu?

S úspechom rastie aj motivácia, a ak sa nedarí, človeka to dosť ubíja. Ale vždy je dôležité mať okolo seba ľudí, ktorí vás dokážu podržať, a potom to určite pôjde.

Čo sa vám na vás páči?

Nemám ani poňatia. Bol som flegmatik, pokiaľ som sa neoženil. (smiech) Teraz už na seba pozorujem, že som občas výbušnejší. Ale inak som celkom normálny chlap, mám svoje klady aj zápory. Možno, že som trochu väčší dobrák, ale ani to si zrejme nemôžem dovoliť tvrdiť s veľkou istotou.

Čo je pre vás zmyslom života?

Zdravie, moja manželka, rodičia, sestra a momentálne aj náš synček. Je radosť pozeráť na to, ako rastie. Je naším spoločným zmyslom života, robíme všetko preto, aby sa mal dobre a bol šťastný.

Mali ste niekedy aspoň chvíľkovú túžbu stať sa kňazom?

Asi nie. Dokonca som sa hanbil aj miništrovať u môjho kamaráta, ktorý býval v Mysline pri Humennom. V podstate som nad tým ani nerozmýšľal, predsa len ten život hokejistu je už od začiatku trochu inakší.

Kedy prežívate najväčšiu radosť?

Keď sú všetci okolo mňa spokojní. Najväčšiu radosť pre-

žívam, ak som spolu so svojou manželkou a synčekom. To ma najviac naplňa.

Ako trávite Veľkonočné sviatky?

Keďže otec pochádza z veľ-

kej rodiny, kedysi to bolo tak, že sme od rána do večera navštevovali jeho súrodencov, čo je v podstate veľmi dobré, lebo vidieť, ako držia spolu. A dnes, keďže som už ženatý, sa snažím venovať svojej rodinke.

Ďakujeme za rozhovor!

JOZEF KADLIC A PAVOL HRABOVECKÝ
FOTO: PAVOL HRABOVECKÝ A HCKOSICE.SK

KRISTUS V DETSKOM DOMOVE

*„Ved' Boh tak miloval svet, že dal svojho jednorodeného Syna, aby každý, kto v neho verí, mal večný život.“
(Jn 3, 16)*

Hneď pri vstupe do budovy detského domova som spolu s ostatnými spolubratmi uvidel nemé tváre detí, z ktorých som jasne vyčítal otázky typu: „Čo tu chcú? Načo prišli?“ „Farári!“ zaznelo mi z ich tvárí pohrdavo. Tento zážitok bol pre mňa podnetom, aby som sa sám seba začal pýtať, či je v dnešnej dobe vôbec potrebný kňaz. Čo je jeho úlohou? Čo by mal kňaz dať ľuďom? Čo by mal pre nich urobiť? To, čo urobil Ježiš. Tým, že premohol smrť a že ho Otec vzkriesil z mŕtvych, dal nám nádej na lepší a večný život, vyvolal úsmev na tvári a do duše zasial radosť zo života. Dal nášmu životu zmysel. To isté by mal robiť aj kňaz.

Kristus zvíťazil nad smrťou, no predchádzalo tomu utrpenie, oplútie i ukrižovanie. On to však zvládol, lebo vedel, že utrpenie nebude trvať večne. Raz to všetko skončí a začne niečo nové, iné, niečo krásne, lepšie. Ježiš mal nádej a dal ju aj nám, podelil sa s nami tým, že nám ukázal, že smrťou sa život nekončí.

Začal som častejšie navštevovať detský domov. Postupne som spoznával tento život, spôsob, štýl, systém, správanie detí. Veľakrát som sa pýtal, čo pre ne môžem urobiť. Materiálne zabezpečenie im nechýba (majú si čo obliecť, čo jesť, kde spať), ale lásku, ktorú mali dostať od malička, im nikto nemôže dať na sto percent, pretože rodičov im nenahradí nikto.

V mysli som prežíval boj, čo týmto deťom ponúknuť a či vôbec niečo potrebujú. Jediné, čo im môžem dať, je NÁDEJ. Nádej na lepší a večný ži-

vot, nádej, že ich „krížová cesta“ raz skončí. Cesta, ktorú začali pri svojich rodičoch (alkoholikoch, bezdomovcoch...), pokračuje v detskom domove a neskôr možno v nejakom azylovom dome. Počas nej sú možno odsúdení ľuďmi ako deti z „decáku“, oplúťí svojimi spolužiakmi, korunovaní rôznymi titulmi deťmi z ulice, považovaní za delikventov a buričov, ukrižovaní ako nejakí lotri tejto spoločnosti. Ja im však môžem dať nádej, že raz sa táto cesta skončí a všetci z nich prežijú svoju vlastnú Veľkú noc, svoje zmŕtvychvstanie zo starého a nepodareného života. Nádej, že spolu s Kristom, vykročia na novú cestu, ktorá vedie do večnosti k Bohu. Chcem im dať pocítiť, že Boh sa o nich stará, že ich miluje ako Božie deti a že im dáva nádej na lepší a večný život.

FRANTIŠEK TELVÁK
FOTO: AUTOR

Keď zostúpi na vás Svätý Duch, dostanete silu

Sydney

15. - 20. 7. 2008

SDM v Sydney sa začínajú 15. júla 2008 a vyvrcholia pešou púťou na Kráľovskú dostihovú dráhu Randwick, kde bude 20. júla slúžiť slávnostnú liturgiu pápež Benedikt XVI., ktorý po-

zval mladých celého sveta do Sydney, aby prostredníctvom interkultúrneho dialógu rúcali bariéry vzájomných predsudkov a spoločne sa tak podieľali na šírení pravých hodnôt. Cez ďalšie aktivity pripravené v rôznych jazykoch ako koncerty, festivaly, workshopy, púte, adorácie, katechézy môžu mladí zažiť multikultúrne spoločenstvo a participovať na svedectve viery, ktorá spája všetkých bez ohľadu na farbu pleti, sociálny status či štátnu príslušnosť.

Mottom stretnutia, ktoré vyhlásil pápež Benedikt XVI. na ostatných SDM v Kolíne nad Rýnom v roku 2005, je biblický text „Keď zostúpi na vás Svätý Duch, dostanete silu a budete mi svedkami“ (Sk 1, 8). „Skrze Ducha Svätého budete schopní, milí mladí, dozrieť k hlbšiemu a radostnejšiemu porozumeniu Ježišovi a zároveň k účinnejšiemu uvádzaniu evanjelia do praxe na prahu tretieho tisícročia,“ uvádza pápež Benedikt XVI.

Organizátori očakávajú päťsto až sedemtisíc pútnikov, pre ktorých pripravujú možnosť stráviť pred oficiálnym otvorením SDM týždeň v jednotlivých diecézach v Austrálii a na Novom Zélande. Mladí zo Slovenska dostali pozvanie do diecézy Melbourne. Očakáva sa, že na SDM v Sydney sa prihlási okolo 300 Slovákov.

JANA GREŠNEROVÁ

WYD08
SYD
world youth day sydney 2008

ANKETA ÚČASŇÍKOV:

1. Ako ste sa dostali k príležitosti ísť na 23. svetové dni mládeže (SDM)?

2. Čo bolo najväčšou motiváciou? Na čo sa najviac tešíte?

3. Čo očakávate od SDM?

1. K príležitosti ísť na SDM som sa dostal počas tohto pastoračného ročníka. V októbri 2007 sa vo Svite konalo stretnutie pracovníkov s mládežou, na ktorom som sa zúčastnil aj ja. Po prednáške Janka Buca a Andreja Darma som bol presvedčený, že SDM v Sydney sú to miesto, kam chcem ísť.

Jozef Kohut

2. Najväčšou motiváciou pre mňa ešte stále je zažiť spoločenstvo s mladými ľuďmi z celého sveta, spoznať ich prežívanie viery. A vidieť krajinu, ktorá je na opačnej strane zeme, ale predsa sa dá navštíviť.

Monika Garbárová

3. Od SDM očakávam veľa. Pán Boh chce dávať a ja chcem dostávať. Očakávam lásku, milosť a silnú vieru. Verím, že sa mi to splní.

Marek Marcin

Popis Loga

Centrálным prvkom loga je víťazný kríž, ktorý predstavuje Krista a život svedectva, ktorý nám umožňuje Duch Svätý. Jeho biela farba symbolizuje, že Ježiš je svetlo sveta.

Plamienky loga predstavujú Zoslanie Ducha Svätého v podobe ohnivých jazykov. Prípadomínajú sviatosť birmovania a dary Ducha Svätého. Ale sú taktiež symbolom rozmanitosti austrálskej krajiny. Modrá farba predstavuje oceány, ktoré obklopujú Austráliu, krstnú vodu, more, ktorým je ľudstvo a milostiplnú Pannu Máriu.

Opevný dom je symbolom mesta Sydney, hostiteľa Svetového dňa mládeže 2008.

VELEHRAD

18. - 20. 7. 2008

Popis Logo

Názov actIv8 je anglický prepis hlavného verša celosvetového stretnutia mládeže v Sydney.

Act – Skutky apoštolov

I – 1. kapitola

v – verš

8. – číslo verša

Vyslovený však znie rovnako ako anglické slovo *activate*, čo znamená aktivovať, povzbudiť, pohnúť sa. Z tohto vychádza i samotné logo, ktoré je dynamické, v pohybe, povzbudzujúce k akcii.

Kríž je symbolom odkazu sv. Cyrila a Metoda, ktorí spájajú naše národy. Tým je vystihnuté aj miesto Velehrad aj centrálné motto – Duch Svätý.

Cieľom stretnutia je umožniť mladým ľuďom z Čiech, Moravy a Slovenska dôstojnú oslavu SDM v Sydney, a tak participovať na myšlienke svetových dní, aby mladí boli mostami priateľstva a nádeje medzi jednotlivými národmi a kultúrami. Obe stretnutia budú prepojené telemostom počas slávnostnej vigílie, ktorú bude celebrowať pápež Benedikt XVI. v Sydney. Záštitu nad podujatím prevzal Ján Fígel, člen Európskej komisie pre vzdelávanie, odbornú prípravu, kultúru a viacjazyčnosť. Organizátori očakávajú päť- až osemtisíc mladých zo Slovenskej a Českej republiky. Ide teda o medzinárodné stretnutie mladých, ktoré bude i napriek vzájomnej blízkosti oboch národov vyjadrením internacionálnosti prítomnej v Sydney.

Mottom stretnutia mladých na Velehrade je výzva „ActIv8“, v ktorom je ukrytý anglický výraz „activate“, čím chcú organizátori povzbudiť účastníkov k aktívnemu a činorodému prežívaniu mladosti a motivovať ich k vydávaniu osobného svedectva o Kristovi v súčasnom svete.

Cez pripravované koncerty, workshopy, nočné bdenie a iné aktivity si organizátori kladú za cieľ vytvoriť atmosféru typickú pre SDM – atmosféru priateľstva a vzájomnej blízkosti všetkých národov. Za najdôležitejší bod programu možno považovať priamy prenos

vigílie s pápežom Benediktom XVI., ktorý bude u nás, v dôsledku časového posunu, zaradený v sobotu doobeda 19. júla.

JANA GREŠNEROVÁ

ROZHOVOR S ORGANIZÁTOROU:

Kde sa zrodila myšlienka zorganizovať spoločné česko-slovenské stretnutie mládeže?

Myšlienka sa zrodila v súvislosti s oslavou Svetového dňa mladých v Sydney 15. – 20. júla 2008. Bola snaha umožniť mladým, ktorí nepôjdu do Austrálie (a tých je väčšina), prežiť túto oslavu na svetovej úrovni. I preto sme ku spolupráci pozvali Slovákov. Naviac, je to už 15 rokov, čo došlo k rozdeleniu našich republík a bola by škoda neobnoviť priateľstvo.

Čo zaujímavé môže mládež očakávať?

Celé stretnutie bude zaujímavé už len preto, že sa koná po prvýkrát. V piatok popoludní sa chystajú krížové cesty, večer pripravujeme veľký koncert, v sobotu bude stretnutie vrcholieť večernou vigíliou a celý program bude ukončený svätou omšou na úsvite, po ktorej bude nasledovať agapé.

Redakcia ďakuje za rozhovor Mgr. Eve Renzovej

Tí, ktorí odchádzajú...

Aj v tomto čísle nášho časopisu, tak ako po iné roky, vám predstavujeme a zároveň sa lúčime s našimi novokňazmi. Šesť rokov navštevovali seminár, aby načerpali vedomostí a vyformovali sa v dobrých robotníkov v Pánovej vinici.

Do ich kňazskej služby im už s predstihom prajeme veľa Darov Ducha Svätého, otvorené srdcia pre veriacich a hlavne množstvo entuziazmu v povolaní, do ktorého boli povolani.

A kto iný ich pozna lepšie než oni sami navzájom. Preto položili anketové otázky jeden druhému.

Peter Jurašek (Prešov-Sekčov)

Ako si vo farnosti použil vedomosti získané v seminári?

Aj v seminárnom prostredí sú dôležité najmä medziľudské vzťahy. Tu sa zvlášť ukazuje veľkosť a hĺbka charakteru človeka – kňaza. Mnoho z toho, čo sme v seminári zažili a študovali, mi pomohlo. Všetky disciplíny boli obohacujúce, ale nie všetkým sa dala venovať dostatočná pozornosť. V praxi som použil najmä poznatky a vedomosti z biblických vied, katechetiky, pastorálnej teológie a liturgiky.

Pavol Fedorko (Plavnica)

Je kňaz potrebný v dnešnom svete?

Kňaz a jeho poslanie vnímajú ľudia rôzne. Niektorí dokonca považujú kňaza za zbytočného, nepotrebného. Kňaz hľadá naplnenie v Bohu, upriamuje na neho a „prináša“ ho na oltár. Svet dáva veľa možností, ponúka veľa ciest a kňaz by mal byť tým, kto dokáže ukázať ten správny smer. Svojím životom, modlitbou, prácou upriamuje ľudí na cieľ a zmysel života. „Aby ľudia mali život a mali ho hojnejšie.“ (Porov. Jn 10, 10b) Ak takto chápeme službu kňaza, tak je dnes zvlášť potrebný.

Matúš Imrich (Prešov-Sekčov)

Po pastoračnom ročníku v USA sa ti núkala možnosť dokončiť tam štúdiá a potom pôsobiť ako kňaz. Nakoniec si sa predsa len rozhodol vrátiť. Prečo si dal prednosť stať sa kňazom na Slovensku?

Aj kňaz alebo ten, kto sa pripravuje na kňazstvo, je stále človekom. A v každom z nás je zakódovaná túžba po domove, túžba niekam patriť. Musím sa priznať, že bolo oveľa ťažšie žiť s vedomím cudzinca, ako som si predtým myslel. Nakoniec tých dôvodov na návrat bolo viac. V danom období svojho života som tam nevedel nájsť úplný vnútorný pokoj s rozhodnutím zostať. Rektor seminára, v ktorom som prežil väčšinu svojho pobytu v USA, mi pred odchodom domov povedal: „Vieš, chcel by som, aby si si odtiaľto odniesol vedomie, že ten istý Duch Svätý, ktorý ťa priviedol sem, ťa berie aj naspäť.“ S týmito slovami žijem až dodnes a prinášajú mi pokoj. Čo však prinesie budúcnosť, vie zatiaľ iba Boh.

Roman Matisovský (Pečovská Nová Ves)

Čo ti bolo oporou v čase skúšok a kríz duchovného života?

Iste, do života patria aj krízy, problémy a platí to i pre život duchovný. Spôsoby, ako ich prekonať či vyriešiť, sú rôzne. Niekedy ich ponúkne situácia, okolnosť. Inokedy sa treba poriadne natrápiť, kým na to prídeme. Ale dôležité je nestratiť vieru, že všetko v našom živote má zmysel. Takže mojou odpoveďou na položenú otázku je viera v duchu slov apoštola Pavla: „...tým, čo milujú Boha, všetko slúži na dobré.“ (Rim 8, 28)

Peter Bednár (Hrabovec)

Čím Ťa Kristus zaujal?

Kristus ma v živote zaujal naozaj mnohokrát. Prvýkrát asi vtedy, keď som pochopil, čo znamená, že za mňa zomrel a vstal z mŕtvych. Konkrétne v seminári bolo takých možností taktiež veľa. Ved' každá jedna hodina Nového Zákona alebo aj ostatné predmety prinášali krásne poznatky o našom Pánovi. Fascinoval ma tým, že počas celého štúdia a formácie mi do cesty posielal samých dobrých ľudí. Či už to bolo v Čani, kde som absolvoval pastoračný ročník, alebo najnovšie na diakonskej praxi v Prešove. Nesmiem zabudnúť ani na spolužiakov, s ktorými sme sa navzájom povzbudzovali. Predovšetkým ma však zaujal tým, že som šesť rokov pociťoval každý deň jeho pomoc a ochranu. A Ježiš ma fascinuje stále. Už sa teším, čím to bude najbližšie.

Oleg Jel'čaninov (Vladivostok)

Ako by si porovnal pastoračiu v Rusku a na Slovensku? Čo z našej pastoračie by si použil doma?

Je to ťažké porovnať. Na Slovensku existuje cirkevná organizácia, v Rusku sa Katolícka cirkev iba buduje, nachádza sa v zložitejšej situácii. Nemôžeme povedať, že je to misijné územie, lebo by sme urazili pravoslávnych, ktorí už viac ako tisíc rokov považujú Rusko za svoje kánonické územie. V Rusku by som položil dôraz predovšetkým na mimofarskú pastoračiu, lebo ľudia sú slabo spojení s farnosťou a často sú roztrúsení po celom regióne. Dokonca sa ani nevie, kto patrí do farnosti a či pokrstení sú veriaci alebo chceli iba obrady. Na Slovensku sú práve v smere mimofarských aktivít veľmi dobré skúsenosti, čo sa týka pastoračie mladých, detí a pod. To by som zobral so sebou domov.

Lukáš Libák (Belá nad Cirochou)

Pri autohavárii, ktorú si prežil v roku 2005 si sa znovu narodil. Vidiš v tomto telesnom znovuzrození nejaké prepojenie s duchovným znovuzrozením? Vidiš v tom Boží zámer?

Určite sa v živote človeka dejú situácie, ktorým niekedy vôbec, niekedy len zahmlene rozumie. Moja havária bola jednou z nich. Dnes už s úplnou určitosťou viem povedať, že to bola pre mňa obrovská skúška viery, ale aj skúška môjho povolania, v ktorej som obstál len z Božej milosti. Akosi lepšie som pochopil slová sv. apoštola Pavla: *„Ale z Božej milosti som tým, čím som, a jeho milosť nebola vo mne márna.“* (1 Kor 15, 11a). Tak ako si Pannu Máriu Kristus pripravoval na to, aby počúvala, aby *„zachovávala všetky Kristove slová vo svojom srdci“* (Lk 2, 19a), tak akosi som to pocítil aj ja v čase telesného utrpenia. S tým rozdielom, že sa nejednalo o Božie slovo priamo, ale Boh ku mne prehováral prostredníctvom skutkov. Človek vo svojom živote môže pochybovať o rôznych veciach, ktoré sa týkajú pozemských či duchovných vecí. No o existencii Božej prozreteľnosti, ktorá bdie nad človekom sa v mojom prípade už pochybovať nedá. Pán Boh akosi vždy vie odhadnúť nielen zmýšľanie, ale aj srdce človeka a pozná jeho túžby, ktoré uskutoční vždy len za cenu, o ktorej si je istý, že ju človek zvládne.

Jozef Kadlic (Strážske)

Máš blízky vzťah k mládeži. Čo by si im chcel o Kristovi povedať? Čo by si im chcel na Kristovi najviac ukázať?

Chcel by som, aby sme sa spoločne každý deň presviedčali o tom, že Boh je Láska. I keď nám možno niekedy pripadá táto odpoveď ťažká, ale je pravdivá. A preto sa spoločne za seba modlíme, aby sme túto Kristovu odpoveď počuli a aby sme našli cestu k jej pochopeniu, prijatiu a naplneniu.

Peter Obšitník (Ruskov)

Čomu si sa v seminári naučil?

Človek na svojej ceste za Bohom (či už v kňazstve, alebo v manželstve) nemôže kráčať sám. Je tu potreba spoločenstva, priateľov, aspoň jedného človeka, ktorému dôveruje, a môže sa naň spoľahnúť v čase, keď stráca pevnú pôdu pod nohami.

Michal Mucha (Zemplínsky Branč)

Akú najväčšiu zmenu na sebe si postrehol po živote v seminári?

Tých šesť či sedem rokov prípravy na kňazstvo mi dalo veľa. Je to dlhá, ale veľmi potrebná príprava. Záleží na každom jednotlivcovi, ako tú dobu prípravy v budúcnosti využije. To, čo sa v mojom živote zmenilo, je vzťah k Bohu. Skutočne som počas týchto rokov nadobudol hlbší vzťah s Bohom a pochopil som, že ani jednu vec nemôžeme urobiť bez Božej pomoci. Aj keď mnohé veci nevieme pochopiť, nevieme im porozumieť, časom zistíme, že zmysel mali. Tu som sa naučil pozeráť na veci a udalosti očami viery a viac sa spoliehať nie na vlastné sily, ale na Božiu pomoc. Boh nás sprevádza, len mu musíme dať priestor, aby v nás a cez nás konal. A toto môžeme považovať za najväčšiu zmenu či skúsenosť, ktorú som zažil počas formácie v seminári. Vďačím Bohu, že mi to počas prípravy ukázal a stále dokazoval.

Ján Dolný (Budimír)

**Ktorý citát si si zvolil na svoj primičný
obrázok a prečo?**

Rozhodol som sa pre slová Ježišovej odpovede na žiadosť apoštola Pavla, aby bol zbavený ostňa slabosti: „*Stačí ti moja milosť, lebo sila sa dokonale prejavuje v slabosti.*“ (2 Kor 12,9) Tento citát vyjadruje tú záhadnú logiku evanjelia o Božom Synovi, ktorý si vzal ľudské telo, aby nás vykúpil svojou smrťou na kríži. Moja viera v neho začala dozrievať vo chvíli, keď som pochopil, že ako každého, kto má tú česť volať sa kresťanom, Ježiš pozýva aj mňa k účasti na tajomstve kríža. Povolanie ku kňazstvu prežívam ako pozvanie darovať Kristovi svoje telo, dušu, talenty, slabosti; slovom, celú výbavu svojej ľudskosti, aby z nej urobil nástroj lásky a posväcovania druhých. Je to ohromujúce poslanie, ale jeden základný predpoklad mám: som slabý. A potom, „*vždy je s nami tá, čo viem, že ľúbi.*“

POSUNKOVÁ REČ

VO SVETE KOMUNIKÁCIÍ
SA SNAŽÍME IBA KOMUNIKOVAŤ
POSUNKAMI
MYŠLIENKAMI
SLOVAMI
SKUTKAMI
ALE AŽ KEĎ DO SEBA POZRIEME
ZAČÍNAME SI ROZUMIEŤ

+ MARTÍN Čelovský
(zo zbierky NEPRESKÚMANÁ ZEM, 2007)

OLTÁR KRÍŽA

ČO VO ŠTVRTOK PRI VEČERI ZRUŠIL,
TO DRUHÝ DEŇ SKUTKOM ZAVRŠIL.
KRVAVÚ OBEŤ ZAKÁZAL ĽUDOM KONAŤ,
PRI POSLEDNEJ ON SÁM VŠAK MUSEL SKONAŤ.

SPÁSNA OBETA, ČO KRVOU, ŽLČOU PÁCHNE,
VYKONAL BOH SÁM A KAŽDÝ NAD ŇOU ŽASNE.
V POSMRTNOM KRČÍ TELO BOHA CHVIE SA,
KEĎ VESMÍROM OLTÁR KRÍŽA SKVIE SA.

VYKÚPENIE HĽADÍ NA KAŽDÉHO Z NÁS,
TO MOCNÝ KRÁĽ PREMOHOL SMRŤ ZAS.
VÍŤAZNE POKORIL NEPRIATEĽA ĽUDÍ
A NOVÝ ŽIVOT V KAŽDOM JEDNOM BUDÍ.

S OSLÁVENÝM KRÍŽOM SŤA BERLOU VSTÁVA,
KEĎ NA OLTÁRI SA OPÄŤ CELÝ DÁVA.
PONÚKA VŠETKÝM ÚČASŤ NA VEČNOSTI,
TÝM, ŽE SI SÁM MOHOL SPOČÍTAŤ KOSTÍ.

BY POKLAD VZÁCNÝ ZÍSKAL ČLOVEKU,
ZAPLATIL KRVOU SKROPENÚ DAŇ ODVEKÚ.
NAŠE HRIECHY VZAL NA SEBA,
BY VYKÚPIL KAŽDÉHO I TEBA.

DNES VŠAK RESUREXIT ZNIE Z HRDIEL,
TO PÁN PONÚKA NEBESKÝ PODIEL:
V PRÍTOMNOSTI BOHA V RAJI STÁŤ
A NIČOHO SA VIAC UŽ NEMUSÍME BÁŤ.

Pavol Kacvinský

KŇAZSTVO

Úžasné a jedinečné poslanie. Niečo, čo sa dáva ako dar, ktorý nikdy nebude odhalený úplne. Niečo, čo Ježiš ustanovil a zveril nám ako jeden z prejavov toho, že je stále medzi nami prítomný. Služobné kňazstvo. Svätosť, ktorá robí z obyčajných mužov neobyčajných služobníkov. Robí z nich nositeľov radosti. Večnej radosti. Radosti, ktorá je od Boha a k Bohu vedie. Radosti, ktorú sprostredkujú, ale zároveň ju aj sami prijímajú. Kňaz – služobník, nasledovník a uskutočňovateľ Kristovho spasiteľného poslania.

ĽUDSKÁ TVÁR kŇAZSKEJ SLUŽBY

Život v kňazskej službe sa väčšinou točí okolo duchovných záležitostí, avšak práve dôraz na duchovný svet sa môže stať nebezpečenstvom pre ľudí v zasvätenom živote.

Pri opise udalosti Ježišovho nanebovstúpenia v Skutkoch apoštolov dvaja muži v bielom odeve povedali apoštolom, ktorí ostali vo veľkom úžase zahľadení „hore“: „Mužovia galilejskí, čo stojíte a hľadíte do neba?“ (Sk 1,11). Niekedy skutočne ostávame zahľadení do neba a zabúdame, že máme stáť nohami pevne na zemi a

pozeráť aj na tento svet. Alebo inými slovami, v duchovnej službe je pohľad na nebo nesmierne dôležitý, ale nemožno prehliadať to, že je tu aj pozemský svet, obyčajné ľudské záležitosti, jednoduché človečie túžby, bežné pozemské starosti aj radosti. Kňazská služba má aj svoju ľudskú tvár.

O čom to vlastne je

Každý ľudský život, a teda aj ten kňazský, sa rozvíja v rôznych dimenziách. Niekedy sme v pokušení redukovať náš život na rovinu hriech – čnosť. Mnohí ľudia nám pri rozhovoroch často kladú otázku: „Povedzte, je to hriech alebo nie je.“ Niekedy je ťažké odpovedať na podobné otázky. Ľudský život neprežívame len v tejto rovi-

KŇAZSTVO

ne. Jestvuje aj rovina krásy a nevku, rovina slobody a bezmocnosti alebo rovina úprimnosti a sebaklamu. Vo všetkých týchto a podobných rovinách popri našom uprenom pohľade do neba objavujeme v sebe aj našu ľudskú tvár darovanú Stvoriteľom.

Kňazská služba je náročná. Z rôznych dôvodov: samota, ktorá nevyhnutne patrí k takémuto životu; rôzne frustrácie prameniace z vlastných slabostí alebo z neochoty ľudí; napätia v hierarchickej štruktúre a s tým spojená súperivosť;

sklamania z nenaplnených predstáv či bezradnosť v čase, keď nevedno prísť na to, čo by vlastne bolo treba v pastorácii robiť. To všetko je umocnené tým, že človek v kňazskej službe žije bez nároku na rodinný život, ktorý by mu ponúkol určité zázemie. Pre tieto dôvody a pre mnohé ďalšie je pre nás dôležité rozprávať aj o rovine psychologickej a teda o tom, aký je náš zápas o normálnosť a nakoľko sa od nej vychylujeme. Nejde tu len o „hrubozrnné“ problémy ako niektoré vážne psychické poruchy. Ide tu aj o

„jemné“ charakteristiky našej osobnosti, formované alebo deformované každodenným zápasom o našu ľudskú tvár.

Ostať nad vecou

Niekedy sa stáva, že záležitosti tejto psychologickej roviny násilu posúvame do roviny duchovnej. V takom prípade hovoríme o „spiritualizácii problému“. Deje sa tak vtedy, keď ťažkosti založené na báze ľudskej chceme riešiť výhradne spirituálnym – duchovným spôsobom. Ak, napríklad, niekto prežíva bezradnosť vo svojej ▶

existenciálnej situácii, môžeme mu naliehavo radiť, aby sa ovládal svoje pocity. Sú osoby, ktoré majú veľmi silnú štruktúru, dokážu tieto mechanizmy ovládať už vo svojich počiatkoch a ostávajú „nad vecou“.

Ale nie všetci sú takí. Sú ľudia, ktorí majú delikátnejšiu štruktúru osobnosti a častejšie sa stávajú súčasťou týchto procesov. V porovnaní s tými prvými môžu mať

O autorovi:

Marek Forgáč sa narodil v roku 1974, vysvätený za kňaza bol v roku 1999. Pôsobil ako kaplán v Trebišove, Snine, Humennom. V súčasnosti je duchovným správcom UPC v Košiciach a profesorom na Teologickej fakulte.

komplikovanejší život, ale zasa vnútorne bohatší. V takomto prípade nemusí pomôcť nasilu pretláčať problémy do duchovnej roviny. Nemožno však len hľadiť do neba. Božia milosť pôsobí tajomným spôsobom, ale dobre vieme, že Boh rešpektuje ľudskú prirodzenosť a jej zákonitosti. A práve cez dynamiku týchto zákonitostí môžeme pristupovať k problému konkrétneho človeka, a tak hľadať a odkrývať ľudskú tvár. A potom aj pôst a modlitba sa stanú účinnejšími.

KŇAZ OČAMI PÁPEŽA

Na kňaza sa môžeme pozeráť z rôznych uhlov pohľadu. Čo takto pozrieť sa naňho očami sv. Petra, prvého pápeža a následne očami Jána Pavla II.? Ako chápal kňaza, jeho službu a postavenie medzi veriacimi?

Jedno z mnohých miest vo Svätom písme, ktoré hovorí o kňazskej službe ako o službe „starších“, sa nachádza v Prvom Petrovom liste, ktorý je akousi „prvou apoštolskou encyklikou“ adresovanou viacerým cirkevným obciam v maloázijských provinciách. Autor listu – podľa tradície apoštol Peter – sa obracia k „starším“ v kresťanských komunitách týmito slovami:

„Starších, čo sú medzi vami, prosím ako spolutarši a svedok Kristových utrpení, ale aj účastník jeho slávy, ktorá sa má v budúcnosti zjaviť: Paster Božie stádo, ktoré je u vás; starajte sa oň nie z prinútenia, ale dobrovoľne, podľa Božej vôle, nie pre mrzký zisk, ale ochotne; nie ako páni nad dedičným podielom, ale ako vzor stáda. A keď sa zjaví Najvyšší pastier, dostanete nevädnicu veniec slávy.“ (1Pt 5, 1 – 4)

Najprv sa predstavuje pisateľ listu ako spolutarši, svedok Kristových utrpení a účastník jeho slávy. Potom uvádza konkrétne inštrukcie pre službu starších v cirkevnom spoločenstve, pričom nezabudne ani na motiváciu vo forme odmeny pri Kristovom druhom príchode. Autor

používa biblický obraz pastiera a stáda. Výraz „Božie stádo“ označujúci komunitu veriacich naznačuje, že stádo nepatrí pastierom, ale Bohu, ktorý ich skrze najvyššieho pastiera odmení.

Pastier Božieho stáda

Starostlivosť o „Božie stádo“ sa opisuje tromi protikladmi: „nie...ale“, v ktorých sa objasňuje duch, motív a spôsob pastierskej služby. Táto trojitá charakteristika nadväzuje na trojité predstavenie apoštola.

Prvá vlastnosť pastierskej starostlivosti je opísaná pomocou kontrastu medzi „donúteným“ a „ochotným“ človekom. Druhý kontrast medzi príslovkami „ziskuchtivo“ a „ochotne“ prezrádza, že pastieri, resp. starší prijímali aj nejaké hmotné dobrodenia za svoju službu, čo by mohlo spôsobiť prevrátenie hodnôt, kedy by sa starostlivosť o spoločenstvo pestovala kvôli zisku. Tretím v sérii je kontrast medzi panovačným prístupom („ako páni“) a prístupom ponúkajúcim inšpiráciu a vzory správania. Podobné vyjadrenia sa nachádzajú v Markovom evanjeliu (Mk 10,42-45) i v Pavlových listoch (2Kor 1,24). Starší majú byť vzorom

Odchod z kňazstva – jediné riešenie?

Stretávame sa s tým, že v kňazskej službe niektorí riešia svoje problémy dosť radikálnym spôsobom – odchodom. Určite sa zhodujeme v tom, že ide o tragédiu – pre človeka samotného aj pre jeho prostredie. Nie je ľahké zaujať stanovisko k takýmto situáciám, pretože každá je jedinečná, za každou stojí neopakovateľný životný príbeh. Môžeme však povedať, že pri každom takom príbehu zohráva svoje miesto práve táto ľudská rovina, nie-

len duchovná. Práve preto naša odpoveď nemôže ostať len v duchovnej rovine, vyžaduje si aj starostlivosť o ľudskú – psychologickú dimenziu človeka. S určitou dávkou realizmu treba povedať, že odchody z kňazskej služby vždy boli a vždy budú, líšiť sa budú len počtom. Je však dôležité, aby sme si dokázali v týchto momentoch zachovať ľudskú tvár – na strane tých, ktorí odchádzajú, ale aj na strane tých, ktorí zostávajú.

V duchovnej službe je pohľad na nebo dôležitý, ale nemieme zabúdať aj na ten po-

zemský svet, obyčajné ľudské túžby či bežné starosti a radosť. Práve prepojenie duchovného sveta s tým pozemským rozširuje náš život do ďalších rovín: krásy a nevku, slobody a bezmocnosti, úprimnosti a sebaklamu... Je preto správne opakovať si slová dvoch mladíkov oblečených v bielom rúchu: „*Mužovia galilejskí, čo stojíte a hľadáte do neba?*“

MAREK FORGÁČ
FOTO: PETER ZUBKO

pre tých, ktorí sú im zverení. V prvom kontraste sa praniezuje lenivosť a nechota, v druhom sa nachádza varovanie pred láskou k peniazom a v tretej dvojici protikladov sa upozorňuje na túžbu po moci a ovládání iných.

Príchod Krista – Najvyššieho pastiera – má byť pre pastierov Božieho stáda časom odmeny.

Forma tejto odmeny na konci vekov je vyjadrená výrazom „nevädnući veniec slávy“. Eschatologický charakter tejto odmeny zvýrazňuje prídavné meno „nevädnući“. Jedinou neporušiteľnou odmenou, kvôli ktorej stojí za to namáhať sa v službe spoločenstvu, je podľa apoštola Petra ocenenie Kristom pri jeho druhom príchode. Všetky ostatné formy odmeny, aj keď nie sú zlé, nespĺňajú kritérium neporušiteľnosti a keďže sú nestále a nestlé, nie sú hodné odmeny za pastiersku službu.

Kňazi dnes

Pri hľadaní spôsobu, ako aplikovať biblické poslanstvo na súčasnosť, si dovoľím citovať Jána Pavla II. – pápeža s veľkým porozumením pre problematiku modernej doby. Inštrukcie starším v Petrom liste použil v rámci svojich príhovorov ku kňazom a seminaristom v rôznych častiach

sveta. Najobsiahlejšie tak urobil v africkom Togu, kde sa pri kňazskej vysviacke jedenástich domorodých diakonov zamýšľal nad poslaním kňaza:

„Apoštol Peter nám vo svojom liste opisuje podstatu toho, čím je kňaz, keď sa obracia s povzbudením na starších alebo „presbyterov“, resp. na predstavených ustanovených apoštolmi k vedeniu prvokresťanských komunít. Hovorí ako „spolustarší a svedok Kristových utrpení“ (1Pt 5,1). V súčasnej Cirkvi, rovnako ako aj v tej v minulej, je kňaz svedkom Kristovho utrpenia osobitným spôsobom. Každý deň sláviac Eucharistiu uskutočňuje obetu samého Krista, ktorú priniesol na kríži. (...) Kňaz je tiež účastníkom slá-

vy, ktorú Boh Otec uskutočnil na svojom Synovi pri vzkriesení. Prinášajúc obetu, ktorá sa završila Kristovou smrťou, zároveň ohlasuje jeho zmŕtvychvstanie a oslávenie po pravici Otca. Zvestuje posledný príchod Krista v sláve, ktorá sa zjaví na konci sveta. V istom zmysle kňaz dosvedčuje Eucharistiou, že svet sa nemôže spasíť sám, ale s Kristom, a že tento svet sa neobmedzuje na to, čo aktuálne jestvuje, ale že sa ukončí s osláveným Kristom. Vo všetkom tom je kňaz účastný na poslaní Dobrého Pastiera.“

O autorovi:

Štefan Novotný je kňazom košickej arcidiecézy od roku 2000. Pôsobil ako kaplán v Michalovciach, Košiciach – Dóme sv. Alžbety, ako administrátor v Kechenci a v súčasnosti je kaplánom v UPC Košice a profesorom TF KU.

Po týchto slovách Ján Pavol II. pokračoval vo vysvetľovaní poslania pastiera Božieho stáda, ktorý má zjednocovať kresťanov nielen slávením Eucharistie alebo liturgiou, ale aj stálou bedlivosťou nad jednotou spoločenstva, pričom nemá byť mužom jednej rodiny, skupiny či etnika, ale človekom pre všetkých. Má mať záujem o jednotlivca a nezabúdať na tých, čo sú v nebez-

pečenstve zablúdenia. Nesmie však zabúdať, že v starostlivosti o duše nemá monopol. Je svedkom Krista, jeho služobníkom, a preto má podľa slov apoštola Petra slúžiť ochotne, dobrovoľne a byť vzorom stáda. „*To znamená,“* hovorí pápež, „*vyľúčiť hľadanie vlastného obohatenia ako aj každú tvrdosť.*“

ŠTEFAN NOVOTNÝ

„VYVOLENÍ“

(POHĽAD VERIACEJ)

Kto sú kňazi? Ako ich vníma človek zvonku? Je ich miesto na zemi ešte potrebné? Mnoho otázok, možno aj mnoho odpovedí. Kňazstvo je jedno z najťažších povolání. Voľba preň je v niečom podobná iným povolaniam, ale predsa len v niečom odlišná. Tam si akoby Boh osobitne vyhradzoval priestor pre komunikáciu s dotýčným.

Rozhodnúť sa pre kňazstvo je oveľa ťažšie a zodpovednejšie. Človek tu totiž nerozmýšľa, či tým zabezpečí rodinu, či bude cestovať po krajinách, ako si zabezpečí pokojný život, ale snaží sa načúvať hlasu, ktorý hovorí práve k nemu: „*Nie vy ste si vyvolili mňa, ale ja som si vyvolil vás.*“ Aj keď i my laici sme Ním vyvolení pre to, čo je nám zverené, nikto z nás nie je takým prostredníkom medzi Bohom a ľuďmi ako kňaz. Nikto z nás nie je ten, kto spôsobí, že si môžem po svätej spovedi vykračovať s úplnou ľahkosťou a plnou slobodou, že môžem mať po prijatí Eucharistie pocit maximálneho spojenia s Ním alebo že po svätej omši odchádzam povzbudená do každodenného boja s „vonkajším“ svetom.

V poslednej dobe však vnímam akési zosvetštenie kňazov. Akoby sa aj oni dali zatiahnuť do sveta materializmu, uponáhľanosti, individualizmu. Akoby svoje poslanie brali už len ako zamestnanie. Akoby

sa vytratila túžba slúžiť aj tým najbiednejším. Čoraz častejšie sa stretávam u kňazov s úradnými hodinami, ktoré sú síce dôležité, avšak nie najdôležitejšie. Akoby si neuvedomovali, že ako môžu človeka odohnať mimo úradných hodín, tak ho môžu odohnať aj od večnej spásy.

Každý máme svoju skúsenosť s kňazmi, najčastejšie cez sväté omše a kázne. Každý kňaz iný. Učiteľ je len jeden, „robotníkov“ veľa. A tú rôznorodosť vieme cítiť práve cez kázne, keď sa Boh osobitne dotýka kňaza a skrze neho hovorí. Pri mnohých kázňach sa však akoby tento božský rozmer strácal a ostáva iba ľudský. Bežný veriaci z kázne vycíti, ako je pripravená, vycíti, ako sa kňaz otvoril Bohu, koho chce podať – Boha alebo seba.

Veľmi citlivo vnímame aj aplikovanie teoretických poznatkov z kázni do praxe, také prevedenie odovzdávaného do života hlavne u samotných kňazov. Veriaci povzbudený

kázňou sa s vervou pustí do „boja“ lepšie žiť. Ak natrafí na prekážky, ktoré mu spôsobí okolie, zabolí ho to, ale skúša ísť ďalej. Ak tie prekážky prídu od kňaza, zabolí to ešte viac. Veď len nedávno kázal konať tak a on sám teraz koná presne naopak... Prečo? Človek túži po kontakte s Bohom, možno aj práve skrze kňaza, no po takýchto skúsenostiach je zmätený. Nie je to zaujatost', len pocit, že sa kňazi čoraz viac odcudzujú bežnému človeku.

Je pravda, že kňazi sú vnímaní kritickejšim pohľadom. Ale veď reprezentujú Dokonalosť. Iste, nemožno hádzať všetkých do jedného vreca. Pri niektorých kňazoch vám doslova padne sánka a ďakujete Bohu za tento dar. Nemám právo hodnotiť, posudzovať, ani to nebolo mojím cieľom. Skôr chcem vyjadriť to, s čím sa viacerí stretávame a možno otvoriť dialóg pre nachádzanie spoločného.

PAULÍNA BROSCHOVÁ

Prvé sv. prijímanie Petrovce

Ste kňazom už takmer 60 rokov. Zažili ste toho veľmi veľa: zmeny systému vlády, totality, boli ste „čiernym barónom“, teraz žijete v demokracii. Počas celého obdobia sa menila a vyvíjala aj identita kňaza na Slovensku. Čo sú dnes pre kňaza nové výzvy v porovnaní s minulosťou, aký musí byť kňaz dneška?

Začnem tým, ako sa žilo v totalite. Päťdesiate roky, likvidácia seminárov, kláštorov, prenasledovanie kňazov. Bolo to obdobie kňazov-hrdinov. Ani jeden z nás, ktorí sme boli v PTP, sa nestal zradcom, spolupracovníkom ŠtB. Všetci, ktorí boli v táboroch, svedčili o svojej viere. Aj tam sme žili duchovným životom. Breviár, sv. omše cez obedné prestávky na pracoviskách. Tam sa pestoval charakter. Tlak zo strany režimu nám dával silu odporovať a vytrvať. Dnešný kňaz musí byť tiež hrdinom. My sme mali otvorených nepriateľov, dnes sú nepriatelia tajní a sú zákernejší ako tí vtedajší. Kňaz musí byť veľmi opatrný. Musí byť druhý Kristus, alter Christus, opravdivý pastier oviec.

KŇAZ MUSÍ BYŤ HRDINOM

Medzi nami bohoslovcami je pomerne známy. Má naše sympatie, požíva našu úctu. A nie je to len jeho vekom, ale aj skúsenosťami svojho kňazského života. Oslovili sme ho, aby nám priblížil kúsok zo života kňaza a tým nás povzbudil k radostnému životu s Kristom. Otec Jozef Ilavský, duchovný na odpočinku v Kendiciach.

Pápež Benedikt XVI. nazval vo svojej knihe kňazov „služobníkmi radosti“. Ako vidíte kňaza vy?

Kňaz musí byť služobníkom radosti, lebo ohlasuje radostnú zvesť. Túto radosť ale musí prežívať svojím životom. Ideál pre kňaza má byť Ján Pavol II. On nič neprikazoval, on iba učil a toto učenie dosvedčoval svojím životom. A to bola jeho nekonečná láska k Bohu aj k celej Cirkvi. Ak chceme hovoriť o kňazovi, musíme si uvedomiť, čo je kňazstvo. Kňaz musí byť svedkom viery, Krista. Musí byť naozaj pastierom, ktorý vie, že je pastier a nie nádenník. Lebo nádenník žije iba z príležitostí.

Za čo najviac vdáčiťe svojmu šesťdesiatročnému kňazstvu?

Najprv patrí vďaka Bohu za dar kňazstva. Je to niečo úžasné a takmer nepochopiteľné. Keď si kňaz uvedomí, akú moc dostal, musí svoje kňazstvo prežiť práve tak ako Kristus. Ináč sa v živote veľmi sklame.

Čo bolo pre vás najväčšou ťažkosťou?

Najväčšou prekážkou bolo prenasledovanie. Človek cítil na každom kroku strach z prenasledovania. Rovnako vyšetrovanie, zatváranie kamarátov, PTP. Napríklad na prvej mojej kaplánke. Prvý polrok bol pokojný. Ale prišiel rok 1950, predvolanie na okresný výbor. Mali spísané moje kázne, zakázali mi učiť. Človek vtedy zažil rôzne príhody. Boli to časy, keď sa kňazi museli ukrývať. Prišla aj o mne správa, že mám byť odstránený. Už sme len čakali, kedy prídu. V jeden deň prišlo ▶

„Čierny barón“ v PTP

asi 50 žandárov z celého okresu, preto mi ľudia povedali, že nemôžem zostať na fare. Zachránil ma doktor Hoffman, ktorý ma zobral k sebe na ambulanciu, akože som chorý. Keď som tak ležal, začul som hlasné búchanie na dvere. Bol to iba jeden dedko, ktorému žena nemohla porodiť, preto som sa aj ja vybral na faru. Tam už boli zidení ľudia, lebo ich gazdiná zburchovala, že ma odvieďli. A keď ma zbadali, začali ma objímať aj plakať. Aj ja som plakal. A taký napätý bol každý deň. A kňazi, ktorí to nevedeli vydržať, ľahko sa zrútili. Neskôr som sa ale rozhodol, že už nebudem utekať. Ak by chceli, aj tak by ma dostali, a naopak, len by som prihoršil tým, ktorí by ma skrývali a aj seba samému.

Ako ste prežívali a riešili problém samoty na fare?

Kňaz nikdy nie je sám. Keď je aj sám a žije svoju kňazskú službu, pociťuje prítomnosť Krista vo svojom živote. Aj Pán Ježiš ostal sám, ale zveril sa Otcovi. Tak aj my sa musíme zveriť Bohu. A potom sú aj povinnosti, ktoré musí kňaz vykonávať. Musí sa modliť, rozjímať, pripravovať si kázeň. A známe je príslovie: „*Zachovaj poriadok a poriadok zachová teba.*“ Zachoval som si poriadok zo seminára, ktorý mi pomohol. Taktiež som mal sv. omše a stále prichádzali ľudia, ktorým bolo potrebné s niečím pomôcť.

Sme svedkami odchodu mnohých, najmä mladých kňazov z kňazstva. Viacerí z nich určite stratili svoje ideály o kňazstve. Čo by ste poradili kňazom, ktorí bojujú so stratou ideálov?

Odchody kňazov sú smutné a bolestné. Odísť, to je zrada. Ako sa má človek zachovať, keď padne? Máme príklad v Písme – Petra a Judáša. Obaja veľmi zhrešili. Ale predsa, Peter mal hlbokú vieru i lásku, vedel poznať svoje poblúdenie a našiel si cestu ku Kristovi. Judáš asi nemal tú vieru. Hoci bol vyvolený, predsa si nevážil vyvolenie za apoštola. Neprenikla ho viera a láska ku Kristovi, preto sa nevedel vrátiť. Pre kňaza je to tiež nešťastie, lebo zrada s ním ostane po celý život. Hocičo bude robiť, bude si vedomý toho, že bol kňaz a že zradil. Nebude šťastný. Je to bolesť pre rodičov, často pohoršenie pre veriacich, ktorých opustil ako zlodej, ktorý utiekol od stáda. I pre Cirkev, ktorá doňho vložila nádej. Je to bolesť.

Otec Jozef Ilavský

Narodil sa 18. 12. 1922 v Kendiciach. Kňazom sa stal 19. 6. 1949 v Košiciach. Po svojich prvých kapláňkoch v Snine a v Kamenici nad Cirochou bol roku 1951 presunutý do PTP a stal sa povestným „čiernym barónom“. Po návrate pôsobil vo Vranove nad Topľou, Michalovciach, Jenkovciach, Tibave a Toryse. Od roku 2000 si užíva zaslúžený dôchodok v Kendiciach. V decembri 2007 oslávil svoje 85. narodeniny.

KŇAZSTVO

Človek ale nikoho nemôže odsúdiť, len sa modliť. Odchádzajú aj tí, ktorí nepochopili, akým veľkým tajomstvom je sviatosť kňazstva. Neprežívali prítomnosť Boha, lebo ich myseľ bola rozdelená. Nemôžeme byť na dvoch miestach. Kto chce byť kňazom, musí ostatné veci zanechať, lebo nebude dobrým kňazom. Kňaz musí povedať s apoštolom Pavlom: „Už nežijem ja, ale vo mne žije Kristus.“ Iba vtedy pochopí radosti a obety kňazského života. Nebyť nikdy smutný a nebanovať za tým, čo zanechal.

Vieme o vás, že ste prístupný každému človeku a že svojím príslovečným humorom každého rozosmejete. Skúste nám povedať nejakú vtipnú príhodu z vášho kňazského pôsobenia.

Prvá cesta na kaplátku do Sniny. Náš pán farár mi kázal, aby som sa išiel predstaviť, tak som sadol na vlak a šiel som. Cesta vlakom mi trvala pol dňa. Keď som prišiel, postupoval som podľa rady pána farára, aby som sa nikoho nepýtal, kde je fara, ale aby som šiel ku kostolu a pozeral sa do okien, že kde uvidím ovčí syr, tam je fara, lebo tamojší farár je veľký ovčiar. Tak som prišiel ku kostolu a pozerám do okien a v jednom vidím tri hrudy syra. Vojdem na farský dvor a tam nejaký báči v kožušku sedí pod stromom. Myslel som si, že je to bača. Podišiel som bližšie a videl som, že čítal nejakú knihu, tak si myslím, to asi nebude bača, ten by nečítal. Pozdravil som a on na mňa: „Čo chcete, čo chcete?“ „Poslali ma sem za kaplána.“ „Vitajte.“ Hovorím mu: „Chcel by som také dva týždne na oddych po seminári, mohol by som?“ „Dva týždne?... Nie, dva mesiace! Teraz sú prázdniny, my sme tu dvaja, netreba vás!“ Tak som sa potešil a pokračoval som: „Treba mi ešte na WC. Kde by som mohol?“ „Na malú či na veľkú?“ „Na malú.“ „Tak hocikde, len do studne nie.“

Na záver vás poprosíme o váš odkaz pre tých, ktorí sa na kňazstvo pripravujeme a pre tých, ktorí uvažujú o tom, že by sa kňazmi raz chceli stať.

Majte krásne, ale reálne ideály. V kňazstve nehládajte zamestnanie, ale povolanie. Dajte sa celí Kristovi, poznajte realitu kňazského života a uvedomte si, čo je to povolanie. Nechajte sa preniknúť Kristovou láskou, a potom budú platiť slová sv. Pavla: „Čo nás odlúči od Kristovej lásky?“ V živote prídu všelijaké pokušenia i problémy, ale keď sa dá človek celý, ako povedal Svätý Otec „Totus tuus“, zostane verný a šťastný.

Prianie celej redakcie: Ad multos annos k vašim 85. narodeninám!

TEXT: PAVOL HRABOVECKÝ
FOTO: PAVOL HRABOVECKÝ, ARCHÍV

KŇAZOM KAŽDÝM PÁDOM

Keď boli v Izraeli zlé časy a ľud nepočúval Boží hlas, dal Pán Izraelu nádej ústami proroka Jeremiáša: „Dám vám pastierov podľa svojho srdca“ (Jer 3,15). V tomto biblickom kontexte si položíme otázku: Kto je kňaz?

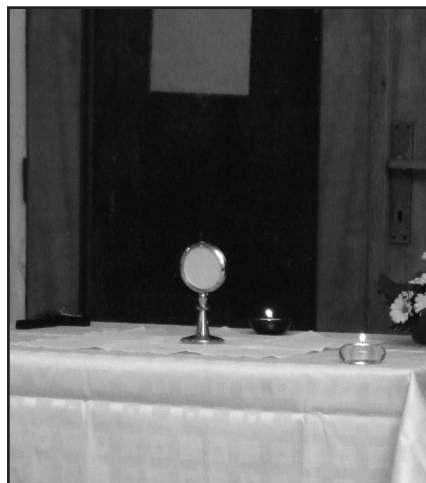
Keď ideme za lekárom, očakávame, že nás vylicí a vráti stratené dobro zdravia. Keď si dáme ušiť šaty na mieru, očakávame od krajčira, že sa v týchto šatách budeme cítiť ako „vo vlastnej koži“. Keď od cukrára ochutnáme zákusok, spoznáme umenie jeho tvorcu a možno povieme, že máme „nebo v gambe“. Analogicky sa pýtajme: Čo sa očakáva od kňaza? Načo dal Pán Božiemu ľudu kňaza? Jeho hodnota alebo opravdivosť nespočíva v zaradení sa na popredné miesto v cirkevnej hierarchii, ale od toho, na akom stupni stojí pri Kristovi. Naše novozákonné kňazstvo je totiž o Ňom.

Sedempádová spiritualita

Ten, kto prichádza v mene Pánovom, kto ako pomazaný a ustanovený biskupom prichádza s Kristom, je na 7. stupni. Siedmy pád (inštrumentál) so svojou otázkou „*S kým, s čím?*“ nesie odpo-

ved: *S Kristom*. Ten, kto o Kristovi rozpráva alebo o Ňom počul rozprávať, je na 6. stupni: „*O kom, o čom?*“ – *O Kristovi* (lokál). Ten, kto postúpil ďalej a Krista oslovil, je na 5. stupni kňazstva (vokatív). Ten, kto Ho skutočne vidí, je na 4. stupni: „*Vidím koho, čo?*“ – *Krista* (akuzatív). Ten, kto sa odhodlal ísť ďalej, rozhodol sa mu slúžiť, je na 3. stupni: „*Komu, čomu?*“ – *Kristovi* (datív). Tu by zdanlivo úvaha mohla končiť, lebo 2. stupeň má genitívnu otázku: „*Koho, čoho?*“. Samotný termín genitív poukazuje na rodový vzťah – pýtame sa „*Čí je kňaz?*“ Odpoveď: *Kristov*. Druhý stupeň teda dosiahol ten, kto je Kristov.

Ešte zostáva problematický prvý pád – 1. stupeň. Otázka nominatívu nepoukazuje ani na chodenie s Kristom, ani na rozprávanie o Kristovi, ani na oslovenie Krista, ani na videnie Krista, ani na dávanie, ani na príbuzenstvo či pokrvnosť, ale smeruje pri-

MOJA CESTA KU KŇAZSTVU...

Na tiché, tajomné Božie volanie ku kňazstvu som odpovedal už v detstve stálou prítomnosťou pri oltári ako horlivý miništrant až do maturity, kde som ešte latinsky odriekal „*confiteor*“. Ako vnuk kostolníka som vždy rád chodil na vežu riečanského kostola zazvoniť na „Anjel Pána“. I ako organizátor – amatér som rád zastúpil pána kantora, keď nemohol

prísť. Takmer idyllické počiatky túžob zmeniť pri oltári funkciu miništranta za kňaza. Lenže to sa práve v tých časoch už stáhovali čierne mračná päťdesiatych rokov na našu Cirkev. V rýchlom slede za sebou boli zlikvidované mužské i ženské kláštory, diecézne semináre, Gréckokatolícka cirkev a boli pozatváraní naši biskupi, kňazi, rehoľníci i laici. Moja mama nebojácne organizovala stráže-

nie našej fary, aby nám nevzali kňaza, čo nakoniec spečatilo aj môj „osud“ hľadať alternatívne riešenie vo svojom živote.

A tak som išiel študovať prírodné vedy do Bratislavy a založil som si rodinu. Božia ruka ma opäť tajomne viedla na východ Slovenska, kde mi po 25 rokoch v birituálnom prostredí začalo znova blikať svetielko nádeje. Keď som sa po opätovnom obnovení Gréckokatolíckej cirkvi v roku 1968 zúčastnil na slávnostnej liturgii vo farskom kostole sv. Mikulá-

KŇAZSTVO

mo na podstatu kňazského bytia či nebytia. Na otázku nominatívu „Kto, čo?“ je totiž možná len jediná odpoveď: *Kristus*. Kňaz je Kristus!

Najvyšší stupeň osobného zasvätenia

Aby sa človek-kňaz stotožnil s Kristom-kňazom, žiada sa až mystické zjednotenie, splynutie, ktoré nie je možné bez úprimného a čistého srdca. Žiada si to prejsť každým pádom zdola nahor ako po stupňoch osobného zasvätenia Kristovi.

Kňaz je Kristus, plný pokory a poníženosti. Synonymom pokory je služba, synonymom služby je videnie Krista, synonymom videnia je oslovenie Pána, synonymom oslovenia Krista je ohlasovanie Krista a synonymom ohlasovania je

príchod v mene Božom. Príchod samotného Pokoja, ktorým je Kristus a tu sa kruh uzatvára, lebo sme zas na začiatku.

Každý bohoslovec si musí položiť otázku, akým kňazom chce byť. Chcem byť pre Boží ľud aspoň kľúčovou dierkou, cez ktorú bude vidno až do neba? Aby to tak bolo, je potrebné mať na zreteli ten najvyšší stupeň. Kto chce byť trochár a zastať nižšie, nikdy nebude autentickým svedkom. Aj hladný človek nechce jedlo len ochutnať, ale chce ho cítiť vo svojich ústach, vychutnať ho a najesť sa dosýta.

O autorovi:

Peter Zubko sa narodil v roku 1972, vysvätený bol v roku 1997 v Košiciach. Pôsobil ako kaplán v Sabinove a v Košiciach, ako administrátor v Kechneci. V súčasnosti je stálym profesorom na TF KU a archívom arcibiskupského úradu.

Kňaz rovná sa Kristus

Ako získať autentickú istotu? Predtým, než sa Kristus stal človekom, bol Slovom a toto Slovo je zapísané v Písme, osobitne v Evanjeliu. Kým Evanjelium nebude o nás, nie sme dokonali. A kým z nášho života iní nevyčítajú, aký je Kristus, ešte nie sme dobrí. V našom živote sa musí zas a znovu prejavíť veľká viera, odvaha a túžba Panny Márie, aby sa Božie Slovo stalo telom, tentoraz v našom živote a prebývalo medzi nami.

PETER ZUBKO

ILUSTRACNÉ FOTO: STANISLAV VINTER

ša v Prešove (našu katedrálu vtedy mali ešte bratia pravoslávni), moje dojatie bolo tak silné, že som za spevu Pražských madrigalistov preplakal celú liturgiu ako malé dieťa. Lenže eufória '68. roku zakrátko pominula a prišli roky tvrdej normalizácie, keď strážia likvidácie Cirkvi, zvlášť východného obradu, zmenila len taktický krok na „pomalé

O autorovi:

RNDr. Jozef Voskár je gréckokatolíckym kňazom od roku 1979. Je titulárnym kanonikom žijúcim a pôsobiacim v Sabinove. Počas svojej kňazskej cesty bol archívom biskupského úradu, notárom na súde, profesorom a prodekanom na Gréckokatolíckej bohosloveckej fakulte, správcom farnosti Renčiov, notárom – aktuárom pre kauzy blahorečenia a duchovným správcom diecéznej charity.

vykrvácanie“. A vtedy som zachytil Božie volanie: „*Zostúp do katakomb!*“

V 70-tych rokoch mi naplno zažiarilo svetlo nádeje, keď som sa s veľkou chuťou a radosťou pustil do tajného štúdia teológie pod jezuitským vedením. S pomocou niektorých horlivých kňazov z pastorácie som mohol tajne prijať diakonské (1978) a kňazské svätenie (1979). Musel som však ešte 13 rokov ostať utajeným v profánnom povolaní ekológa, aby som mohol byť po oficiálnej, Rímom potvrdennej zmene rítu uvedený do verejnej pastorácie v prešovskom biskupstve. Tohto roku na Turí-

KŇAZSTVO

KŇAZ - DRUHÝ KRISTUS

(POHĽAD REHOĽNEJ SESTRY)

Kto je kňaz? Na túto otázku neodpovedáme rýchlo ani ľahko. Aj keď žije medzi nami, vyzerá ako my, potrebuje k životu to, čo my, teda je jedným z nás, predsa cítime, že je tu čosi, čo tohto – na prvý pohľad obyčajného muža – od nás odlišuje. Je to nezmazateľný znak kňazstva v jeho srdci i na rukách. Skutočnosť príliš tajomná, aby sme ju mohli bez ťažkostí pochopiť či jednoducho vysvetliť.

S tarší ľudia vravievali, že kvôli novokňazskému požehnaniu sa oplátí aj topánky zodrať. A títo ľudia určite nemali niečoľko párov na jednu sezónu! Čosi v tom bude...

Veľkosť skrytá v slabosti

Bolo to v období, keď sa moje detské otázky pomaly menili na otázky života. Začala ma zaujímať jedna hrubá kniha, ktorú si moja mama, aj napriek celodennej únave, čítala do neskorých nočných hodín. Nebola to žiadna kniha pre modernú ženu, ale akési staré vydanie Dejín duše od sv. Terézie z Lisieux. Táto „malá“ svätica mi bola blízka už od detstva, no teraz som si všimla, že napísala čosi, čo v mojom duchovnom svete zarezonovalo neopakovateľným tónom. Terézia píše: *„Duchovných vodcov som prirovnávala k zrkadlám, ktoré verne odrážajú Ježiša v dušiach.“* (Rkp A 48 v°) A trochu ďalej: *„Modliť sa za hriešnikov ma nadchýnalo, ale modliť sa za duše kňazov, ktoré som považovala za čistejšie ako krištál, mi pripadalo podivné!... Na jednej strane ich vznešená dôstojnosť vyvyšuje nad anjelov, ale na druhej strane sú iba slabí a krehkí ľudia...“* (Rkp A 56 r°)

Tieto slová sa ma nielen dotýkali, ale „chytli ma za srdce.“ Aj keď som mala vždy veľkú úctu ku kňazom, teraz som si začala uvedomovať veľkosť i krásu tohto povolania. Kňaz sa stal pre mňa niekým, kto zmenšuje vzdialenosť medzi Ježišom a mnou, niekým, kto ruší vzdialený priestor medzi nami, dáva mi Ježiša, jeho blízkosť.

Kto hľadá, nájde

Keďže som sa nemohla stať kňazom, bolo pre mňa nepochopiteľné, prečo sa práve ja musím zaoberať kňazským povolaním. Prečo sa toto všetko odкрýva predou mnou? Bolo to pre mňa nereálne, teda zbytočné, a predsa mi to nedalo pokoj a vzbudzovalo môj neustály obdiv. V tejto súvislosti ma začala trápiť ešte jedna otázka. Je kňaz naozaj druhý Kristus? Urobila som si akúsi vlastnú formu jeho dokonalosti – ako by mal asi vyzeráť, ale nikto sa do tejto formy nezmestil. Preto som dospela k záveru, že kňaz nie je druhý Kristus. Je to príliš nadnesené. Kňaz bol pre mňa osobou, ktorú som si veľmi vážila, ale netreba to preháňať. Môj nový objav ma neuspokojoval. A tak som hľadala s nádejou ďalej, veď „kto hľadá, nájde.“ Aj som našla, ale až vtedy, keď som za-

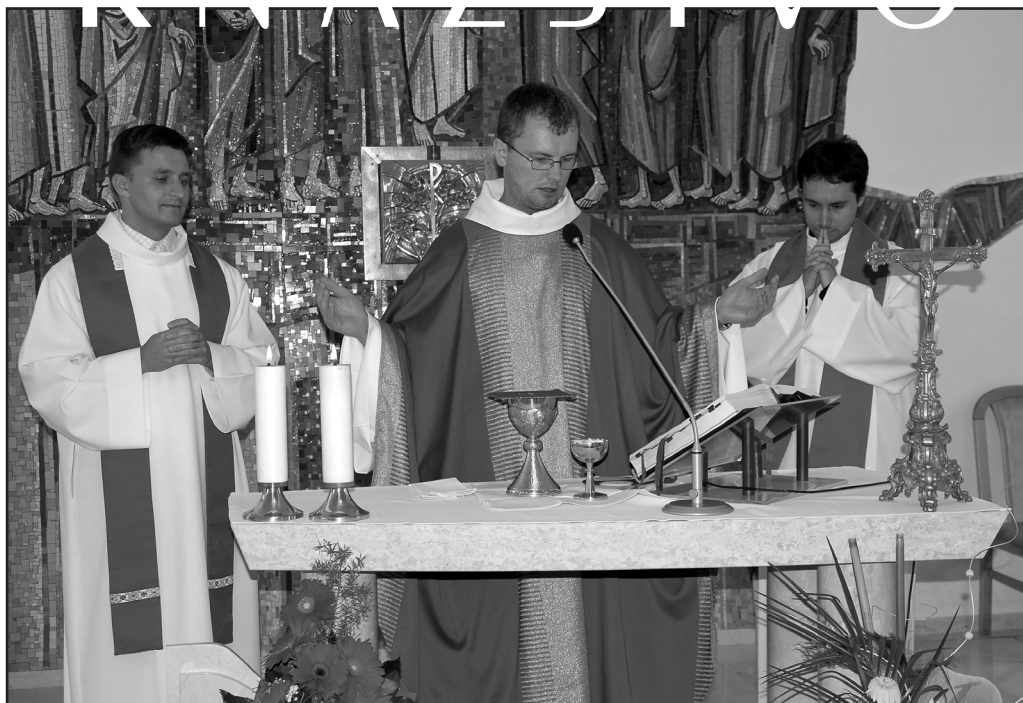
ce, ak sa dožijem, budem sláviť 29 rokov Kristovho kňazstva prežitého 13 rokov v tajnej a 16 rokov vo verejnej pastorácii.

Nezažil som klasický seminárny život pod vedením špiroituálov, prefektov, pod dohľadom rektora a otca biskupa. Študoval som po nociach popri svojich pracovných povinnostiach takmer 10 rokov, kým dozrel čas, aby som so slzami doja-

tia a nesmiernej radosti, že Boh naplnil svoj plán so mnou v tak úžasnej stratégii krokov, prijal z rúk biskupa dar Kristovho kňazstva. A tak nastala nová kvalita môjho života. Svoju primičnú liturgiu som sám ticho slúžil na múriku ohrady kostola v Zakopanem v Poľsku, kde som bol na služobnej ceste práve po prvej návšteve Svätého Otca Jána Pavla II. po jeho zvolení za

pápeža. Denne s malým skleneným pohárikom a mištičkou z alpaky som slávil Eucharistiu a žehnal všetkých cez zatvorené dvere, zatiahnuté závesy na oknách, z hotelových zamknutých kúpeľní, z pníkov v lesoch. Bolo čo doháňať, nešlo to však kvalitou stratených rokov, ale kvalitou tých, ktoré mi k službe daroval. To boli moje katakomby, to bola vyhňa, v ktorej

KŇAZSTVO

nechala vlastné predstavy a začala som sa dívať hlbšie pohľadom, ktorý mi ukazoval Ježiš. Vtedy som mohla vidieť nepochopiteľné Božie závery a milosť, ktorú dáva Pán svojim vyvoleným – tým, ktorí sa zvestia do Jeho formy. Stále však zostávalo tajomstvom, prečo a načo mi Pán dal „moje kňazské povolanie“.

Teraz už viem, že toto bol prvý krok na mojej ešte neobjavenej ceste ku kontemplatívne povolaniu. Zaznel prvý tón mojej doživotnej symfónie a ten postupne rozozvučal ďalšie a ďalšie. Začala som sa modliť za kňazov a stále viac sa mi zdalo, že je to čosi životne dôležité. Po

dľhšom čase modlitby aj váhania som zasvätila svoj život Bohu.

Kňazstvo a moje povolanie

Dnes, keď už nepočítam roky prežité na Karmeli, viem, že Pán si ma takýmto originálnym spôsobom pripravoval na krásne, a zároveň aj ťažké povolanie: pomáhať kňazom žiť svoju modlitbu i obeť, aby mali z čoho čerpať, aby sa mohli o čosi oprieť. Každý kňaz smie vložiť celé svoje kňazstvo s radostami i ťarchami do mojich rúk. Smie neustále čerpať z môjho povolania, mojej modlitby i dávania sa. Smie si nárokovať

Kristus vtláča podstatné znaky svojho kňazstva do srdca a do celého života svojho nehodného služobníka.

Aj pre mňa prišiel „Milánsky edikt“, ktorý odkryl všetko utajené a dal mi miesto na povrchu. Nie však na to, aby som kňazskú službu vykonával v štýle levitského kňazstva, ale v štýle slov sv. Pavla: „Už nežijem ja, ale vo mne žije Kristus“ (Gal

2, 20). Preto „*napodobňujte ma, ako ja napodobňujem Krista*,“ (1 Kor 11, 1) lebo „*pre mňa žiť je Kristus a zomrieť zisk*.“ (Flp 1, 21) Mám veľkú úctu ku konvertitom, medzi ktorými sv. Pavol osobitne vyniká a žiari. Sám som si ho ako konvertitu a potom veľkého apoštola obľúbil, pretože ma stále motivuje k horlivosti, akou on ohlasoval Ježiša, a to ukrižovaného.

Milovaní moji bratia bohoslovci a oltárni spolubratia, ja vám tiež prajem a vyprosujem takú cestu, akou vás Pán bude viesť ku skutočnej konverzii, ktorá bude zárukou vašej vernosti ku Kristovi v jeho kňazstve.

JOZEF VOSKÁR

KŇAZSTVO

mať duchovnú mamu, o ktorej vie, že mu dá to najlepšie, čo má.

Každý kňaz svojím bytím neustále hlása veľkú pokoru Krista i Jeho lásku k ľuďom. Boh, hoci je Pánom celého vesmíru a z Jeho ruky všetko vzišlo, sa rozhodol, že bude potrebovať dlane kňaza i jeho hlas, aby sa mohol dávať duším v celej svojej láske. Len cez ruky kňaza smiem dostať môjho Pána. Tam sa vkladá celý a dokazuje mi, že jeho obeta a láska už nemôže viac. Ježiš to robí nielen pre mňa, ale pre všetky duše, ktorým darujem svoje povolanie.

Keď cítim svoju slabosť, hriech, sú tu znovu otvorené dlane kňaza, z ktorých ako z prameňa neustále tryská Božie milosrdenstvo. Nikdy sa nezavrú. Túto milosť prijímam, ale aj túžobne vypsujem duším. Z dlaní kňaza nielen dostávam Boha, ale cez ne smiem všetko dávať Bohu: svoj život i životy iných. To, čo vložím do rúk kňaza pri každodennom slávení Eucharistie (aj keď je toho veľa), vždy sa zmestí na paténu vedľa Ježiša. Všetko je premenené a v kalichu umyté, všetci sme „nasiaknutí“ krvou Baránka.

Neviem oddeliť svoje povolanie karmelitánky od kňazského povolania. Navzájom si pomáhame zachraňovať duše. Kňaz je pre mňa skutočne druhý Kristus.

Poslanie duchovnej matky

Moje povolanie nie je len samá radosť, že všetko je dobre poukladané a funguje bez chyby. Nemôžem obísť ani bolesť, ktorú hlboko prežívam. Je to vtedy, keď ľudská slabosť kňaza víťazí nad jeho vernosťou. To však vôbec nie je dôvod k

odsudzovaniu, k môjmu osobnému hodnoteniu situácie či k rezignácii. Ako choré dieťa potrebuje ešte väčšiu starostlivosť, blízkosť i lásku mamy, tak aj kňaz. Ako matka dáva nový život, aj ja túžim zrodiť nový život v jeho povolaní.

Mária – najlepšia Matka kňazov – ma učí dávať život, dávať nádej. Vyzýva ma k väčšej horlivosti v modlitbe, ku skutočnej vernosti a pripútaniu sa k Ježišovi. Bez nej je nemožné naplňať poslanie duchovnej matky. Všetci kňazi zahrnutí do môjho povolania prechádzajú cez ruky Márie. Ona sa vždy modlí so mnou, a tak spolu prosíme o milosť zrodiť v týchto kňazoch návrat k prvotnej láske. Je to láska, ktorou si ho Ježiš prvý zamiloval, keď mu ukázal svoj dávno naplánovaný zámer, keď sa prejavil ako silný v jeho živote a konal v ňom, keď mu dal silu vykonať prvý krok na ceste povolania. Je možné, aby niekto zatúžil po kňazstve bez tejto prvotnej lásky? Ona mu dáva schopnosť prijať jej požiadavky (a tie nie sú ľahké v živote kňaza). Ona ho pokorne prosí, aby rozvíjal svoj osobný, intimný vzťah s Kristom v modlitbe. Z tohto vzťahu sa rodí celý apoštolát, tento vzťah riadi smerovanie celého života kňaza. Tam dostáva silu prijať od Pána situácie, ktoré sa nezhodujú s jeho predstavami. Tento vzťah robí kňaza verným.

Sila modlitby

Mojou túžbou je, aby každý kňaz bol mužom modlitby. On je vždy druhý Kristus. My to nezmeníme a nezmení to ani on. Pretože ten, ktorý mu daroval nezničiteľný znak, aby žil svoje kňazstvo v ňom, už nikdy neodvolá slová: „Ty si kňaz navždy...“

Je možné pochopiť, kto je kňaz? Oplatí sa dnes kvôli nemu zodrať topánky? Nie, topánky iste nie. Ale určite sa oplatí „zodrať“ svoj život v tichej modlitbe a v skrytom obetovaní za neho.

SESTRA BOŠÁ KARMELITÁNKA
ILUSTRACIÉ FOTO:
STANISLAV VINTER, INTERNET

HRANÁ KRÍŽOVÁ CESTA

*Prišiel na zem
konať dielo spásy
a ľuďom biednym
s láskou pomáhal.
Ku slobode zval
zotročených hrieš-
chom – môj Pán...
Seba samého dal
ako obeť za ne-
hodné ľudstvo.
Výkupné za hrieš-
nikov, ktorým zmyl
všetky previnenia.
Prečo? Lebo nás*

nesmierne miluje. Nechal sa zabiť ukrutnou smrťou len kvôli nám. Posledné chvíle Ježiša Krista pred jeho slávnym triumfom tak, ako sa mohli stať, zahrli mladí z valalickej farnosti. Priblížili veriacim nielen skutočnosť Kristovho utrpenia, ale i pravdepodobné pocity, ktoré sa zmocnili sŕdc všetkých účastníkov na tejto cennej obeti. Skrátenú verziu ponúkame aj vám, aby ste sa zamysleli nad tajomstvom vykúpenia.

Ježiš v Getsemani. Diabol s klietkou v ruke sa hrá s ľudskými figúrkami v nej.

Diabol: No čo, moji hlupáčikovia? To ste mi krásne sadli na lep... Už vás mám. Ste v mojej moci. Ha ha ha...

Ježiš: Čo chceš za nich?

Diabol: Háá?

Ježiš: Čo chceš, aby si mi ich dal?

Diabol: Si normálny? Nestoja za to, aby si sa o nich zaujímal. Zabudnú na teba, znenávidia ťa, opovrhnuť tebou. Prinesú ti len bolesť a zármutok.

Ježiš: Tak čo chceš za nich?

Diabol: Dobré. Chcem teba! Všetku tvoju krv a celé telo. Chcem ťa vidieť trpieť v ukrutných bolestiach, aby si umieral v nekonečných mukách. To je cena za tých bezvýznamných človečikov. Prijímaš moju veľkorysú ponuku? (*Diabol mu*

ukazuje klietku. Ježiš mlčí a dodáva rozhodným, ale trasľavým hlasom)

Ježiš: Áno! Môžeš si so mnou robiť čo chceš, ale nikdy viac ti ľudia nebudú patriť. Jedine, ak by to oni sami chceli, ale dám im možnosť, aby ti unikli...

(Ježiš odchádza ku kameňu, aby sa modlil a kvapky krvi mu padajú z čela...)

Prichádzajú vojaci s faklami. Odvádzajú ho preč a diabol sa len smeje. Prinášajú Ježiša pred Piláta, ktorý sedí v kresle. Dav kričí. FÚÚJ, HANBA MU, POTRESTAŤ HO, NA KRÍŽ S NÍM).

Pilát: Kľud tu bude! (*vstane*) Čo máte proti tomu mužovi, že mi nedáte pokoj? (*Dav zúri*).

Farizej 1.: Dovoľ, ctený Pilát, aby som prehovril v mene veľrady. (*Pilát rukou prikyvuje*).

Neniesli by sme ti nikoho len tak pre nič. Je to zločinec a burič. Rúha sa proti nášmu Bohu a vydáva sa za jeho syna!

Pilát: To nie je moja vec. Zoberte si ho a odsúďte podľa vašich zákonov. Mňa do toho nezatahujte.

Farizej 2.: Nemôžeme ho sami popraviť. A ani Herodes to nechce urobiť. Daj ho zabiť, lebo chce ľud oslobodiť od zla. Určite má na mysli Rím a sám sa vyhlasuje za kráľa.

Pilát: Pod' sem, Žid. Áno, ty. Si naozaj židovský kráľ, ako sa o tebe hovorí široko-daleko?

Ježiš: Moje kráľovstvo nie je odtiaľto. Ak by bolo, tak moji sluovia by sa boli za mňa bili.

Pilát: Takže si kráľ. Ja neverím ani jednému z týchto farizejov. Je to zberba. Oni aj celý tvoj národ. Moja žena ma napomínala, aby som ti dal pokoj, lebo kvôli tebe veľa trpí vo svojich snoch. *(Ježiš sa vracia dolu schodmi a Pilát vraví)*

Nič zlé som na ňom nenašiel. Ale ak chcete, tak ho dám zbičovať.

Ľud: Daj ho ukrižovať! Na kríž s ním! Zabiť ho! Rúhač jeden! Ukrižuj ho!

Pilát: Utíšte sa! Býva zvykom, že na Veľkonočné sviatky vám prepúšťam jedného z väzňov. Tak sa vás pýtam: mám prepustiť vraha Barabáša, alebo vášho kráľa Ježiša z Nazareta?

(Dav kričí a pästami sa vyhráza)

Ľud: Barabáša! Prepusti Barabáša! Ježiša ukrižuj! Fúúj! Ukrižovať ho!

Farizej 1.: Ak ho prepustiš, nie si priateľom cisára. Daj ho ukrižovať, lebo vyhlasuje, že je Božím Synom.

Pilát: Ja si nad týmto umývam ruky. Nechcem sa zožierať myšlienkami, že som dal zabiť nevinného človeka. *(Pilát si umýva ruky)*

Farizej 2.: Berieme si na zodpovednosť jeho smrť. Na seba a na naše deti.

(Vojaci berú Ježiša, zbijú ho, posmievajú sa mu – dajú mu plášť a odovzdávajú mu kríž)

Vojak 1.: Na, ty pes! Vezmi si svoj kríž a odnes ho na miesto svojej popravy.

(Ježiš uchopí kríž a pobožká ho)

Vojak 2.: Tak sa už hýb, aby sme to mali čím skôr za sebou.

Diabol: Takto sa ti odplatili za tvoju naivnú lásku. Haha... Kríž namiesto vďaky!

(Ježiš padne pod krížom)

Vojak 2.: Čo to má znamenať? Azda nevládzeš? Ešte sme iba na začiatku a už si unavený.

Vojak 1.: Ak to takto pôjde ďalej, tak tam ani nedôjdeme.

Vojak 2.: Vstávaj!

Vojak 1.: Pridaj do kroku, aby sme to stihli ešte pred západom slnka.

Mária: Ach, synáček! Čo ti to len spravili.

Diabol: Pozri sa dobre, ako trápiš svoju matku. Toto si chcel?

Mária: Nechápem, prečo sa to deje?

Diabol: Ani ja nechápem. Prečo sa necháš ponížovať a potupovať. Pre tých nevďačníkov? Vlastnú matku trýzniš. Si ty ale bezcitný...

Ježiš: Matka, taký je Boží plán...

Mária: Strácam všetko, čo mi je drahé. Nevieť prečo, ale chcem svoju kríž niesť spolu s tebou.

Diabol: Aleba... Ha

Vojak 1.: Nezdržiavaj nás, ženská! Čaká ho ešte ťažká cesta.

(Všetci odchádzajú, iba Mária ostáva sama stáť a plače – dav kričí)

Ľud: Zabite ho. Na kríž s ním!

Mária: Aáááá... Dieťa som priviedla na svet, aby ho dostala takáto zver. Baránok medzi vlkami. Bože, daj mi sil v mojej slabosti a bezradnosti. Ale ak je to tvoja vôľa Pane, tak prijímam meč bolesti. *(Diabol sa zakráda okolo nej. Ježiš sa zapotáca, iba vojak mu pridrží kríž)*

Vojak 1.: Musíme niekoho nájsť, aby mu pomohol s krížom, lebo zomrie skôr, než dorazíme na horu. Pozri, tam je zdatný chlap.

Vojak 2.: Hej, ty! Ako sa voláš?

Šimon: Kto, ja?

Vojak 1.: Nie, asi moja stará mater! Pod' sem a pomôž vášmu kráľovi.

Šimon: Ja ho nepoznám a vôbec, nechcem mať nič dočinenia so žiadnym zločincom.

Vojak 2.: Neodvrávaj, ale rob to, čo ti kážeme. Alebo snáď chceš pocítiť môj bič?

Šimon: Čo o mne povedia ostatní, že mu pomáhame?

Vojak 2.: Tak sa už chop kríža a bez rečí! Inak... *(Šimon berie kríž na svoje plecia)*

Diabol: Už si spokojný, že si si vzal ich hriechy na seba? Nikto ti nechce pomôcť. Nútiť ich treba.

Veronika: Pane, vezmi si moju šatku a utri si svoju tvár, veď je celá zaliata krvou.

Ježiš: Vďaka, žena.

Vojak 1.: Prac sa odtiaľ ženská! Je to odsúdenec na smrť.

Veronika: Aspoň pohár vody mu podám, aby sa osviežil.

Vojak 1.: Ešteže čo! Ber sa preč. *(Vojak vyrazí Veronike pohár z ruky).*

Vojak 2.: A ty sa pohni ďalej!

Vojak 2.: Čo sa tak vlečieš? Azda zas nevládzeš? *(Ježiš padá na zem)*

Vojak 1.: To je strašné. Azda nechceš, aby sme ťa na Golgotu vynesli na rukách?! Vstávaj! Už sme skoro za mestom.

Žena 1.: Ach, úbožiak!

Žena 2.: Aký je len doráňaný. Ten kríž musí byť hrozne ťažký, keď sa pod ním tak kymáca.

Žena 3.: Hrôza pozeráť. Aj jeho matka je taká zúbožená. Nešťastníci.

Žena 1.: Prúdom sa leje jeho krv spod strašných rán.

Ježiš: Ženy Jeruzalema, neplačte nad mojím utrpením, ale roňte horké slzy nad svojimi synmi a dcérami. Veru, hovorím vám, príde čas, keď začnete prosieť vrchy, aby padli a prikryli vás.

Vojak 1.: Čo sa tu s nimi toľko vybavuješ? Poďme!

(Ježiš opäť padá)

Vojak 1.: Prišerné! Padavka jedna.

Diabol: Už si mŕtvý? *(Ježiš dvihne hlavu)*

Nie, škoda. Ale už si na konci svojich síl. Pomaly ťa preniká úzkosť, že tí tvoji milovaní ľudia ťa zavrhlí.

Vojak 2.: Pod! Už si skoro na konci púte. Došli sme na Kalváriu. Stačí, keď si odnesieš kríž na miesto popravy. *(Ježiš opäť vstáva a kríž odovzdáva)*

Diabol: Tak, už si tu. A teraz ti zoberiem úplne všetko. Rozlúč sa pekne so svojimi šatami, ktoré ti mamka utkala.

Vojak 1.: Na čo sú ti šaty, keď o chvíľu zomrieš? Iba sa zbytočne zničia a ty ich už aj tak nebudeš potrebovať. Sem s nimi!

Vojak 2.: Len počkaj. A ja som od macochy?

Vojak 1.: Rozdelíme si ich na polovicu.

Vojak 2.: Zbláznil si sa? Sú utkané v celku. Losujme o nich. Kto vyhrá, berie si ich.

Vojak 1.: Dobré. *(Vojaci losujú)*

Vojak 1.: Tak, a sú moje.

Vojak 2.: Jój, ber si ich potom.

(Ježiša pribíjajú na kríž – postavia ho pred kríž, vystrú ruky a začnú udierat)

Vojak 2.: Daj sem ruku.

Ježiš: Áááááá

Vojak 2.: Daj mi druhý klinec. Len poriadne vystri tú ruku!

Ježiš: Áááááá

Diabol: Si celkom opustený. Každý je zrazu proti tebe. Nedávno ti volali „Sláva!“ a teraz „Ukrižuj!“.

Ježiš: Bože môj, Bože môj, prečo si ma opustil?

Diabol: Otec ťa nechal napospas týmto bezbožníkom. Sám ich nechcel vykúpiť, tak poslal teba. A ľudstvo si aj tak nezaslúži tvoju obeť. Ty ich miluješ, a oni ťa dali zabiť.

Ježiš: Bože, odpusť im, lebo nevedia, čo robia.

Diabol: Vedia to až veľmi dobre.

Mária: Synáček! Prečo si sa obetoval, prečo? Teraz si urobil to, čo si mal v pláne. Pre všetkých spásu a pre mňa iba neskonalá bolesť. Tušila som, že to raz príde, ale aj tak ma to celú zraňuje.

Diabol: Vidiš, ako si sa zachoval k vlastnej matke? Spôsobil si jej iba hrôzu a utrpenie. Zostúp z kríža, veď si Boh. Zastavím čas a nikto sa o tom nedozvie. Prečo sa trápiť?

(Ježiš dáva dolu jednu ruku, ale vzápätí znova chytí rameno kríža).

Ježiš: Je dokonané! *(Ježiš nakláňa hlavu a zomiera, ozvú sa blesky a had z kríža padá na zem, diabol uteká)*

Diabol: Niéééééééé...

(okolo Márie tancuje 7 dievčat v čiernom, v rukách majú dýky, ktoré symbolicky bodli do Máriinho srdca)

Mária: Synáček môj nevinný! Tá bolesť je nesmierna a už nemám dosť síl ju uniesť. *(Mária pozrie na nebo a zvolá)* Pane, daj mi, prosím, nádej, že sa mi znova vráti. Viem, že už sedíš po pravici svojho Otca a hoci mi slzy zalievajú tvár, srdce mi vraví niečo iné. Ty si musel svoje dielo dokončiť až do konca.

Nikodém: Mária, dovoľ, aby sme ho pochovali. Tu už zavládla smrť.

Mária: Nie, smrť už nevládne. On prelomil jej putá a priniesol všetkým ľuďom život.

PAVOL KACVINSKÝ

ILUSTRACNÉ FOTO: ARCHÍV AUTORA

KAROLKO

Len nedávno sme mali Vianoce a tešili sme sa z príchodu Ježiška na svet. Teraz sa tešíme, že vstal z mŕtvych a že raz aj my budeme môcť tak, ako On vstať z mŕtvych. Možno tomu až tak dobre nerozumiete. Podobne ako náš Karolko. Skúsme teda spoločne nájsť odpoveď na otázku, prečo vlastne Pán Ježiš zomrel a vstal z mŕtvych.

Malý Karolko bol v kostole a na kázni počul slová, ktoré mu neboli úplne jasné.

Kňaz: Dnes je deň, keď Pán Ježiš vstal z mŕtvych. Dnes sa nám otvorilo nebo a my môžeme vojsť do Božieho kráľovstva. Áno, práve dnes začíname žiť. Boh zomrel, aby človek žil.

Karolko: Boh zomrel, vstal... Tu každý iba umiera a vstáva.

Otec: Čo je, Karolko? Čo si to hundreš popod nos?

Karolko: Ale, dnes bola v kostole kázeň, ktorej som vôbec nerozumel.

Otec: A čomu konkrétne?

Karolko: No, ako môže niekto zomrieť, vstať, obetovať sa... Je to na mňa trochu priveľa. Kto mu to vlastne prikázal, aby sa dal zabíť?

Otec: Vieš, to mu neprikázal nikto. On to urobil dobrovoľne, z lásky k nám. Poviem ti jeden príbeh, ktorý ti pomôže pochopiť toto veľké tajemstvo. Chceš?

Karolko: Ó, áno. Povedz.

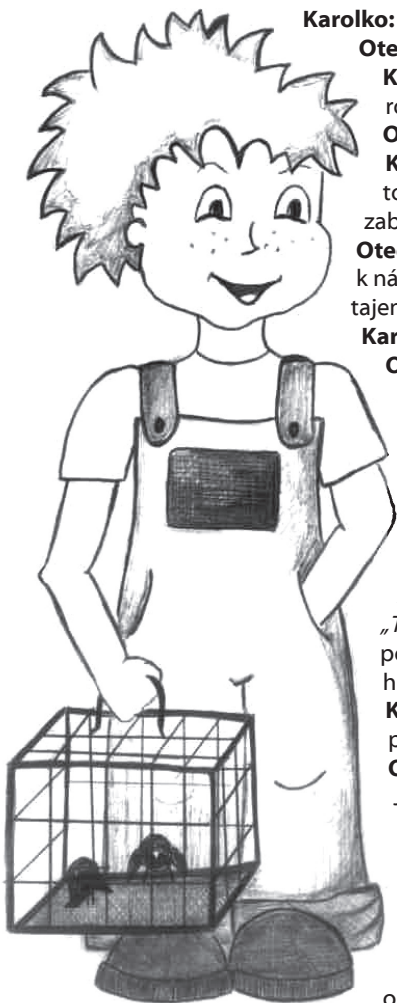
Otec: Tento príbeh je o chlapcovi, ktorý chytil zopár vrabcov a celý naradostený sa vracal domov. Cestou stretol človeka, ktorý sa ho opýtal, čo zamýšľa s tými vrabcami urobiť. Malý chlapec s radosťou odpovedal: „Budem ich trápiť a trhať im krídla.“ „To nie je dobré,“ povedal ten muž, „a keď ťa to už nebude baviť?“ „Tak ich dám zjesť svojej mačke,“ hrdó prehlásil chlapec. „Vieš čo,“ povedal muž, „ja od teba tých vrabcov kúpim. Koľko za ne chceš?“ Chlapec sa na neho pozrel, či nie je blázon. „Veď sú to len obyčajné vrabce, nie sú pekné a ani nevedia spievať.“ „Tak, koľko?“ opýtal sa muž znova. „Sto korún,“ odpovedal chlapec. Muž vytiahol peniaze, dal ich chlapcovi, ktorý si ich vzal a hneď zmizol. Muž vzal vrabce za mesto a pustil ich von.

Karolko: Pekný príbeh. Ale aký to má súvis s tým, čo som sa ťa pýtal?

Otec: Vieš, na tento príbeh nadväzuje ďalší. Diabol prišiel za Ježišom a povedal mu s veľkou radosťou: „Tak, dnes mám super deň, dnes som dostal ľudí na celom svete.“ „A čo chceš s nimi robiť?“ opýtal sa ho Ježiš. Diabol mu so smiechom odpovedal: „Ha, budem sa s nimi hrať, budem ich trápiť, naučím ich, ako sa majú rozvádzať, ako majú trápiť svoje deti, ako si nadávať, hádať sa, ohovárať...“ „A čo spraviš, keď ťa to prestane baviť?“ „No, zabijem ich,“ hrdó prehlásil diabol. „Čo za nich chceš?“ opýtal sa Ježiš. „Myslíš to vážne? Veď v nich nie je ani kúsok dobra. Keď si ich vezmeš, tak ťa budú iba nenávidieť, oplývajú ťa a zabijú.“ „Tak, koľko?“ opýtal sa Ježiš znova. Diabol sa na neho pozrel a povedal: „Každú tvoju slzu a všetku tvoju krv.“ Ježiš súhlasil a zaplatil.

Teraz už viete, o čom to všetko bolo? Už rozumiete, prečo sme na Veľkú Noc začali všetci znova žiť? V modlitbe poďakujeme spoločne za to, čo pre nás Boh urobil.

LADISLAV JEREMIÁŠ
KRESBA: EVKA PAŠUTHOVÁ

V CHOROBE

NA SÚMRAKU ŽIVOTA –
keď sa tak NÁHLE ZVEČERÍ
keď TREBA PRESTAŤ BLBNÚŤ
A SNAŽIŤ SA Z TOHO VYMOTAŤ
A SNAŽIŤ SA UČLOVEČIŤ
POZRIEŤ HORE I SMEROM KU DNU...

VTEĎ SA SLNKU NECHCE ODÍŠŤ –
VLEČIE SA TO VŠETKO TAK POMALY –
SÚMRAK, CHYBY AJ NÁVRATY
A NIEN SLNKO NECHCE ODÍŠŤ –
VŠETCI – OD VEĽKÝCH AŽ PO MALÝCH
ČAKAJÚ NA POINTU A ZVRATY.

VŠETCI SA MODLIA – ČAKAJÚ HAPPYEND.
MOŽNO DÚFAJÚ V ZÁZRAK NA POČKANIE.
VEČER, KTORÝ NECHCE NIK OKÚSIŤ...
ROZMÝŠĽAM, AKÝ JE NEBESKÝ DISNEYLAND
A ČI AJ TAM SÚ BÚRKY A ČI NIE...
JA LEN PROSÍM O ÚSVIT...

+ MARTÍN ČELOVSKÝ
(zo zbierky NEPRESKÚMANÁ ZEM, 2007)

PRÍBEH NEDEĽNÉHO RÁNA

K ríží na hore smrti s nesmierne cenným pokladom. Prúd krvi steká na tvrdé kamene. Nenávisťou zbĺknutý dav sa vytratil z Golgoty, len hĺstka najvernejších vytrvala až dokonca. Ján – najmladší, sotva osemnásťročný apoštol. Mária Magdaléna – hriešnica, pobehlíca, neviestka neopustila svojho Vykupiteľa. A matka, ktorá ho verne sprevádzala cestou pozemským životom. Nikto viac. Vôbec nik sa neodvážil premôcť strach a obstať v skúške.

Muž bolesti dokonal a v žiare svojej svätosti sa tkvie v temnote sveta. Všetky nádeje boli zrazu mŕtve spolu s Kristom. Nikto už nedúfa. Slepý ľud spí v strachu svojho bytia. Len jediná ostáva v očakávaní príchodu svojho miláčika. Mária. Matka plná utrpenia si nezuľa. Hoci krv kvapká na jej smútočný rubáš, predsa len odovzdáva Bohu smútok spaľujúci srdce matky a očakáva jeho triumf. Hľadá na strom smrti, kde visí plod jej života. Nepýta sa, prečo, ale kedy. Kedy k nej znova príde jej syn?

Krv tuhne v žilách, keď vidíme matku a učeníkov, ako jej do náručia vkladajú nehybné telo dieťaťa. Tam, kde sa počal, tam i spočinul. V lone najčistejšej ľudskej bytosti. Na najbezpečnejšom mieste. Matka bozkáva telo a očakáva dušu. „*Príde a vezme si ma k sebe.*“ Zármutok a bolesť sú zničené. „*Počkám na teba a večne budeme spolu!*“

Posledný meč bodá diabol do srdca najčistejšej bytosti, keď naposledy objíma drahé telo a lúči sa s ním na neurčitý čas. Pozerá, ako za ním učeníci zapečatili hrob. Privalili kameň brániaci úniku. Mária odchádza so sklesnutými ženami a sklamanými apoštolmi. Dvere večeradla sa zabuchli a v miestnosti nastalo hrobové ticho. Nik sa neodvážil pretrhnúť mlčanie. Iba Mária mala odvahu prehovoriť: „*Vari ste zabudli, čo vám povedal Ježiš? Prišla jeho hodina, aby oslávil Otca. Ved' vám povedal, že už premohol svet. Svojou smrťou zničil našu smrť.*“ „*Máš pravdu, Mária,*“ ozval sa Ján so slzami v očiach. „*Sám nám predsa povedal, že bude vydaný farizejom a zákonní-*

kom. A hľa, teraz sme toho svedkami. Čo máme robiť, Mária?“ Obrátil sa najmladší apoštol na matku plnú bolesti. „Modlime sa, ako nám to on sám kázal. Otče náš, ktorý si na nebesiach...“

Celú sobotu vytrvali apoštolí v hornej sieni za zatvorenými dverami pohrúžení do modlitieb. Nasledujúce ráno sa vybrala Mária Magdaléna spolu s Ježišovou matkou ku hrobu, aby pomazali telo Pána. Strápená matka nevládala ísť k skalnatej hrobke a pomazať nevládne telo milovaného syna. Sadla si kúsok od záhrady na kopec, kde uprene hľadela na paprsky vychádzajúceho slnka. Náhle si povzdychla: „Môj Pán, z tej Božskej výšky príd' zas k nám!“ Slnko pred Máriou ukázalo známu tvár Krista. „Blúznim?“ V ducha sa za-

chvela Sedembolestná. „Nie, matka!“ Ozval sa tak známy hlas. „Synáčik, žiješ?“ „Áno, veď som ti to sľúbil. Nemohol som ťa nechať čakať. Ty jediná si mi verila a ostala si po celý čas so mnou. Odteraz budeme vždy spolu.“ Povedal Ježiš, objal matku a schoval ju vo svojom náručí. Krv, čo stekala z Kristových rán na tvár matky vystriedali slzy, ktoré stekali z najčistejších očí na Ježišove ruky. Slzy neskonalého pokoja a šťastia. Lúče rannej zory obopínali siluetu najkrajšieho majstrovského diela – matku v náručí Boha Syna.

PAVOL KACVINSKÝ

ILUSTRACNÉ FOTO: ARCHÍV AUTORA

Dobrovoľník Božského Srdca Ježišovho

Ak je človek hladný, niečo si zaje. Ak je smädný, napije sa vody. Ak je unavený a vyčerpaný, jednoducho vypne, na chvíľu si ľahne a oddýchne. Človek však dokáže byť hladný a smädný aj po láske, dobre, pokoji, šťastí, po Bohu. A práve Boh nás neustále pozýva, aby sme pri ňom načerpali sil. Stačí len uveriť a prijať jeho pozvanie.

Mesto Srdca Paray-le-Monial, pútnické miesto Burgundska, vďačí za svoju popularitu posolstvu Božského Srdca Ježišovho. V rokoch 1673 - 1675 sa tu Ježiš zjavoval mladej rehoľnej sestre Margite Márii Alacoque ukazujúc jej pritom svoje Srdce. Páter Klaudius la Colombiere, jezuita a vtedajší spovedník mladej mníšky, zhodnotil mystickú skúsenosť ako autentickú. Po zjaveniach ustanovil pápež Pius X. v roku 1856 sviatok Božského Srdca Ježišovho pre celú Cirkev, čím vzbudil veľký zápal pre púte do Paray-le-Monial.

Mesto a púte sa stávali čoraz viac známymi a oživila ich osobitne návšteva pápeža Jána Pavla II. v roku 1986. V Paray-le-Mo-

nial pôsobí katolícka komunita Emmanuel, ktorá počas leta organizuje medzinárodné zhromaždenia, ktoré každoročne priťahujú stále viac ľudí. Komunita sústreďuje manželské páry a rodiny, mladých, slobodných, kňazov a zasvätené osoby.

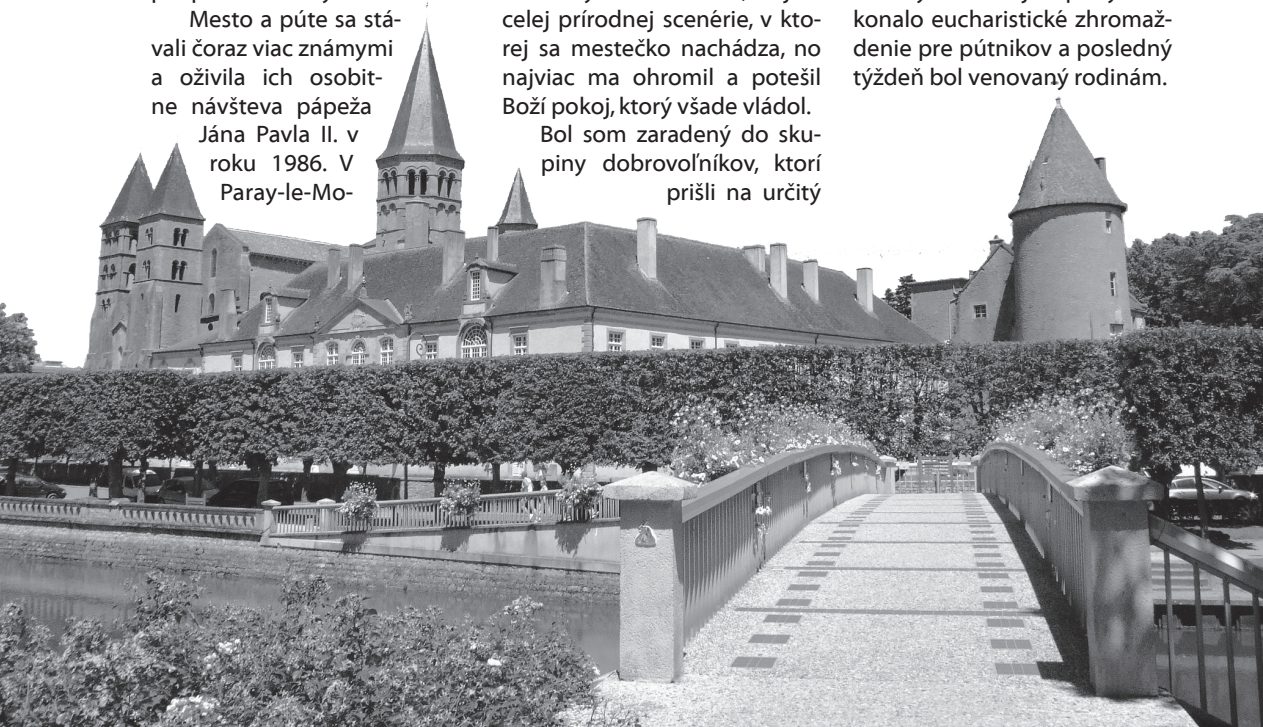
V plnom nasadení

Minuloročné leto som strávil ako dobrovoľník Božského Srdca Ježišovho v tomto pútnickom mestečku. Počas štyroch júlových týždňov som tu prežil Bohom požehnaný čas. Spoznal som mnoho skvelých ľudí z celého sveta. Bol som užasnutý krásou mesta, kraja a celej prírodnej scenérie, v ktorej sa mestečko nachádza, no najviac ma ohromil a potešil Boží pokoj, ktorý všade vládol.

Bol som zaradený do skupiny dobrovoľníkov, ktorí prišli na určitý

čas pomáhať podobne ako ja. Boli to mladí ľudia skutočne z celého sveta, dokonca aj z Čile, Gabonu, Číny, Indie i Egypta. Vytvorili sme medzinárodné spoločenstvo, kde dorozumievacím jazykom popri angličtine a často lámanej francúzštine bola reč lásky, ktorej rozumejú všetci ľudia.

Prvé duchovné stretnutie pútnikov bolo zamerané na slobodných. Moje stabilné pracovné miesto bolo v bufete či letnom bare, kde som pracoval ako barman a zásobovač. Predávali sme kávu, čaj, sladkosti a mnoho iných chutných vecí. Tretí týždeň môjho pobytu sa konalo eucharistické zhromaždenie pre pútnikov a posledný týždeň bol venovaný rodinám.

Božia pozvánka

Tím kňazov a laikov je vždy pripravený ponúknuť pútnikom program podľa ich želania (pre jednotlivcov, rodiny a

antickým miestom či v Kaplnke sv. Jána, kde je neustále vystavená Oltárna sviatosť.

Program prepútnikov v Paray-le-Monial bol pes-trý.

rôzne skupiny). Prítomní z mnohých kontemplatívnych komunít, turisti, pútnici sa môžu modliť na niekoľkých miestach – v Kaplnke zjavení, kde sv. Margita Mária Alacoque leží v dekoračnom relikviári,

v Kaplnke Colombiera obsahujúcej relikvie sv. Klaudia, v historickej románskej Bazilike Božského Srdca Ježišovho, kde sám pápež Ján Pavol II. prišiel ako pútnik, v Románskej kaplnke, ktorá je významným starým

Každé ráno chvály, po ktorých nasledovali duchovné príhovory na rôzne témy. Potom sv. omša, workshopy, diskusie a práce v skupinkách. Počas púti mnohí pocítili Boží dotyk, prežili osobné obrátenia a načerpali novú duchovnú silu do ďalších dní života. Pútnikom bol k dispozícii stan s knihami, časopismi, náboženskými a hudobno-vizuálnymi predmetmi. Pokrm pre dušu bol skutočne bohatý. Kto prišiel, určite neľutoval.

Čas v Paray-le-Monial bol pre mňa balzomom pre dušu, stíšením sa uprostred hluku sveta a počúvaním tlkotu Božského Srdca, počúvaním hlasu Toho, ktorého som sa vydal nasledovať. Boh nám dáva rôzne životné ponuky. Som mu vďačný za túto ponuku a som rád, že som ju využil.

JÁN KULAN

FOTO: ARCHÍV AUTORA

CIGARA A knihy

Kto by nepoznal Winstona Churchilla! Politik a ministerský predseda Veľkej Británie z obdobia druhej svetovej vojny. Jeho meno sa spája s Hitlerom, Stalinom, Mussolinim, Rooseveltom či Franklinom. Z hodín dejepisu ho poznáme ako obrancu mieru večne „bafkajúceho“ kvalitnú cigaru. Ale poznáme aj jeho druhú tvár? Churchill ako tajný romantik a spisovateľ.

Ťažké začiatky

Vlastným menom sa volal Sir Winston Leonard Spencer-Churchill. Titul nezdedil po svojich predkoch, ale naopak, získal ho za svoje zásluhy až v roku 1953. Je však pravda, že pochádzal zo šľachtickej rodiny. Jeho starý otec bol vojvoda z Marlboroughu, otec lord Randolph Churchill a matka lady Jennie Churchill. Napriek svojmu vznešenému rodu nemal ustlané na ružiach. Jeho osobné dejiny sa začínajú písať roku 1874 na zámku Blenheim. Prísna výchova ho nútila k zdolávaniu ťažkých prekážok. Nebol nadaným študentom, a preto musel trikrát vymeniť svoju školu. Nakoniec však

úspešne ukončil vojenskú kráľovskú akadémiu a to sa stalo odrazovým mostíkom pre ďalšiu jeho kariéru. Pôsobil ako vojnový korešpondent na Kube, odkiaľ si až do svojej smrti osvojil zlovyk fajčenia cigár a popoludňajšej siesty. Počas Búrskych vojen v Afrike unikol zo zajatia a prešmykol sa až do 500 km vzdialeného britského územia. Tým bol navrhnutý na ocenenie Viktóriiným krížom, a tak si získal popularitu. Jeho kariéra sa začala sľubne vyvíjať. Bol strategickou postavou v celom kráľovskom parlamente. Dokázal zúžitkovať svoje vzdelanie, genetické predpoklady i svoju vášeň – históriu, z ktorej čerpal pri riešení

rôznych prekérnych situácií. Vystriedal viacero ministerských kresiel, čím si získal množstvo vplyvných známostí.

Písanie pre poučenie

Najdôležitejšou skúškou v jeho živote bola druhá svetová vojna, kedy sa dostal do čela vlády ako ministerský predseda (premiér). Celý svet uznal, že sa svojej ťažkej úlohy chopil svedomito a právom ho považujeme za jedného z najväčších štátnikov 20. storočia. Kto však pozná Churchilla ako maliara a spisovateľa? Áno, nielen politik, vojak, ale i žurnalista či historik. Aj na našom knižnom trhu je možné – i keď s problémami – natrať na jeho literárne diela. Bol unikátom svojej doby. Na pozadí rôznorodých postáv vykreslil dejiny Veľkej Británie, ale i celej Európy. Zaslúžil sa o priblíženie vojnových konfliktov pre ďalšie generácie, aby sa na chybách otcov a dedov poučili synovia a vnuci. Nie nadarmo platí, že Historia magistra vitae est (dejiny sú učiteľkou života). Odkaz sira Churchilla by si mali zaiste vziať k srdcu tí, ktorí znova podnecujú rasovú, etnickú a náboženskú nenávisť. Vari už všetci zabudli, čo sa dialo s černochochmi, Slovanmi a Židmi? Nemáme aj na našom milovanom Slovensku skrytú nenávisť voči Rómom, Maďarom či cirkvi? Práve dejiny majú poučiť všetkých o chybách, ktoré sa nikdy viac nesmú zopakovať. O tom píše vo svojich knihách sir Churchill.

Nobelova cena

Už ako mladý muž napísal vojnové diela s autobiografickými črtami. Život jeho rodiny poznáme z diel *Marlborough: život a doba* a *Život lorda Randolpha Churchilla*. V mladosti sa dokonca považoval za profesionálneho spisovateľa a písanie mu zaručovalo jeho jediný príjem. Samozrejme, štátnik takého mena má zapísaných množstvo svojich vojnových prejavov. Boli vydané aj knižne vo viacerých zbierkach: *Do boja*, *Koniec začiatku*, *Nelútostný zápas* a iné. Avšak triumfálny výsledok jeho práce sa skrýva v historických dielach. V štyroch zväzkoch opísal kruté dejiny 1. svetovej vojny. Ďalším štvorzväzkovým dielom sú *Dejiny anglicky hovoriacich národov*, ktoré by mali poznať všetci študenti anglického jazyka. To všetko je iba predzvesťou najväčšieho Churchillovho úspechu – šesťzväzkového diela opisujúceho najkrutejšiu časť ľudskej histórie s názvom *Druhá svetová vojna*, za ktoré získal v

roku 1953 Nobelovu cenu za literatúru. Tak sa stal jedným z piatich nositeľov Nobelovej ceny, ktorí nepísali krásnu literatúru. „*Za jeho majstrovstvo v historickej a biografickej tvorbe i za iskrivé rečnícke umenie, s ktorým vystupoval ako obranca vznešených ľudských hodnôt*,” tak znelo zdôvodnenie Švédskej kráľovskej akadémie za udelenie ceny.

Odkaz sira Churchilla

Kvality Churchilla ako štátnika a obrancu mieru veľmi dobre poznáme. Jeho význam na poli literatúry je však pre mnohých neznámy. Je prinajmenšom zaujímavé, že osobu najväčšieho britského premiéra 20. storočia poznáme iba z jednej strany. V mysliach ľudí je zafixovaný ako malý, tučný a sarkastický fajčiar cigár. Všetko sedí, ale pre svet je prínosom nielen v oblasti svetového mieru, ale i literárneho povznesenia a historického pokladu, z ktorého čerpajú ďalšie generácie.

Jeho odkaz znie i naďalej z jeho kníh – poučiť sa z chýb z minulosti a vyvarovať sa ich. Churchill nikdy neskrýval pravdu o omyloch ľudstva a bez servitky ju objektívne opísal vo svojich knihách. To potvrdzuje i jeho citát: „*Pravda je nezvratná. V panike ju môžeš odmietnuť, v nevedomosti sa jej vysmiať, v zlomyseľnosti ju prekrútiť, ale ona zostáva.*” Zbytočne si budeme zakrývať oči pred dejinami. Radšej sa z nich poučme.

PAVOL KACVINSKÝ
ILUSTRAČNÉ FOTO: AUTOR

NAŠIEL SI UŽ TO, ČO HĽADÁŠ?

Priateľstvo. Možno si povieť – obyčajná vec. No až taká obyčajná zas nie je. Má mnoho podôb a foriem. Pravé, úprimné, zištné... Aké ešte? Skôr ako sa pokúsime dať odpoveď, pozývam vás k prečítaniu nasledujúceho textu. Vo Svätom písme nájdeme mnoho užitočných rád pre náš život. Vedeli ste, že sa v ňom hovorí aj o priateľstve? Že nie? Tak čítajte, čo o ňom píše Kniha Sirachovcova.

Milé slovo získava mnohých priateľov a krotí nepriateľov, láskavá reč dobrehého človeka rozmnožuje (dobro). Môžeš mať mnoho takých, čo s tebou nažívajú v pokoji, ale za poradcu maj jediného z tisícich! Ak si chceš získať priateľa, získaj si ho pri skúške a nezdôveruj sa mu ľahko! Lebo niekto je priateľom za (vhodného) času, ale neostane ním, keď príde súženie. Iný priateľ sa zvrhne v nepriateľa a zasa iný je takým priateľom, čo odhaľuje nenávisť, zradu a pohanu. Niektorý priateľ je ti až

účastníkom stola, a predsa nevytrvá pri tebe, keď príde núdza. Len priateľ, čo verne vytrvá pri tebe, nech ti je rovný a nech sa slobodne styka s tvojimi domácimi; ak sa upokorí pred tebou a pred tvojou tvárou sa ukryje, budeš mať svorné a dobré priateľstvo. Od svojich nepriateľov sa oddel' a daj si pozor aj na priateľov! Verný priateľ je ako mocná pevnosť, kto takého nájde, nájde si poklad. Verného priateľa nemožno kúpiť a hodnota jeho vernosti sa nedá vyvážiť zlatom a striebrom. Verný priateľ je akoby liek nesmrteľného života

a tí, ktorí sa boja Pána, nájdu ho. Kto sa bojí Boha, bude mať ozaj pravé priateľstvo, lebo kto aký je, takého bude mať aj priateľa." (Sir 6,5-17)

Hovorí sa, že kamarátov máme mnoho, priateľov len zopár. Pri hľadaní skutočného priateľa si musíme uvedomiť niekoľko vecí. Prvá je, že človek nie je samotár, ale tvor spoločenský – je pozvaný k vzťahom. Teda nie je dobré samému kdesi v kúte izby. Druhá dôležitá vec, ktorej musíme uveriť a musíme ju prijať, je, že sme milovateľní – hodní lásky. Mnohí si nehládajú priateľov len preto, lebo si myslia, že nie sú hodní ich lásky.

P – priateľ ako pomocník. Každý z nás má rôzne talenty a dary. Jeden vie hrať na gitare, iný zasa maľovať, inštalovať programy v počítači či sa vyzná v niečom inom. Priateľstvo je vzťah, kde môžeš byť sám sebou. Povedať „neviem to“ alebo „prosím, pomôž mi s tým, vysvetli mi to“ nie je žiadna hanba. Priateľ rád pomôže. V tom spočíva jeho veľkosť.

R – priateľ ako radca. Život, to nie sú len veselé dni a svetlé stránky. Keď prídu krízy, sklamanie a smútok, keď nevieš, ako ďalej, priateľ je ten, kto ti poradí. Niekedy netreba ani veľa slov. Stačí vypočuť. A to sa cení.

I – priateľ ako iniciátor. S priateľom sa nemáš čas nudiť. Je iniciatívny. Chce s tebou tráviť čas a vždy niečím prekvapí.

A – priateľ je aktívny. Vyvíja snahu, aby priateľstvo rástlo. Vkladá svoj kapitál, aby ten druhý

A to NIE JE pravda. Máme právo vedieť, že nás má niekto rád. Tretia skutočnosť, na ktorú je dobré pamätať – od priateľa môžeš žiadať a očakávať len to, čo by si bol sám ochotný splniť. Nemať vysoké nároky na druhých a sám byť pritom pohodlný. Priateľstvo je rovnocenný vzťah. Takto by sme mohli pokračovať donekonečna.

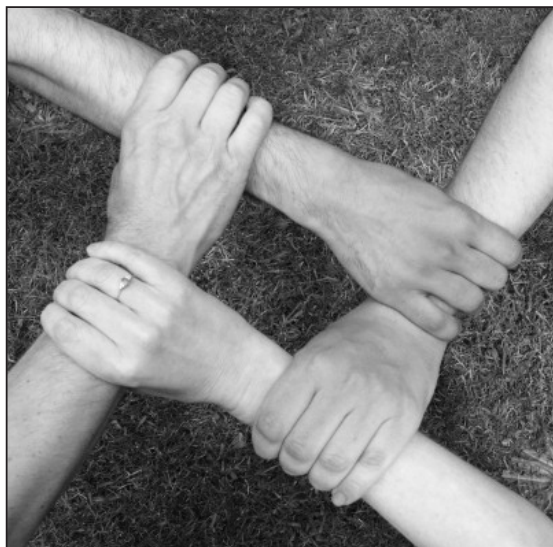
Kto je vlastne priateľ? Napadol mi jeden vzorec – vlastnosti priateľa podľa písmen tohto slova. Možno tu nájdeš užitočné rady a vytvoríš si vlastný rebríček. Dôležité je, že o tom začneš uvažovať. To je prvý krok vedúci k cieľu.

možol rásť a čerpať. Toto však musí platiť obojsmerne.

T – priateľ je trpezlivý. Do priateľstva si prinášame svoju osobnosť, svoje dobré i zlé vlastnosti. Priateľ je človek, ktorý nám pomôže zbaviť sa tých zlých. Pri priateľovi sa môžeme stať lepším. Bude to možno náročné, ale priateľ je trpezlivý a rád to pre nás urobí.

E – priateľ je empatický. Byť priateľom znamená vedieť sa vcítiť do „kože“ toho druhého. Cítiť jeho smútok či radosť. Vedieť podržať, keď už ďalej nevládze.

Ľ – priateľ je ľudský. Prejaviť úctu druhému je vlastnosť, ktorá by mala byť v priateľstve samozrejmosťou. Nie je to luxus. Stále platí zlaté pravidlo: „Čo chcete, aby robili ľudia vám, robte aj vy im.“

Biblia hovorí, že kto nájde dobrého a verného priateľa, nájde poklad. Denne sa o tom môžeme presvedčať prostredníctvom našich priateľov. Na jednu vec ešte nezabudnime – byť pozornými. Priateľ nie je samozrejmosť. Potešme ho sms-kou, e-mailom či milým povzbudivým slovom. Bude určite rád. A čo je úplne najdôležitejšie? Aby v našich vzťahoch a priateľstvách mal miesto Boh. Nezabudnime, že všetko, čo máme, sme dostali od Neho. Ak priateľa nemáme, prosme oň. Ak ho máme, nezabudnime ďakovať. Lebo aj cez týchto ľudí koná v našich životoch Boh.

MARTIN HREBÍK
FOTO: UPC.UNIBA.SK

Aj v BEZNÁDEJI SRDCOM PRI BOHU

ŽIVOT MARTY ROBINOVEJ

Marta Robinová je nepochybne najväčšou francúzskou mystičkou 20. storočia. Narodila sa 13. marca 1902 v dedinke na juhovýchode Francúzska Châteauneuf-de-Galaure. Už ako malé dievčátko rada chodievala na katechézy, ktoré ju veľmi zaujali a vyvolávali v nej veľa otázok. Prvé prijatie Sviatosti oltárnej bolo pre ňu veľkou udalosťou, ako sama neskôr povedala: „Zdá sa mi, že vo chvíli môjho prvého prijímania si ma Pán celú pritiahol k sebe. Myslím, že už vtedy si ma získal.“ Marta bola živá a usmievavé dieťa, s veľkým súcitom ku chorým, nakoľko i ona bola v detstve často chorľavá. „Nestačí sa len o chorých starať, ale ich aj milovať.“

Udalosť, ktorá zmenila jej život
Ako 16-ročná spadla Marta v kuchyni a nevládala sa sama postaviť. Jej čiastočné ochrnutie trvalo 27 mesiacov a neskôr pokračovalo až do prepuknutia encefalitídy. V apríli 1921 sa stratila nádej na jej uzdravenie, keď sa opäť prejavili bolesti nôh. Na sviatok svätej Terézie z Avily 15. októbra 1925 napísala akt sebaobety a odovzdania sa Božej láske a vôli. Jej telo bolo postupne paralyzované. Marta stratila cit v rukách a prstoch, nemohla už vyšívvať ani udržať svoj ruženec. Boli to roky plné tiesne, v ktorých sa Marta cítila vyčerpaná fyzicky aj psychicky. Neskôr v decembri 1928 došlo ku stretnutiu s Ježišovým srdcom na kríži. Všetko začalo mať zmysel. Celá táto choroba, ktorá mohla viesť k pomalému zničeniu jej osoby, sa stala milosťou. Spolu s Kristom na kríži sa rozhodla byť užitočnou pre Cirkev a celý svet.

Život ukrižovanej lásky

Marta prestala prijímať potravu a tekutiny, nemohla prehĺtať, a tak len Eucharistia sa stala jej pokrmom. V októbri 1930, na prvý piatok v mesiaci, sa jej zjavil Ježiš ako ukrižovaný a priamo sa jej opýtal: „Marta, chceš byť ako ja?“ Marta prijala obeť a v tej chvíli bola poznačená stigmatami, rovnakými ranami ako mal ukrižovaný Kristus. Viditeľnými boli najmä rany na jej čele

po trňovej korune. Po tomto mystickom zážitku s Kristom Marta prežívala jeho umučenie oveľa viditeľnejšie na prvých piatkoch až do svojej smrti v roku 1981. Od roku 1932 nespala ani neprijímala potravu počas nasledujúcich päťdesiatich rokov. Marta prežívala život ukrižovanej lásky a žila iba z Eucharistie, ktorú jej raz týždenne nosil farár Faure. Pred samotným prijatím eucharistického Krista sa dôsledne pripravovala a po ňom často upadla do extázy, čo bola jej komunikácia s milosťou bez slov a najväčšia posila pre jej dušu.

Ohniská lásky

Jej poslanie sa začalo, keď na žiadosť Ježiša poprosila farára o otvorenie katolíckych škôl v ich malej obci dosť odvrátenej od kresťanstva. K malej škole sa postupom času pridali tri stredné školy. Dodnes je Châteauneuf-de-Galaure jedinou dedinkou vo Francúzsku, ktorá má tri stredné školy. Malá škola bola prvým znamením komunity Ohniská lásky, ktoré Pán požadoval vybudovať od Marty pomocou pátra Fineta, kňaza z Lyonu, ktorého jej sám poslal na pomoc. Ohnis-

ká lásky sú domy určené na duchovné cvičenia, kde môže každý záujemca počas piatich dní v mlčaní znova objavovať základy katolíckej viery. Dnes je už týchto exercičných domov viac ako 70 na piatich kontinentoch.

Veľká mariologička

Počas päťdesiatich rokov života v utrpení Marta prijala veľa ľudí. Keď sa s ňou prišli porozprávať, objavovali veľa krát cez ňu nanovo lásku k Bohu. Z Marty vyžaroval pokoj a radosť, bola posilou pre všetkých, ktorí k nej prinášali svoje ťažkosti. Výnimočným bol jej vzťah k Panne Márii, ktorá sa jej často zjavovala a Marta ju nazývala svojou drahou Nebeskou Matkou. Poznala ju natoľko, že pomáhala teológom a odborníkom v mariológii, napríklad pátrovi Manteau-

Bonamy, odborníkovi na Druhom Vatikánskom koncile. Od roku 1936 Marta predpovedala, že Cirkev prejde obnovou. To sa naplnilo, keď Ján XXIII. zvolal Druhý Vatikánsky koncil a právom ho nazval ako „čas nových Turíc“. Marta umrela 6. februára 1981 vo veku sedemdesiatdeväť rokov. Proces jej beatifikácie sa už dostal do Ríma.

RAYMOND PEYRET

FOTO: INTERNET

(Článok pre Boromeo napísal kňaz Raymond Peyret, ktorý ako prvý písomne spracoval životopis omilostenej Marty Robinovej. Všetky informácie získal z priamych svedectiev ľudí, ktorí Martu dôverne poznali, alebo od jej najbližšej rodiny. Z originálu preložil a upravil Marek Pančíšin.)

JE TO OTÁZKA OKAMIHU

ČI OKAMIH OTÁZKY?

DUŠA

A JEJ NÁHLY HLAD.

NIE PO MÄSE.

ANI PO ŠĽASTÍ.

IBA PO SEBE.

PO ODPOVEDIACH

NA NEDOTKNUTÉ OTÁZKY.

ZOŽIVÝCHVSTANIE

OKAMIH PRAVDY?

PRAVDA OKAMIHU.

O SLÁVU ŽOBRAJÚCA DUŠA

ZRAZU SEBA SAMU SKÚŠA,

ČI AJ KEĎ PADNE DO BLATA,

DOKÁŽE BYŤ BOHATÁ.

+ MARTIN ČELOVSKÝ

(ZO ZBIERKY NEPRESKÚMANÁ ZEM, 2007)

JA AKO SUPERHRDINA A NIJAKO INÁČ

teľ, the Záchranca sveta. Teraz neviem, či to komiksy prebrali od Ježiša alebo naopak, ale určite som v Biblii nečítal nič o kryptonite ani prevlekoch. Ak máme byť ako Kristus, tak prečo nie v zachraňovaní sveta?

Najprv pomaly začneme upozorňovať svojho suseda. Rady typu – ako by si sa mal postarať o svoje deti, prečo by si si mal brať príklad odo mňa – sú celkom vítané. Veď keby sme ho nechali tak, určite by sa vrhol na najbližší bulvár. Tam by sa len naučil, ako sa stať atraktívnym, slávnym, bohatým a mocným. Veď komu to už v dnešnej dobe treba. Milý sused, zachránil som ti život. Máš mňa ako žiarivý príklad. Ja sa obetujem.

Následne sa začneme monovať do väčších vecí. Začneme radiť polícii (*Viete, ja by som to s tými mafiánmi vyriešil ľudskejšie, liberálnejšie...*), rodičom (*Mami, ty neveríš, že si vychovala samostatného a vynikajúceho človeka? Prečo mi chceš radiť? Spochybňuješ výsledok svojej dlhoročnej práce?*), politikom (*Dajte mi mandát a plat a ja vás naučím klamať...*), farárovi (*Otče, ak by ste nás začali iba chváliť a kritiku by ste prenechali na mňa a pridali nejakú tú fľašku omšového, tak vás hneď vyhlásime za svätého...*) a dokonca upratovačke vo firme (*Ako ste to umyli tú dlážku? Viete čo, radšej vám vybavím vyhadzov a vy si môžete nájsť prácu, v ktorej sa budete rea-*

lizovať lepšie...). A nebudme prekvapení, ak nám prezident na začiatku roka odovzdá *Vyznamenanie najvyššieho stupňa za to, že vôbec existujeme*.

Staneme sa superhrdinami zachraňujúcimi svet, a to ani nevieme lietať. A to všetko dobre mierenými radami a príkladom života. Príkladom života nemyslím to, že sa musíme zmeniť. Sme vynikajúci takí, akí sme. To iní potrebujú našu pomoc. Dokonca by nám za to mali platiť. Dobrý nápad! Cenník zachraňujúcich služieb. Nejakú tú stovku za prezradenie správneho gombíka na ovládači, tisícku za vyriešenie problémov v rodine, stovky tisíc za štátne problémy a milióny za záchranu sveta. Ale som skromný, čo? Ďalší príklad, ako sa stať vzorným. A to celkom zadarmo.

Sám som prekvapený, kde som sa vďaka veľkonočným sviatkom dostal. Niektorí by povedali, že Veľká noc nie je vôbec o egocentrizme a presadzovaní samého seba. Ale ak dokážeme spojiť radostnú zvesť so systematickým zvlhčováním a krutými telesnými trestami pre nežnejšie pohlavie (myslím oblievačku) a následný bruchabôľ spôsobený darmi veľkonočného košíka a nekonečnými „kapurkovými“, tak prečo nie sebecko ako priblíženie sa k dokonalosti?

LUKÁŠ DURKAJ

ILUSTRAČNÉ FOTO: INTERNET

Dostal som pohľadnicu. Takú veľkonočnú. Svalnatý Ježiš s križiackou zástavou v pravej ruke akoby v žiari reflektorov vyskakuje z hrobu, ktorý vyzerá ako po zásahu granátometu. Až je mi tých chudákov vojakov, ktorých (pravdepodobný) výbuch hrobu zobudil, ľúto. Pred chvíľou ešte snili o nejakých chutných baránkoch, ktoré jedli počas veľkonočnej večere, a teraz čumeli doslova na zjavenie. Som zvedavý, koľko z nich po tejto príhode muselo vyhľadať odbornú pomoc – určite sa odvtedy s hrôzou v noci budili a vykrikovali: „*Christos voskres!*“ / *χριστος εγηγερται εκ νεκρων!*“

Vráťme sa však k tomu, nad čím ma pohľadnica prinútila pouvažovať. Zanechal som intelektuálne štúdium televízneho programu a zamyslel som sa nad duchom Veľkej noci. Ak existuje duch Vianoc, tak prečo nie duch Veľkej noci? Napadla mi myšlienka záchrany sveta. Ježiš the Spasiteľ, the Vykupi-

O CESTÁCH

Sú rôzne cesty, ako byť oslovený knihou natoľko, aby som ju vzal do rúk a prečítal. Už niekoľkokrát som použil pri písaní myšlienky Alessandra Baricca, ktoré mali pre mňa svoje čaro. A pritom som sa k jeho knihám dostával skôr náhodne. Zaujal ma názov či obal. A keď nedávno moje cesty zamierili opäť raz do kníhkupectva, objavil som jeho novú knihu. Kúpil som ju. Kráčajúc po cestách dláždených písmenkami z riadka na riadok, zo strany na stranu, zrazu som len zastal a na chvíľu som pobudol na odpočívadle pri ceste, na ktoré ma pozvala táto spleť písmen:

„Cesty,“ povedal, „páčia sa mi cesty.“ To bola odpoveď malého Ultima na otázku, na čo vo svojom živote pomýšľa.

Cesta. Jednoduché, možno až banálne slovo. V dnešnej dobe úplne samozrejmé. Slovo, ktoré neustále používame, aj keď je v súčasnosti zaujímavéj-

ší jeho modernejší brat – dial'nica. Ale asi to nebude až také obyčajné slovo hovoriace čosi iba o povrchu. Ved' sám Ježiš o sebe povedal: „Ja som cesta...“.

V mnohých knihách môžeme čítať o ľuďoch, ktorí podnikali cesty za šťastím. Išli kamsi a možno ani nevedeli presne kam, avšak vedeli za čím. Nie všetkým však tie cesty šťastie aj priniesli. Stali sa pre nich tým, o čom spievajú mnohé hudobné skupiny. Cestami do pekla. Zvláštne. Keď ktosi spieva o nebi, spieva o schodoch a nie o ceste do neba.

V časoch, keď svet nebol popretkávaný sieťami asfaltových ciest, ľudia si vytvárali vlastné. Ako najjednoduchšie či najkratšie riešenia. Boli to šlapaje ľudí, konských kopýt alebo kolesá vozov a dostavníkov, ktoré vytvárali prvé ryhy do nepoškvrnenej krajiny. Cestovanie bolo dobrodružnejšie, i keď možno nebezpečnejšie. Vďaka tomu bol však človek ostražitejší a pripravený na všakovaké nebezpečenstvá.

A dnes? Mohutné mechanizmy nám dláždia a uľahčujú cestu za šťastím. Veľké obchodné koncerny vytvárajú útulné

miestečka oddychu a ponúkajú rôznorodé druhy osvieženia. Cestovanie je menej namáhavé, nečíha na nás toľko nebezpečenstva. A už nie sme takí ostražití.

„Ja som cesta“, hovorí Ježiš. Cesta pre každého iná. Tí zaslepení leskom sveta povedia, že je to cesta slepá. Ved' nám nedovoľuje vidieť aktuálnu ponuku moderného sveta. No pre tých, ktorí majú oči otvorené a aj vidia, je cestou nekonečných horizontov a krás. Všetky cesty však majú čosi spoločné. Okolo každej z nich sú značky v podobe prikázaní a odporúčaní či evanjeliových návodov. Okolo ciest na nás čakajú odpočívadlá ponúkajúce občerstvenie v podobe inšpirujúcich príkladov tých, ktorí už tú svoju cestu úspešne absolvovali. Najdôležitejším je ale koniec cesty. To, čo nevidíme za horizontom. Odtiaľ však prichádza svetlo. Cestujme k nemu. Aby náš tieň išiel za nami a nie, aby sme sa za ním vliekli počas celého svojho života.

Bon voyage!

ĽUBO MIŠKOVIČ

ILUSTRACNÉ FOTO: PETER ZUBKO

DEŇ SPÁSY

Ako vyjadriť najväčší čin v dejinách? Ako prežiť najobdivuhodnejší jedinečný akt, akt našej spásy? Čo vyjadrujú jednotlivé symboly a liturgia Veľkej noci?

Zelený štvrtok
V tento deň si pripomínáme ustanovenie Oltárnej sviatosti – Eucharistie a sviatosti kňazstva. V dopoludňajších hodinách sa v diecéznej katedrále stretávajú kňazi diecézy so svojim biskupom, ktorý počas omše posväti oleje. Táto omša je znakom jednoty kňazov a biskupa, ale aj veriacich s presbyterátom, ktorí tak vytvárajú jeden ľud putujúci do nebeského kráľovstva. Pri nej si kňazi obnovujú svoju zložených pri vysviacke upevňujú svoje kňazské zasvätenie.

Večerná svätá omša, inak nazývaná aj omša na pamiatku Pánovej večere, pripomína, čo sa odohralo vo večeradle. Svoje osobitné miesto má obrad umývania nôh. Skrýva sa v ňom niečo naozaj

veľké. Ježiš sa skláňa k nohám svojich učeníkov. Ten, ktorý je Bohom, padá k nohám

ľudí. Nejde o fyzickú očistu, ale o posolstvo, ktoré nám týmto skutkom zanecháva. Pekne je to vyjadrené v antifónach, ktoré sa spievajú počas umývania: „Keď som vám teda ja, Pán a Učiteľ, umyl nohy, o koľko skôr vy máte jeden druhému umývať nohy!“. „Podľa toho poznajú všetci, že ste moji učeníci, keď sa budete navzájom milovať.“ Kňaz umýva veriacim nohy nielen na pamiatku, ale aj ako na znak toho, že kňaz ako Kristus miluje ľud, s ktorým žije a pre ktorý tu je.

Po modlitbe po prijímaní sa prenáša Najsvätejšia sviatosť do niektorej z bočných kaplniek alebo do inej primeranej miestnosti. Po procesii nasleduje obnaženie oltárov. Nezapaľujú sa ani lampy pred obrazmi svätých. Všetky kríže v kostole sú zahalené. V tento deň sa tiež po oslavnej piesni Sláva Bohu na výsostiach odmlčia všetky zvony až do Veľkonočnej vigílie.

Veľký piatok

Podľa pradávnnej tradície sa v tento deň neslávi Eucharistia. Obrady sa začínajú krátkou tichou modlitbou pred oltárom, ktorý je bez akejkoľvek plachty

či ozdoby. Zaužívaným spôsobom krátkej modlitby je prostrácia, ktorá je prejavom úprimnej pokory.

Veľkopiatočkové obrady sa skladajú z troch častí. V liturgii slova nasledujú po dvoch čítaniach pašie podľa sv. Jána. Osobitný dôraz sa kladie na modlitby veriacich. Desiat zvolaní je prejavom starostlivosti veriacich nielen o Cirkev, ale o celý svet. Ved' Kristus trpel a zomrel za

všetkých bez rozdielu. Nasleduje poklona krížu. Kňaz trikrát a stále vyšším hlasom zaspieva: „*Hľa, drevo kríža, na ktorom zomrel Spasiteľ sveta.*“ Po odpovedi ľudu nasleduje samotná poklona. Prináša sa len jeden kríž, ktorý má pripravené vhodné miesto, keďže od obradov Veľkého piatka až po obrady Veľkonočnej vigílie sa krížu vzdáva úcta pokľaknutím. Po skončení poklony sa v tichosti prikryje oltár plachtami a kňaz alebo diakon prinesie na oltár eucharistického Krista. Potom obrady pokračujú zvyčajným spôsobom. Po modlitbe po prijímaní kňaz rozpustí zhromaždených. Môže však nasledovať aj sprievod do Božieho hrobu. Tam ostáva Oltárna sviatosť vystavená k verejnej poklone.

Veľký piatok je oslavou utrpenia a smrti. Len málokto ich oslavuje, lebo žiadne utrpenie a smrť nespôsobili to, čo spôsobilo utrpenie a smrť Ježiša Krista.

Biela alebo Veľká sobota

V tento deň slávime vigíliu Pánovho zmŕtvychvstania.

Obrady sa začínajú až po záslnka a sa skončia svi-

ne - deľného rána. Kňaz s prisluhujúcimi a aj ľud sa zhromažďia pri ohni, kde sa koná prvá časť obradov – obrad svetla. Kristus je totiž tým svetlom, ktoré prežiaruje každú temnotu. Pri požehnaní ohňa sa požehná aj Veľkonočná svieca – paškál. Tá je symbolom Krista. Po požehnaní sviece diakon alebo kňaz trikrát a stále vyšším hlasom zaspieva: „*Kristus svetlo sveta.*“ Podávaním sa svetlo Krista šíri a my ho prijímame. Po treťom zvolaní sa rozsvetia v kostole svetlá a spieva sa veľkonočný chválospev.

V liturgii slova sa majú čítať aspoň tri čítania zo Starého zákona a z Nového zákona jedno čítanie a evanjelium. Po poslednom čítaní zo Starého zákona kňaz začne spievať Sláva Bohu na výsostiach, pričom sa rozozvučia zvony. Po krátkej modlitbe a čítaní z Nového zákona kňaz vstane a trikrát zvestuje

slávnostné Aleluja, ktoré po ňom ľud opakuje.

Po homílii je liturgia krstu, pri ktorej sa udeľuje krst katechumenom. Ostatní si pri nej obnovujú svoje krstné sľuby.

Po posvätení krstnej vody, spojenom s ponáraním paškála do krstného prameňa, nasleduje samotná obnova krstných sľubov, pri ktorej stojíme so zažatými sviecami v rukách. Potom kňaz z kropí ľud vodou

na pripomenuť si krstu. O mša sa môže skončiť požehnaním, u nás je zná-

ma aj procesia s eucharistickým Kristom. Tá sa zakončuje spevom chválospevu Teba Bože chválime a požehnaním so Sviatosťou oltárnou. Celé obrady sú zakončené veľkonočnou mariánskou antifónou Raduj sa, nebies kráľovná.

Bohatstvo a krása obradov Veľkej noci, precíznosť a majestátnosť jednotlivých úkonov by nám mali pomôcť lepšie a plnejšie prežiť to, čo pre nás urobil Ježiš Kristus. Iba vďaka jeho rozhodnutiu plniť Otcovu vôľu, jeho pokore, samote, utrpeniu a smrti, ale hlavne Jeho zmŕtvychvstaniu môžeme prežívať radosť z toho, že sme zachránení. Všetky naše starosti a bolesti, trápenia a námahy, ale aj radosti, úspechy a zdar sú spoluúčasťou na Jeho záchranom akte lásky. „*Lebo nik nemá väčšiu lásku ako ten, kto položí svoj život za svojich priateľov.*“

DALIBOR ONDREJ

ILUSTRACNÉ FOTO: TOMÁŠ KORMANÍK
INTERNET

VNÚTORNÁ OBNOVA A NOVOSŤ OHLASOVANIA

VÍZIA KATOLÍCKEJ CIRKVI NA SLOVENSKU

Ked' som sa dopyčul, že vznikol nový pastoračný plán (v poradí už druhý), nebol som veľmi nadšený. Ved' si priznajme. Kto z vás počul o tom prvom? Kto z tých, ktorí ste o ňom počuli, ste ho aj čítali? A ktorí z vás, čo ste o ňom počuli aj ho čítali, boli spokojní s jeho realizáciou? Nevieam, koľko ľudí by sa našlo v každej z týchto troch skupín.

Smiernym pesimizmom, ale o to väčším očakávaním som pristúpil k Pastoračnému plánu Katolíckej cirkvi na Slovensku 2007 – 2013. Takto znie jeho oficiálny názov. Bol som zvedavý, o čom vlastne je a čo nové prinesie do pastoraácie v našej arcidiecéze.

Prekvapenie bolo príjemne pozitívne. Osemdesiatstranová brožúrka na kvalitnom papieri, s veľmi pekným grafickým spracovaním. Základný text vhodne doplnený farebnými rámčekom, v ktorých sú umiestnené zaujímavé štatistiky, výskumy či pozorovania. Jednoducho – láska na prvý pohľad.

Prečo potrebujeme plánovať?

Boh nám zjavuje svoju vôľu, ako sa má jeho plán sprítomňovať v súčasnosti. My sa musíme – spolu s Pannou Máriou – pýtať, ako sa to stane. Pastoračný plán je snahou postaviť sa pred otázky so zodpovednosťou tu a teraz. Je snahou o hľadanie

účinných prostriedkov ohlasovania. Cieľovou metou plánu je 1150. výročie misie sv. Cyrila a Metoda na Slovensku, ktoré budeme sláviť v roku 2013.

Sympatické je, že text plánu nie je iba obranou, či dokonca vychvaľovaním sa, čo všetko sa už dosiahlo. Triezvo vidí aj nedostatky a priestor pre zlepšenie. Vníma, že „*napätie medzi tým, čo je kresťanské a životom občianskej spoločnosti je (...) stále čoraz citelnejšie.*“ Katolícka cirkev na Slovensku vie, že tradičná, formálna viera nestačí, uvedomuje si, že nedostatky má aj jej doterajšia pastoračná služba – indikativiz-

„Respondentov sme sa opýtali, či sa cítia byť späť so svojím farským spoločenstvom. 13,2 % uviedlo, že sa cítia byť s ním silno späť, 40,7 % odpovedalo, že nie silno a 46,1 % sa necítia byť s ním späť. Situácia je menej priaznivá vo veľkých mestách, Bratislave a Košiciach, kde 60,9 % opýtaných uviedlo, že nie sú späť so spoločenstvom. Ale ani na dedinách do 2 tis. obyvateľov neuviedli respondenti silnú späťnosť (15,1 %).“

„Na otázku, či by respondentom prekážalo, keby chcel ich dospelý syn žiť so svojou priateľkou v jednej domácnosti bez toho, že by sa zosobášili, odpovedalo 30,2 % z tých, ktorí sa hlásia ku Katolíckej cirkvi, že by im to neprekážalo, robia to aj iní. Ďalších 40,4 % uviedlo, že by im to prekážalo, ale nesnažili by sa ho v tom ovplyvňovať, je to jeho život. 26,1 % opýtaným by prekážalo, ak by mala ich dcéra sexuálny styk skôr, ako by bola plnoletá. Hormonálnu antikoncepciu považuje za vhodný spôsob predchádzania počatiu väčšina (53,9 %) tých, ktorí sa hlásia ku Katolíckej cirkvi. Z nich 23,6 % považuje hormonálnu antikoncepciu za veľmi vhodný spôsob.“

mus a uzavretosť kňazov, chýbajúca spolupráca medzi farármi či iné.

Mnohí veriaci vôbec alebo len málo rozumejú svojej viere. Dôkazom je často totožnosť názorov veriacich a neveriacich v dôležitých otázkach mravnosti. Rovnako tiež nezaujímajú veriacich o život Cirkvi, ako aj nízka účasť na nedeľných bohoslužbách. Ani samotná pastoračná činnosť kňazov nie vždy efektívne zasahuje adresátov. To, čo veľakrát kňazi robia, nie je v súlade s tým, čo veriaci skutočne potrebujú. Vysluhovanie sviatostí a pobožností, školské vyučovanie, nedeľná kázeň – taká mohla byť pastoračia v minulosti, dnes už nie je dostatočnou. Kňaz má dnes vedieť skôr komunikovať, zapájať laikov a budovať farnosť ako spoločenstvo spoločenstiev a rodinu rodín. Analýza celkovej duchovnej klímy na Slovensku podľa pastoračného plánu je vskutku pozoruhodná.

Čo s tým?

Pastoračný plán odporúča zameranie na nepraktizujúcich pokrstených, upozorňuje na potrebu rozdielneho prístupu k rôznym skupinám. Veriacich zadeluje do štyroch skupín: angažovaní veriaci, veriaci túžiaci po duchovnom sprevádzaní, veriaci s tradičnou vierou, nepokrstení neveriaci a pokrstení nepraktizujúci. Zhodnocuje nedostatky vo farskej pastoračii, potrebu formácie ľudí k apoštolátu a zapojenie laických veriacich do života farnosti. Dôležitou je aj potreba vzdelávania veriacich vo viere. *„Najpodstatnejšou pastoračnou úlohou kňaza je privádzať veriacich v Krista k hlbokému priateľstvu s ním.“*

Pre rozvíjanie duchovného života oceňuje osvedčené prostriedky – liturgické slávenia a pobožnosti, duchovné cvičenia a obnovy, modlitby chvál, tradičné prejavy ľudovej zbožnosti, manželské rekolekcie, manželské stretnutia, púť radosti, púť mužov, púť rodín a ďalšie iné.

Akoby mottom, ktoré sa nesie celým pastoračným plánom, je význam farnosti ako osobitného miesta, *„kde sa uskutočňuje Cirkev.“* Preto vážnou prekážkou budovania farnosti ako spoločenstva lásky môže byť, keď kňaz zanedbáva vzťahy s veriacimi, keď iba pracuje pre veriacich a nie s nimi. Podľa Druhého vatikánskeho koncilu už nie je najdôležitejšie byť kňazom, ktorý sa vie zhostiť každej pastoračnej úlohy, ale ktorý okolo seba vie združiť komunitu pomocníkov.

Rodina, mladí a núdzni

Rodina je základnou bunkou nielen spoločnosti, ale aj Cirkvi. A pretože je v súčasnosti ohrozovaná, pastoračný plán jej venuje patričnú pozornosť. Hovorí o nutnosti vytvorenia diecézneho centra pre rodiny a vyčlenení aspoň jedného kňaza pre koordináciu pastoračie rodín.

Skupinou, ktorá je veľmi dôležitá pre všetky organizácie, pretože od nej závisí budúcnosť, je skupina mladých ľudí. *„Aj Cirkev na Slovensku má veľa čo povedať mládeži a mladí majú veľa čo povedať Cirkvi.“* To je pravda, ktorej sa stále učíme. Priestor pre oslovenie mladých je najmä príprava na sviatosti, preto jej treba venovať dostatok času. Rovnako sa majú vo farnostiach vytvárať malé neformálne skupiny, ktoré majú na mladých ľudí najsilnejší vplyv, lebo v nich trávajú najviac času. *„Osoba komunikujúca s mladými musí byť človekom dialógu, trpezlivosti a vysvetľovania.“*

Plán vyslovuje túžbu po kňazovi pre mladých na celoslovenskej úrovni, ktorý by organizoval medzinárodné a celoslovenské podujatia, ▶

reprezentoval Cirkev na Slovensku na medzinárodnom aj vnútornom fóre.

Špeciálnou skupinou, ktorá je v centre pozornosti Cirkvi, sú núdzni – nezamestnaní, ľudia so zdravotným postihnutím, chudobné rodiny s deťmi, bezdomovci, prepustení z výkonu trestu, drogový a inak závislí a marginalizované rómske komunity. „Cirkev nemôže zanedbávať službu lásky podobne, ako nemôže zanechať sviatosti a Božie slovo.“ Charita je oficiálnou cestou, ktorou pomáha Cirkev, ale nemôžeme zabúdať na úlohu každého jednotlivca, každého kresťana. Programom kresťana je srdce, ktoré vidí a pomôže.

Ako na to

Základným priestorom realizácie pastoračného plánu na roky 2007 – 2013 je farnosť a diecéza. Pastoračné prístupy majú byť realizované v troch etapách prostredníctvom štyroch hlavných programov: Slúžiaca a komunikujúca Cirkev, Stabílň rodina, Zodpovedná mládež a Solidárne spoločenstvo. Prvá etapa je farská, druhá diecézna a tretia celoslovenská. Postupná realizácia plánu bude komunikovaná cez katolícke médiá: www.pastoracnyplan.sk, Rádio Lumen, Katolícke noviny a TV Lux.

Kňazi sa majú starať o svoju vnútornú obnovu, vzdelávanie a posvätenie. Majú hľadať dob-

rovoľníkov a spolupracovníkov. Biskupi majú do roku 2009 vypracovať štatúty pre diecéznu pastoračnú radu a normy pre činnosť farských pastoračných rád, aby tie mohli byť do konca roka 2010 zriadené v každej farnosti, rovnako aj diecézna pastoračná rada. Je potrebné uskutočniť celonárodné podujatia, konferencie, v roku 2013 zorganizovať stretnutia rodín a mládeže. Napĺňanie plánu má byť monitorované raz ročne na plenárnom zasadnutí KBS podľa jednotlivých komisií a rád.

Naplní sa?

Ťažká otázka. Elán, ktorý vyžaruje z nového dokumentu, nám dovoľuje veriť, že áno. Pastoračný plán však nie je návodom, ale strategickým rámcovým dokumentom. Dôležitým motorom zmien je aj vôľa Katolíckej cirkvi na Slovensku osvojiť si novú mentalitu – „*mentalitu pastoračnej lásky*“. Spolu s našimi modlitbami a pomocou sa jej to môže podariť.

PAVOL HRABOVECKÝ

ILUSTRACNÉ FOTO: PAVOL HRABOVECKÝ, INTERNET

Odpoveď NA KAŽDÝ TÝŽDEŇ V ROKU

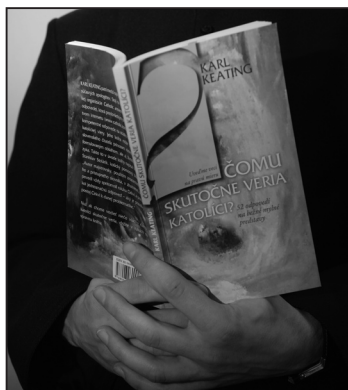
Predstavte si, že za vami každý týždeň príde jeden človek, ktorý nemá jasno v otázkach viery. Ak máte po ruke knihu Karla Keatinga, nemusíte sa cítiť zaskočení.

Karl Keating je americký apologeta na čele organizácie Catholic answers (Katolícke odpovede), ktorá sa snaží dávať kompetentné odpovede na otázky katolíckej viery, najmä prostredníctvom internetu (www.catholic.com).

V knihe *Čomu skutočne veria katolíci?* je predstavených päťdesiatdva mylných predstáv o katolíckej náuke, ktoré bežne kolujú v spoločnosti. Autor v nich ponúka syntézu problémov, s ktorými sa stretával počas štyroch rokov prípravy knihy. S názormi polemizuje a prístupnou formou ozrejmjuje, čomu skutočne veria katolíci.

Témy sú zoskupené do ôsmich kapitol, ktoré sa snažia zhrnúť čo najviac z bohatstva obsahu viery. Rozprávajú o Cirkvi, Biblii, sviatostiach, Panne Márii, konečnom cíli, evanjelizácii, katolíckych zvykoch, nábožnosti a duchovnom svete.

Vzhľadom na to, že kompendium je adresované širokej verejnosti, autor sa prezentuje prístupným slovníkom, avšak s prísnou logikou argumentácie. Citácie z Písma a dokumentov Cirkvi sú pri čítaní skôr osviežením než suchým konštatovaním. Priamym napojením na reálny život sa kniha stáva pomocníkom pre orientáciu v rôznorodom teréne otázok náboženstva. Nie lenže ukazuje priamu cestu, ale predstavuje aj jej krásu.

KEATING, KARL: ČOMU SKUTOČNE VERIA KATOLÍCI?
BRATISLAVA : REDEMPTORISTI – SLOVO MEDZI NAMI,
2006. 128 STRÁN, PRELOŽIL MARTÍN GRIGER.

Keatingova zbierka apológií prináša na slovenský knižný trh povzbudenie k opätovnému zaoberaniu sa témami, ktoré pre mnohých zapadli prachom. Nanovo otvára dvere tradičnej apologetiky, pričom vôbec nepôsobí zastaraným dojmom. Nerozpráva jazykom vysoko teologickým, jej argumenty sú použiteľné v dialógu tak s pochybujúcimi či inovercami, ako aj so sebou samým. Veľkým pozitívom je prepojenie poznania obsahu viery s jej opravdivým prežívaním, ktoré z jednotlivých výpovedí priam cítiť.

Čomu skutočne veria katolíci? je knihou, ktorá sa nevnučuje. V úvode ponúka krátky kvíz, ktorý potenciálneho čitateľa veľmi jednoducho motivuje k čítaniu. Aj tým, ktorí si myslia, že o katolicizme vedia všetko, ukáže, že to nie je pravda.

JOZEF BARLAŠ
FOTO: LADISLAV VARGA

FRANTIŠEK PO NOVOM

S veľkým očakávaním a radosťou sa po seminári rozletela správa o novom, pôvodnom slovenskom muzikáli z produkcie prešovského Divadla Jonáša Záborského nazvanom František. Mal to byť príbeh života sv. Františka z Assisi – veľkého európskeho svätca a reformátora.

Niet divu, že toľkí bohoslovci podľahli túžbe uvidieť ho na vlastné oči. Do Prešova sa v polovici decembra vybral z Košíc autobus plný bohoslovcov a sestričiek. Dokonca aj v divadle to vyzeralo, akoby išlo skôr o stretnutie zasvätených osôb východného Slovenska a nie o kultúrne predstavenie pre širokú verejnosť.

Mnohí by teda čakali, že František bude akýmsi „cirkevným“ muzikálom. Ale že takým nebol, svedčí už aj zámer samotného autora libreta Martina Kákoša: *„Nevidím Františka so svätožiarou okolo hlavy. Skôr ho vidím ako mladého muža, takmer ešte chlapca, ktorý si v istej fáze svojho života povie, prečo neskúsiť žiť inak?“*

Veru, František – rebel nebol práve sv. Františkom, ktorého mnohí očakávali. V stvárnení Miroslava Bodokiho bol chvíľami až veľmi „sladký“ a ani moment jeho obrátenia, ktorý by mal byť zlomom celého deja, nevyznel príliš zlomovo.

Predstavenie

Hodnotiac jednotlivé zložky muzikálu vyzníeva František celkovo pozitívne. Hudba je rôznorodá, prechádza od orchestrálnych pasáží až po rock, ale spev nie je vždy silný a výrazný. Najpôsobivejšou súčasťou celku sú kulisy, kostýmy a choreografia. Vďaka patrí choreografovi Jaroslavi Moravčíkovi najmä za čiernych rytierov, na ktorých bolo počuť pochvalu z viacerých strán.

Viac originality by sa žiadalo pri jednotlivých symbolických vyjadreniach. Biela a čierna ako klasické symboly dobra a zla, svetla a tmy sú síce tými najlepšími, ale pre náročnejšieho diváka určite nie sú zárukou tej najvyššej kvality. Momentom oživenia bola chvíľa, keď si František spolu so svojimi bratmi spievali a tleskali do rytmu ako deti, ktoré sa tešia, že sú spolu a aj navonok prejavujú svoje šťastie.

Veľmi pozitívnou zložkou muzikálu bola postava brata Leva – „medveďa

Božieho“, za ktorú si Boris Srnák zaslúži pochvalu. Nielen že bol dobrým sprievodcom celým príbehom, ale svojimi vtipnými vsuvkami oživil a rozosmial divákov.

Posolstvo

Ak by sme vo Františkovi hľadali nejaké výrazné kresťanské posolstvo, namáhali by sme sa zbytočne. Muzikálu to ale nemôžeme vyčítať, zámer autorov bol iný. Kákoš videl Františkovu veľkosť nie v svätosti života či v reforme svojej doby, ale v „ohromnej a nezvratiteľnej túžbe po individuálnej slobode.“ Preto niet divu, že tento „rojko a básnik“ zapadá do súčasného chápania života.

Aj spor – ak sa to vôbec dá nazvať sporom – medzi Františkom a pápežom Inocentom III. bol stvárnený trochu inak ako sa interpretuje v dejinách. Nejde o spor inštitúcie a charizmy, ale spor s črtami 21. storočia – Boh áno, Cirkev nie. Pápež, predstaviteľ oficiálneho náboženstva, kontra František, bojujúci za svoj štýl viery.

Občas odznali aj myšlienky hodné veľkého svätca a reformátora doby, v ktorej žil: *„Hľadáme Boha v knihách, skúmame každú kostičku pravdy, ale On je pritom v nás.“*

Resumé

Toto hodnotenie nevyznelo celkom v prospech nového Františka. Vidiac však spokojné tváre divákov, ktorí prišli do divadla jednoducho niečo zažiť, treba dodať, že František bol dobrým muzikálom. Škoda len, že „iba“ muzikálom.

PAVOL HRABOVECKÝ
FOTO: WWW.DJZ.SK

SME NA WEBE!

<http://boromeo.kske.sk>

Webovú stránku nášho časopisu Boromeo nám 15. februára 2008 pri príležitosti desiateho výročia vydania prvého čísla slávnostne spustil hovorca KBS Jozef Kováčik.

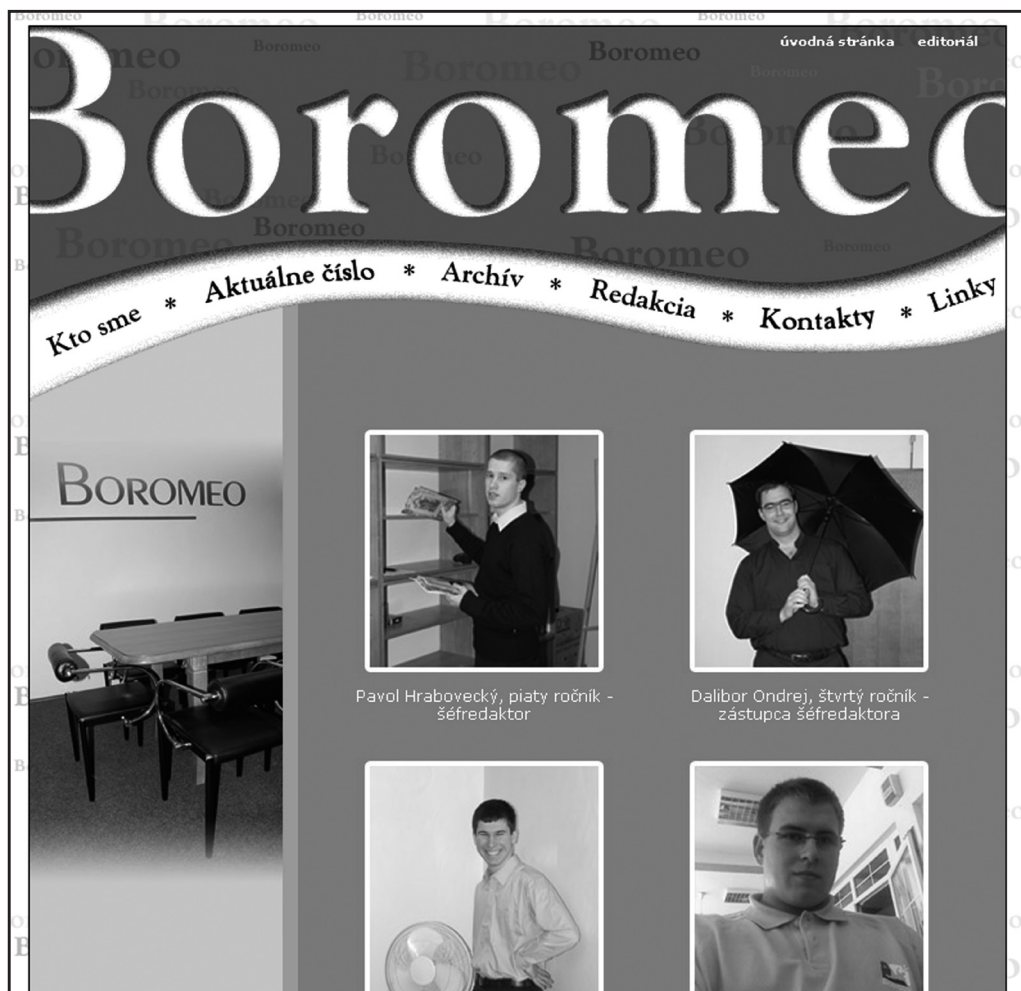
Ako napísal šéfredaktor nášho časopisu Pavol Hrabovecký, rozhodli sme sa rozhodiť siete do väčšieho priestoru, priam do toho najširšieho, aby sme naplnili žiadosti Druhého vatikánskeho koncilu či iných pokoncilových dokumentov o spoločenských komunikačných prostriedkoch. „Medzi podivuhodnými vynálezmi techniky, ktoré s pomocou Božou geniálnosť človeka zvlášť v našich časoch vyvinula zo stvorených vecí,

Matka Cirkev s osobitnou starostlivosťou víta a sleduje tie, ktoré sa predovšetkým týkajú ľudského ducha a otvorili nové cesty k veľmi rýchlemu šíreniu správ, myšlienok a poznatkov každého druhu.“ (Inter Mirifica 1)

Na stránke vám ponúkame priestor, aby ste mohli nahliadnuť do našej práce. Nájdete na nej archív seminárneho časopisu, zloženie redakčnej rady, zaujímavé linky, ako aj rozpracované aktuálne číslo nášho časopisu.

Očakávame od vás, že si našu stránku nielen prezriete, ale nám aj niečo napíšete či odporučíte.

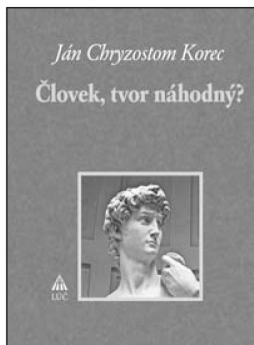
Nuž, kliknite si na <http://boromeo.kske.sk>.

HUMORNÉ SLOVNÍKY	
Slovník	Úpravy
Slovensko	JAPONSKÝ slovník
Nervozita	Hisaki
Čudák	Haraši-mu
Rádio Expres	Ta-hiti
Zamestnanec	Pako-Maka
Smädí ho	Ta-Ho-Suší
Ignoruje	Ma-Na-Haku
Zima	Sa-Kuri
Pes	Šika-Muri
Krčmár	Šidi-Lidi
Krčmárka	Šidi-Taki
Riaditeľ	Ja-Pan
Slovensko	RUSKÝ slovník
Alkoholik	Nasavajev
Batoľa	Čurkin
Korytnačka	Tvjordyj žáb
Pracovník čerpaciej stanice	Naftaľenko
Spiaci muž	Chrapkin
Spevák tenorista	Pišťitenko
Slovensko	TALIANSKY slovník
Speváčka	Coffaricci (Kofariči)
Silná dáma	Rizatta (Ricata)
Hokejista	Mantinelli
Rýchly	Petardo
Slovensko	POLSKÝ slovník
Fazuľa	Perdzawka naturalna
Svokor	Đžadek potrebný
Svokra	Baba přebytečna
Slivovica	Pijačina ekologična
Lúpežné prepadnutie	Podarunek nešľebodny
Slovensko	MAĎARSKÝ slovník
Kocúr	Mačkoš
Kolkár	Kulemi házi
Nákladné auto	Tiráak tátoš
Cintorín	Kemping lehároš

NOVINKA

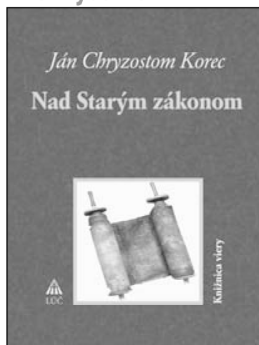

Ján Chryzostom Korec **Človek, tvor náhodný?**

Boží plán stvorenia alebo evolúcia bez Boha? Autor sa vyjadruje k základnej otázke, či je zlučiteľná viera v Boha a uznávanie evolúcie. Každý nájde odpovede na mnohé otázky.

strán 228, viaz., 160 Sk

3. vydanie

Ján Chryzostom Korec **Nad Starým zákonom**

Boh a ním vyvolený ľud. Noe, Abrahám, Mojžiš, Božie požiadavky na človeka i Boží postoj k nemu v súvisi s naším životom, to všetko v pohľade otca kardinála. Obnovené vydanie.

strán 448, viaz., 180 Sk

Bystrík Bugan

Svätý Bystrík

Bystrík Bugan **Svätý Bystrík**

Monografia prvýkrát predstavuje verejnosti málo známeho slovenského svätca z 11. storočia. Podklad knihy tvoria dodnes dostupné historické pramene. Obsahuje farebnú obrazovú prílohu.

strán 220, viaz., 195 Sk

NOVINKA

Lubomír Bosák
Patrik Kýška

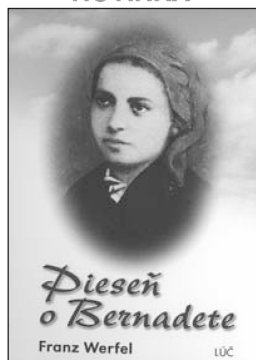
Svätý Gorazd – učení muž našej zeme

Lubomír Bosák, Patrik Kýška **Svätý Gorazd – učení muž našej zeme**

Najkomplexnejšia monografia dokumentuje súčasný stav bádania o osobnosti sv. Gorazda. Obsahuje farebnú obrazovú prílohu a ďalšie zaujímavosti spojené s menom Gorazd.

strán 344, viaz., 230 Sk

NOVINKA

Franz Werfel **Pieseň o Bernadete**

Lurdy a Bernadeta... Autor majstrovsky zachytil silné posolstvo dojímavého životného príbehu Bernadety, ktorej sa zjavila v Lurdoch Panna Mária. Román, ktorý si nájde cestu k srdcu každého čitateľa.

strán 526, brož., 280 Sk

NOVINKA

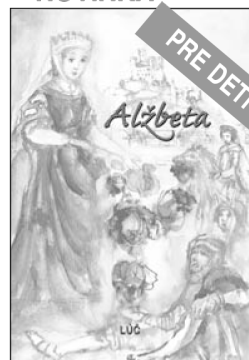

Viktor Frankl **Trpiaci človek**

Autor, zakladateľ logoterapie, sa dôkladne venuje problémom filozofie človeka, zmyslu života, tematike utrpenia a jeho skutočnej hodnoty. Kniha je určená lekárom, psychológom, učiteľom, ako aj kňazom a diakonom.

strán 158, viaz., 160 Sk

NOVINKA

Mária Vadilová – Iva Štrbová **Alžbeta**

Ďalšia – trinásť kniha zo série životopisných príbehov pre deti o živote princeznej z Bratislavy – svätej Alžbety. Kniha vychádza pri príležitosti osemsťásteho výročia od jej narodenia.

strán 72, viaz., 120 Sk

NOVINKY

V edícii Priamo najbližšie k pravde je naším zámerom stručnou, ale vedecky zdokumentovanou formou, priblížiť sa k historickej pravde. Lebo len pravda nás oslobodzuje. Ponúkame tri najnovšie tituly:

Milan S. Ďurica

Edvard Beneš a jeho vzťah k Slovákom
strán 56, brož., 35 Sk

Židia zo Slovenska
strán 40, brož., 25 Sk

Čo ohrozuje našu štátnosť
strán 46, brož., 30 Sk

